Интервю

Боян Юруков за прозрачността на управлението

Стр. 11

Политика

БСП: ГЕРБ манипулират хората преди референдума

Стр. 3

Екшън

Студенти се биха в Алма матер заради мудна администрация

Стр. 4

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Конкурентоспособността - моден мит

Какво означава този термин, който ръководителите и отляво, и отдясно изглежда превръщат в ново разковниче.

Стр. 13

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 4 ОКТОМВРИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 230 (6334)

www.duma.bg

Премиера

Учено магаре влиза в Софийския цирк

Стр. 28

Най-после

Фирмите без отчети в Агенцията по вписванията

Стр. 6

Прогрес

България скочи с 34 места в ранглистата на ФИФА

Стр. 31

Няколко думи

Таня ДЖАДЖЕВА

Кой е моя Оруел

Никога повече не бива да канят посланика на Германия на каквито и да било дискусии, свързани с журналистиката в татковината, още по-малко със свободата на словото. Човекът явно обича да чете и да цитира. Това автоматично го прави напълно неразбираем за Тоя, дето командва медийната свобода в България и чието име не бива да се споменува напразно. Как Той да схване какво иска да му каже дипломатът с цитата на Оруел, че свободата е "правото да казваш на хората това, което не искат да чуят", като хал хабер си няма (и въобще не иска да има) кой е моя Оруел. Той знае само Винету, мачле, белот, сутрешни блокове, пури, конграчулейшънс, есемеси до главни редактори и репортерки. Това е достатъчно, за да командваш еднолично не само медиите в България, но и нея. Да владееш все повече от нея. В смисъл буквален.

Това трябва да схване германският дипломат. Но пък, ако надзърне малко по-дълбоко в тъмните потайности на днешната българска журналистика и срамното й съешаване с властта, няма да отчита като "тревожен и неприятен сигнал" последното място на България в цяла Европа по независимост на медиите. Ще го отчете както си е - пълна безнадеждност.

Защото, когато те е страх да кажеш каквото мислиш, защото имаш деца, семейство, близки, които Те атакуват системно и хладнокръвно, а си отворил уста, това е безнадеждност. Ако те плашат директно с уволнение и ти мълчиш, защото имаш кредит, това е безнадеждност. Това е положението, Ваше превъзходителство. Другото е Вашият обтекаем дипломатически език, отчитащ тревожни сигнали.

И като ги отчитате, какво от това?

БЮДЖЕТ 2013

Повече пари за МВР, по-малко - за здраве

Харчовете на президента скачат най-много - с над 48%, хазната ще се пълни от ДДС и акцизи

По-малко пари за здравеопазване, повече за МВР и повисок икономически ръст. Такава картина чертае проектът за бюджет 2013. Въпреки слабите данни за ръста на икономиката през първите девет месеца на 2012-а правителството заложи оптимистичната прогноза икономическият ръст на страната за 2013-а да достигне 1,9%. Постъпленията в бюджета да са с 1.75 млрд. лв. повече в сравнение с тази година, а средногодишната инфлация да е 3.4%. В проекта за догодина се залага бюджетен дефицит от 1.3% от БВП, или 1.1 млрд. лв., спрямо 1.4% за 2012 г.

Догодина държавата планира да събере общо 30.54 млрд. лв., или с 1.75 млрд. лв. повече от заложеното през 2012-а. Увеличението ще дойде от бизнеса - главно от ДДС и акцизи. Разходите в бюджет 2013 обаче ще се увеличат повече от приходите - с 1.8 млрд. лв. до 31.6 млрд. лв. Въпреки обещанията на правителството, че ще акцентира върху социалната политика, най-много ще харчи Министерството на отбраната и МВР. Средствата за тях се увеличават със 7% до 1.05, млрд. лв., и 13%, до 1.12 млрд. лв. Драстично е увеличението на разходите и за президентската администрация - с 48,35%.

За сметка на това се орязват драстично разходите за здраве. Средствата за МЗ са орязани с над 21%. Обяснението е, че ще бъдат пренасочени към здравната каса. Предвидените за нея приходи обаче са едва с 2,67% повече.

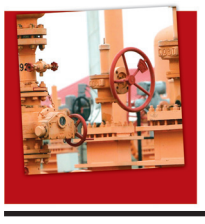
Стр. 8

Снимка Мариета ТОМОВА

Новият Висш съдебен съвет официално встъпи в длъжност вчера. Сред гостите на церемонията бяха тримата големи в съдебната власт - Лазар Груев, Борис Велчев и Георги Колев, президентът Росен Плевнелиев, председателят на НС Цецка Цачева, правосъдният министър Диана Ковачева и депутати

Стр. 2

ЕНЕРГИЙНАТА НИ ПОЛИТИКА - РИСКОВАНА ИГРА НА ПОКЕР

Стр. 21

ISSN 0861-1343

България

Станишев обеща европейска перспектива на Западните Балкани

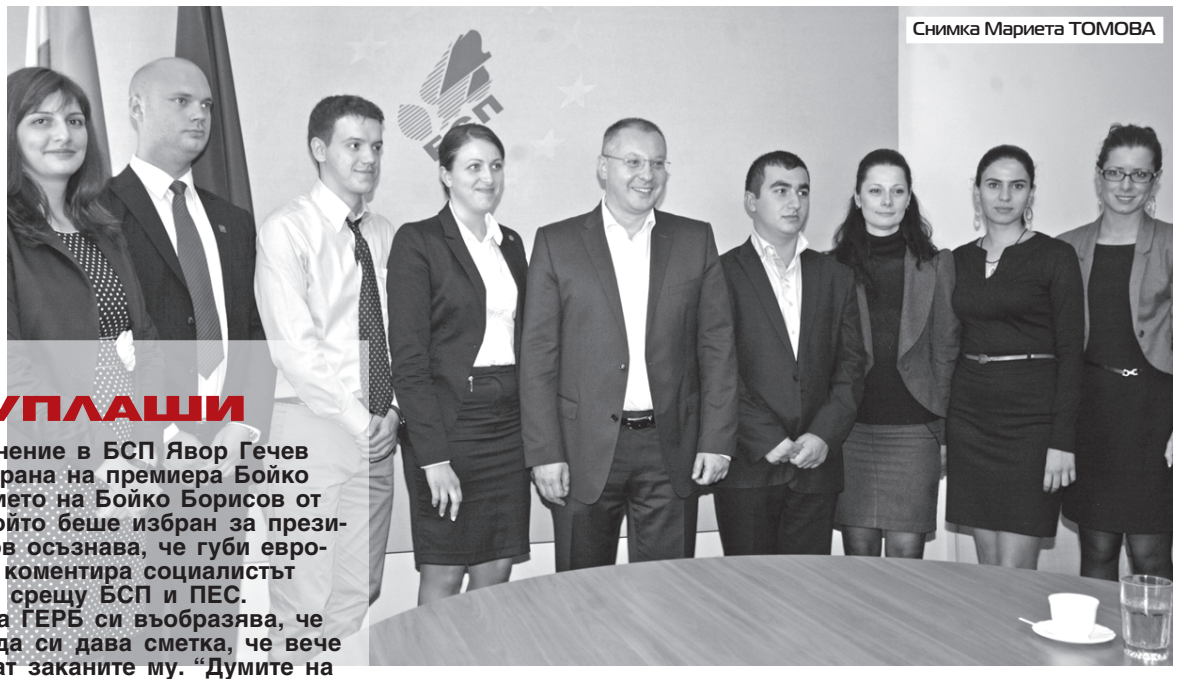
Разширяването на Европейския съюз трябва да продължи, особено със страни от нашия район, категоричен бе президентът на ПЕС

Павлета ДАВИДОВА

За повече сътрудничество между страните от Черноморския регион и партиите от социалистическото семейство призова вчера президентът на Партията на европейските социалисти Сергей Станишев. Лидерът на БСП бе категоричен, че по този начин пред страните от региона ще се открият нови перспективи. Той бе домакин на среща с млади лидери от Югоизточна Европа и Черноморския регион, организирана по програма на левицата в България.

Станишев подчерта, че европейските социалисти са твърдо "за" разширяването на ЕС и държат то да продължи, особено към Западните Балкани. Пред гостите от няколко европейски държави той припомни възраженията, идващи основно от десни политици, включването на нови държави в Евросъюза да бъде забавено. Европейските социалисти поддържат своята политика за това процесът на разширяване на ЕС да продължи, особено към Западните Балкани. "Нашата група в Европейския парламент, комисарят Щефан Фюле, който е от нашето политическо семейство, както и усилията на ПЕС дадоха своя резултат. Вярвам, че през лятото на следващата година ЕС ще има нов пълноправен член - Република Хърватия, начело с министър-председател социалдемократ и президент, избран с подкрепата на социалдемократическата партия", заяви с увереност президентът на ПЕС. Станишев припомни, че вече започват и преговорите за присъединяване с Черна гора, а Сърбия има статут на страна-кандидат за членство в ЕС. "Тези три успеха се дължат на много доброто взаимодействие между социалистите на европейско ниво и правителствата, които са, или бяха, оглавявани от социалдемократи в региона", анализира лидерът на БСП. Той изрази удовлетворението си, че процесът на евроинтеграция и сътрудничество в нашия регион се движи от социалистически партии. Станишев обяви, че на срещата на лидерите, която се проведе преди конгреса за избирането му за президент на ПЕС, е обсъждан въпросът следващата Балканска конференция на европейските социалисти да се проведе в Черна гора. "Може да зададем нов формат на провеждането ѝ и една част да се проведе в Черна гора, а другата - в Република Албания", предложи Станишев.

Младите лидери ще се срещнат още с представители на официални държавни институции, със зам.-председателя на парламента Георги Пирински, с депутати от ПГКБ, с членове на делегацията на българските социалисти в ЕП, както и с ръководството на МО в БСП. Младите лидери ще посетят и Ловеч, където ще разговарят с кмета Минчо Казанджиев.

Снимка Мариета ТОМОВА

Млади лидери от Югоизточна Европа се срещнаха с новоизбрания президент на ПЕС и обсъдиха бъдещето на региона

ЯВОР ГЕЧЕВ: БОРИСОВ СЕ УПЛАШИ

Лидерът на Младежкото обединение в БСП Явор Гечев видя признаци на паника от страна на премиера Бойко Борисов. "Разбирам притеснението на Бойко Борисов от успеха на Сергей Станишев, който беше избран за президент на ПЕС. Очевидно Борисов осъзнава, че губи европейска почва под краката си", коментира социалистът последните закани на Борисов срещу БСП и ПЕС. Гечев анализира, че лидерът на ГЕРБ си въобразява, че може да "напляска" ПЕС, без да си дава сметка, че вече всички са видели колко струват заканите му. "Думите на премиера са като рояк от еднодневки, сред които той все по-трудно скрива паниката си от приближаващите избори", добави председателят на МО. Според него притесненията на Борисов са основателни заради заканата на Станишев да направи всичко по силите си, за да гласуват българите свободно. "Изборът на Станишев за президент на ПЕС е гаранция, че подобни нечестни, манипулирани избори, които ГЕРБ организира миналата година, няма да се случат в страната ни", отбеляза Гечев. Той добави, че арогантността на Борисов му пречи да осъзнае, че обраното броене за него и за управлението му вече е започнало. Лидерът на младите социалисти подкрепи официално и кандидата на БСП за изборите в село Хърлец, Врачанско.

Новият Висш съдебен съвет встъпи в длъжност

На церемонията по встъпване в длъжност на новите членове на ВСС вчера присъстваха освен тримата големи в съдебната власт - Лазар Груев, Борис Велчев и Георги Колев, президентът Росен Плевнелиев, председателят на НС Цецка Цачева, правосъдният министър Диана Ковачева и депутати.

В словото си проф. Лазар Груев посочи, че ВСС осигурява независимостта на съдебната власт. Той говори и за това, че основен принцип на демокрацията е този за разделение на властите и тяхната независимост. Груев пожела на новите членове всеки ден да вземат всяко свое решение с мъдрост и то да бъде прозрачно.

Главният прокурор Борис Велчев препоръча да се фокусират върху конкретни решения и първото от тях е това за решаване на натовареността.

Президентът Плевнелиев им пожела двигателите на техните решения да бъдат демокрацията, работещи институции и справедливост.

Едно от най-важните решения, които новият ВСС трябва да вземе, е да избере новия главен прокурор. Досегашният ръководител на обвинението Борис Велчев заяви, че не го възприема като свой наследник, тъй като всеки главен прокурор има свой самостоятелен мандат. Той няма да губи време и ще предложи да стартира процедурата за избор на нов главен прокурор.

Диана Ковачева се надява механизмът за сътрудничество и проверка на ЕК да отпадне по-рано от края на 5-годишния мандат на ВСС. Ковачева вижда като добра страна факта, че този ВСС тръгва зареден с "добро желание и воля" да се справи с тежките проблеми на съдебната система.

КНСБ иска минимална заплата от 330 лв.

КНСБ настоява от 1 януари догодина минималната заплата да стане 330 лв. Това стана ясно след заседанието на комисията по доходи и жизнено равнище към Националния съвет за тристранно сътрудничество. Всички работодателски организации се въздържаха от категорична позиция относно размера на МРЗ. Те отново предложиха несериозни аргументи за ненарастване на размера на МРЗ, изтъквайки негативите на кризата, коментират от синдиката.

Засега правителството обещава минималната заплата от 1 януари догодина да е 310 лв. В същото време експертите на синдиката порано бяха изчислили, че за догодина е необходимо минималното възнаграждение да е 330 лв. и това се прие от Изпълнителния комитет и от Координационния съвет на КНСБ. ДУМА припомня, че експертите на БСП са изчислили 350 лв. минимална заплата за догодина.

Тристранката - представители на синдикати, работодатели и правителство, е постигнала единодушие относно нивото на официалната линия на бедност. Всички са на мнение, че е спазена методиката за нейното определяне. Тя ще бъде 241 лв.

Социолози:

Президентът на ПЕС ще помогне за влизането на България в Шенген

Изборът на Сергей Станишев за президент на Партията на европейските социалисти може да донесе много позитиви за членството на България в Шенген. Около тази теза се обединиха вчера социолозите Юрий Асланов и Андрей Райчев, които коментираха новия пост на лидера на БСП. Асланов прогнозира, че Станишев може дори да окаже влияние и върху холандците, които в момента са най-върлият противник на влизането на България в Шенген.

Експертите подчертаха, че изборът за високия пост сертифицира Станишев като некорумпиран политик. "За България като една малка държава това е неочакван достъп до най-високото ниво на европейската политика", обясни Асланов. Според него новата длъжност на Станишев ще задължи повечето от европейските лидери да се съобразяват с него. Райчев обясни, че като водач на една от двете големи европейски партии Станишев ще може да разговаря с германския канцлер във всеки един момент, докато за всеки български министър-председател ще е нужна най-малко седмица. Социологът добави, че оглавяването на ПЕС е голям личен успех за Станишев и ще промени вътрешните баланси. Според него новата длъжност на соцлидера прави повероятна победата на БСП на изборите у нас.

СЪОБЩЕНИЕ

Градският съвет на БСП в София ви кани на среща на градския партиен актив с новоизбрания президент на Партията на европейските социалисти и председател на Българската социалистическа партия др. Сергей Станишев, която ще се проведе на 8.10.2012 г. (понеделник) от 18 ч. в зала 3 на НДК.

След 14 години пуснаха Дранговата чешма

Паметникът ще бъде приведен в онзи вид, в който е бил преди години, заяви Корнелия Нинова

След 14 години пуснаха водата на Дранговата чешма в петричкото село Дрангово. Младежи заедно с депутата от КБ Корнелия Нинова почистиха паметника на полковник Дрангов, намиращ се в едноименното петричко село. Акцията бе част от инициативата за възстановяване на паметниците в Благоевградско по случай 100-годишнината от Освобождението от турско робство на Пиринския край. Паметникът на полк. Дрангов е поставен през 1982 г. "Паметникът е в окаяно състояние и се намира в частен имот, но с усилията на кмета и разрешението на собственика успяхме да пуснем водата, която, по думи на жителите, не е текла от 1998 г.", коментира Корнелия Нинова и допълни, че предстои още работа по паметника. Тя съобщи, че има снимка от водосвета на чешмата и ще я възстановят точно както е изглеждала през 1916 г.

България

Цитат на деня

Сега Борисов ще ореве цяла България, защото в Европа отдавна не му обръщат внимание. Голям крокодил, а плаче

Председателят на Младежкото обединение на БСП Явор Гечев за притеснението на Бойко Борисов от избора на Станишев за лидер на ПЕС

БСП:

ГЕРБ манипулират хората преди референдума

Комисията на НС за АЕЦ „Белене" е пародия и има политически характер, заяви Сергей Станишев

Юлия КУЛИНСКА

Целта на комисията за АЕЦ "Белене" е да се объркат хората преди референдума, да се манипулира общественото мнение, заяви вчера от парламентарната трибуна председателят на ПГКБ Сергей Станишев по време на дебатите за създаване на временна анкетна комисия за проверка на всички данни, факти и обстоятелства за решения и действия по проекта АЕЦ "Белене" от 2002 г. до края на март 2012 г. За създаването ѝ гласуваха 112 депутати, против бяха 19, 8 се въздържаха. В момента Синята коалиция обслужва много угоднически интереси на управляващите, коментира резултатите Станишев. Според него комисията е пародия и има политически характер.

"Защо се предлага като срок на ревизията краят на март 2012 г.? Нека проверката да бъде до ден днешен. Нека да отпадне това ограничение, защото стана ясно, че са се водили разговори и преговори зад гърба на парламента. Делян Добрев доведе инвеститори, внесе се предложение за мандат на правителството да води преговори отново", поясни Станишев. По думите му има безпрецедентно събитие в българския обществен живот. Събрани са 770 000 подписа, от които 540 000 легитимни, с искане за референдум за бъдещето на АЕЦ"Белене". Стотици хиляди граждани заявяват гражданска позиция, искат да получат информация, настояват техният глас да бъде чут от правителството. "Това е смисълът от допитването към гражданите. Те да знаят различните гледни точки, да чуят аргументи, а не манипулации и лъжи. Няма как да приема, че българинът е прост и не може да се ориентира в тази тематика. След като управляващите се ориентират, българинът може да направи своя избор", заяви Станишев. "Няма как да приема тези, които инициираха спирането на първите четири блока на АЕЦ "Козлодуй", да се изживяват като прокурори. Не искам България да има руска, американска, китайска или каквато и да е атомна централа, която да работи за частен интерес. Искам да ни бъде гарантирана сигурността. Не ние като граждани да носим потенциални рискове, а някой друг да обира печалбата и да я изнася навън", коментира Станишев.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Управляващите искат да заблудят хората преди провеждането на допитването, заяви Сергей Станишев

Анкетната комисия ще действа два месеца и в нея ще участват 13 народни представители. За председател бе избран Диан Червенкондев от ГЕРБ. Негов заместник е Иван Иванов от Синята коалиция. От ГЕРБ в комисията ще участват Станислав Иванов, Дияна Йорданова, Светлин Танчев, Доброслав Димитров, Ралица Тодорова. Другите членове са Петър Димитров и Петър Курумбашев от Коалиция за България, Венцислав Лаков от "Атака" и независимият Марио Тагарински. От ДПС ще обявят представителите си допълнително.

Борисов кара Делян Добрев да пита RWE дали ГЕРБ са ги прогонили

"Деляне, свържи се с централата на RWE и поискай писмено да ти отговорят дали ГЕРБ или нашето правителство ги е изгонило и дали са били съгласни с тия заеми от половин милиард". С тези думи Бойко Борисов се обърна към енергийния министър Делян Добрев в началото на вчерашното заседание на МС.

Сутринта се забавлявах истински да слушам Станишев, обясни на министрите Борисов. Именно заради думите на лидера на социалистите, че ГЕРБ са изгонили RWE от "Белене", той постави задачата на енергийния министър да се изиска писмен отговор от немската компания защо точно са оттеглили намеренията си за инвестиции в проекта. ДУМА припомня, че в писмо от 2009 г. на ръководителя на RWE Юрген Гросман до българската страна по повод отказа от участие в АЕЦ "Белене" пише, че техническият проект на реактора тип АЕЦ-92 на руския доставчик "Атомстройекспорт", а също предназначението на площадката "Белене" отговарят на съответните високи международни изисквания. Той подчертава, че изпуснати ключови етапи са послужили като основание за прекратяването на Договора за съвместно предприятие между RWE и българската НЕК за АЕЦ "Белене".

Преговорите с RWE за АЕЦ "Белене" се водиха от предишното правителство, а ние само получихме писмото за отказа, обясни по-късно Делян Добрев. По думите му причините за отказа на RWE от проекта са, че не може да се осигури финансиране и че няма подписан контракт. Никъде не се казва, че ние нямаме добра воля да довършим започнатото и всичко да е било уговорено и ние да сме казали не, уточни Добрев. Запитан смята ли, че Конституционният съд трябва да се произнесе относно решението за референдум, министърът каза, че това е тема на Народното събрание.

Омбудсманът: Електронният вот за атомната централа е незаконен

Не е възможно да се въведе електронно гласуване, защото нито Законът за референдумите, нито Изборният закон позволяват това, заяви омбудсманът Константин Пенчев. В първия документ се посочва, че провеждането на допитването подлежи на контрол от Конституционния съд, а обявяването на резултатите - от Върховния административен съд, обясни той. Бойко Борисов лансира идеята за електронен вот на референдума, която беше подкрепена и от президента Росен Плевнелиев. Според Пенчев целта на допитването за АЕЦ "Белене" е била силно политизирана, въпреки че темата не е политическа. Омбудсманът припомни, че НС излиза с решение за провеждането на референдум и формулира въпроса по смисъла на този, който фигурира в подписката за инициирането му. "Отговорът може да е с "да" и "не", въпросите може да са няколко, но трябва да има тези два отговора", уточни Пенчев.

Сините дават допитването на Конституционния съд

Синята коалиция ще започне да събира подписка, с която да даде референдума за АЕЦ "Белене" на Конституционния съд. Това съобщи депутатът от СДС Михаил Михайлов по време на кръгла маса за ядрения референдум. Ако не са събрали необходимите 48 подписа на народни представители, сезирането на КС може да стане през омбудсмана, допълни Михайлов.

Синият депутат заяви, че така, както е формулиран, въпросът създава правното основание да се смята, че е поставен като инвестиционно намерение, а според Закона за прякото участие на народа във властта на референдум могат да бъдат решавани единствено въпроси от компетентността на Народното събрание. Според Института за модерна политика провеждането на национално допитване за АЕЦ "Белене" надвишава компетентността на Народното събрание и е извън юрисдикцията му. Решението за атомна централа било изцяло в правомощията на изпълнителната власт, а да се прехвърля отговорността за вземането му на НС и на народа било незаконно, според енергийния експерт Димитър Иванов.

Нарочно провалиха изслушването на Мирослав Найденов

Изслушването на земеделския министър Мирослав Найденов в парламентарната комисия за борба с корупцията и конфликт на интереси заради скандала с двете бивши служителки на Агенцията по храните се провали. На заседанието се яви само един депутат - нейният председател Бойко Великов от БСП, и то не се състоя. Това е втори провал и депутатът заподозря, че се прави тенденциозно. Според него само Димо Гяуров от ДСБ е обявил предварително, че ще е в чужбина и ще отсъства. Не е ясно защо не са се явили Десислав Чуколов от "Атака", Емил Радев от ГЕРБ и Камен Костадинов от ДПС. Мирослав Найденов също не беше забелязан в кулоарите на бившия партиен дом, където трябваше да се проведе заседанието на антикорупционната комисия. Той трябва да бъде проверен от комисията заради факта, че две млади дами са получили по 50 000 лв. за популяризиране на Програмата за развитие на селските райони във фейсбук и туитър.

България

Студенти се биха в Алма матер заради мудна администрация

Схватката възникнала между изнервени младежи, които чакали с часове за печат в студентската книжка

Изнервени студенти стигнаха до бой, след като чакаха дълго, за да се запишат за новата академична година в Софийския университет. Инцидентът е станал във вторник пред кабинет 46 на Философския факултет в ректората.

Според свидетел пред кабинета винаги по това време на годината се извиват дълги опашки. Причината е приемното време на служителките, което е 3 часа на ден, и то при положение, че благоволят да приемат, разказва студентът. Самият той е чакал за обикновен печат в студентската си книжка още от 12,30 ч., въпреки че приемът от служителите е между 13 и 16 ч. Преди младежа вече имало стотина чакащи. Мелето започнало към 14,30 ч. Първо не издържали нервите на мъж, придружаващ жена с увреждания и той започнал да крещи на студент. След това момиче било грубо изблъскано и така започнал истински бой. Според свидетели малко след прекратяването му избухнала нова схватка, която предизвикала реакция от охраната. Инцидентът се е случил в непосредствена близост на кабинетите на декана на факултета и ректора ден след откриването на учебната година.

"И тук изниква въпросът защо всички тези млади хора трябваше да станат свидетели или участници в такива грозни сцени. Трябва ли да има убит или осакатен, за да престанат тези абсурди в уж най-престижния ни университет", пита студентът, свидетел на боя, който е изпратил писмо с разказ и видеокадри от случилото се до медиите. Според него, ако проблемът е в мудността на служителките, те трябва да бъдат сменени. Ако пък са претрупани от работа, нека едно рамо дадат и от Студентския съвет, който се финансира с процент от таксите, които плащаме, коментира студентът. Той се опасява, че подобни неприятни схватки могат да се пренесат и в кабинетите на администрацията и висшестоящите.

Млади социалисти на опашка да дарят кръв

Нина АЛЕКСИЕВА

Следващата седмица нова група от Младежкото обединение на БСП във Варна ще се подреди на опашка пред кръвния център в града. "Не успяха да дойдат във вторник, затова ще го направят следващата седмица. Оттук нататък акцията ни ще стане традиция поне два пъти в годината заедно да кръводаряваме". Това каза Светлана Такева, лидер на МО на БСП и общински съветник във Варна. "Организирахме се, защото липсата на кръв е част от реалните проблеми не само днес и сега. Безвъзмездното кръводаряване е начин да подадем ръка и да помогнем на човек в беда, да спасим живот и да върнем вярата на хората, че сме способни да се подкрепяме един друг", коментира Такева.

"Дарявам, защото мога. Защото това е нещо, което не изисква нито кой знае колко време, нито пари, нито нищо. Изисква само желание да помогнеш", заяви дарилата кръв Ели Раличкова.

Организаторът на кампании към Кръвния център във Варна Маргарита Филкова изрази надежда, че черният пазар може да изчезне от само себе си. Според нея това ще се случи само тогава, когато всеки здрав човек започне да дарява кръв.

Първата група млади социалисти се включи в акцията по даряване на кръв във вторник

Снимка Марието ТОМОВА

Заловиха кредитна измамничка в София

Столични полицаи заловиха 61-годишната М.Г., правеща измамни схеми, свързани с теглене на кредити от столична банка. Това станало, след като потърпевша подала сигнал в районно управление в столицата. Жертвата разказала как преди време чрез своя позната се е свързала с въпросната жена, която й обещала съдействие за получаване на кредит от столична банка. Условието за услугата било да й бъдат дадени 2732 лв. Между 8 и 15 август миналата година потърпевшата превела парите на две вноски, но така и не получила обещания кредит.

Кредитната измамница била осъждана 7 пъти за подобни престъпления, като началото им е още през 2004 г.

Подаваме сигнал на 112 и с SMS

Юлия КУЛИНСКА

На спешния телефон 112 вече да могат да се подават сигнали и с SMS. Това приеха на първо четене депутатите с промени в Закона за Националната система за спешни повиквания по предложение на Захари Георгиев от БСП. Той се мотивира, че възможността за използването на тази услуга само чрез гласови съобщения поставя в неравностойно положение хора с увреждания. У нас има над 200 хиляди души, които са глухонеми, има и други, които изпадат в кризи или са жертви на посегателства, и е много по-безопасно в такъв случай да пуснеш съобщение, заяви Георгиев. Той разказа, че повод да внесе предложението е човек, който е получил удар и при опита да се обади на номера се оказало, че не може да говори. Така никой не успял да му помогне и той оцелял само по случайност.

Депутатът обясни, че освен текстово съобщение много хора могат визуално да покажат проблема, ако имат смартфон, и дори да говорят с някой, който владее жестомимичен език. Според него практиката със съобщения няма да наложи допълнително финансиране, защото те ще се приемат в рамките на съществуващия щат. Ако между първо и второ четене се разшири обхватът и се включи и възможност за MMS-и, тогава на смяна трябва да има човек, който знае жестомимичния език. Георгиев изчисли, че дори тогава не са необходими много пари, защото става дума за още 24 души, които средно вземат по 1000 лв.

НЕДОВОЛНИ ВОЕННИ СИ СЪЧИНИХА ХИМН

Недоволни от предвидените пенсионни реформи военнослужещи си съчиниха свой химн, който се разпространява из форумите в интернет. По неофициална информация военното министерство наредило на командирите на поделения да се ограничи писането в социалните мрежи. Това стана, след като в неделя няколко десетки офицери се събраха да обсъдят каква ще е позицията на армията срещу готвените промени. Те бяха предложени от военния министър Аню Ангелов, срещу което военнослужещите да получат увеличение на заплата.

Промените предвиждат отпуските да намалеят от 40 календарни дни на 30 календарни дни. Пределната възраст за пенсиониране на младшия състав ще стане 52 години при минимална служба 27 години. Само при изпълнение и на двете условия военните ще могат да се уволнят и да получат пенсия и 20 заплати.

Аз искам да съм натовски войник
и с чест така да се наричам,
откакто се заклех във онзи миг
вечно флага да обичам.

Как искам да съм натовски войник,
семейството ми с мен да се гордее,
с тон за песен и със войнски вик...
но да знаеш, гладен се не пее.

Мечтая да съм натовски войник,
останаха мечтите златни,
да чакат онзи ден велик,
поне те още са безплатни.

Уморих се да съм натовски войник,
опитах се съдбата да прегърна,
но вместо чест, отдаде ми плесник,
обърна се и в пепел се превърна.

Потънали сме всичките във блато,
като фас догаряме във пепелник,
няма как да бъдеш в НАТО,
останеш ли без натовски войник.

България

Снимка Мариета ТОМОВА

На фона на неразбирателствата у нас различните поколения намират общ език

Подменят светофарите в София с енергоспестяващи

До края на тази година ще приключи подмяната на всички светофарни секции в София, съобщиха от Столичната община. Според зам.-кмета на София по направление "Транспорт и транспортни комуникации" Любомир Христов ще се поставят и нови енергоефективни светлинни източници. По този начин ще се постигнат 35% по-ниски разходи на енергия.

Два пъти годишно се извършва профилактика на светофарните стълбове. Те се почистват, за да се постигне по-ярка светлина. Припомняме, че във вторник светофар падна на кръстовището на бул."Ал. Дондуков" и ул."Бяло море". Причините за инцидента все още се изясняват.

Трамвай завлече жена в столицата

Жена бе завлечена от трамвай номер 20 в столицата вчера. Инцидентът станал на ул. "Бачо Киро" към 9,30 часа. Около 60-годишна жена паднала при слизане от задната врата под трамвая, тъй като той потеглил, преди тя е стъпила на земята. Жената е с разкъсвания на ръката и е откарана в лечебно заведение. От "Пирогов" съобщиха, че пострадалата е приета в болницата. Тя е 63-годишната Б.С. и е с охлузна рана на десния крак и контузия в областта на гърдите и корема.

Германският посланик ни скастри за свободата на медиите

В България медиите изпълняват само частично своята задача, заяви Матиас Хьопфнер

За пореден път вчера бе изтъкнато, че свободата на медиите в България е силно застрашена. На дискусия, организирана от Съвета за електронни медии, германският посланик Матиас Хьопфнер заяви, че последната позиция, която България заема в класацията за независимост на медиите на "Репортери без граници", е "неприятен и тревожен сигнал". Дипломатът подчерта, че свободата и независимостта на медиите е възможност проблемите да се решават, вместо да бъдат покривани.

"В България медиите изпълняват само частично своята задача. Бъдещето, демокрацията и просперитета зависят от това дали българските медии ще удържат, дали ще са в състояние да казват истината директно", смята Хьопфнер. Той цитира Оруел, че свободата на медиите и словото означава "правото да казваш на хората това, което не искат да чуят". "По този начин се създава почвата, върху която цветето на демокрацията да може да разцъфне. Само ако медиите изпълняват своята задача, тогава е възможно да се създаде здраво гражданско общество", добави германският посланик.

Хьопфнер бе гост на дискусията на СЕМ "Година преди старта: дигитална България", чиято основна тема бе цифровизацията в страната. На кръглата маса присъства президентът Росен Плевнелиев, който коментира медийния плурализъм и определи медийното пространство като "предпоставка за формирането на културата на една нация". Държавният глава заяви, че едва 14% от българите знаят какво представлява цифровизацията. Той алармира, че след спирането на аналоговия сигнал ще има места, където няма да има телевизия. Според него е необходима широка кампания, която да информира хората за предстоящите промени.

Започва есенното изложение на „Световно образование"

Светла ВАСИЛЕВА

Най-голямото международно изложение за образование в чужбина по проекта "Световно образование" отваря врати в България. Рекорден брой топ университети - 60, със своите 82 отговорници по приема на студенти, ще бъдат на разположение на онези, които се интересуват от възможностите, предлагани за академичната 2013/2014 г. Домакин на изложението на 6 и 7 октомври ще бъде София, място на събитието - хотел "Шератон", на 8 октомври - Пловдив, хотел "Тримонциум", на 10 октомври - Варна, хотел "Графит", на 11 октомври - Велико Търново, Интерхотел, на 12 октомври - Русе, хотел "Рига".

Основна цел на изложението е българските кандидати за обучение в чужбина да се запознаят с политиките и таксите на учебните заведения, за да могат максимално да се възползват от държавно финансираните образователни програми в Европа.

Консултантската фирма "Интеграл", която организира изложението, тази година в рамките на събитието, провежда семинари за специалностите архитектура, медицина, фармация, бизнес и икономика, компютърни науки, право, изкуство и дизайн. Отделно от тях ще бъдат проведени и специални семинари за родители на кандидат-студенти, на които ще се обсъждат въпроси относно начините на финансиране на обучението и новостите в студентското кредитиране.

В рамките на изложението ще стартира състезание "Най-умната къща". В него могат да се включат 16 екипа с по 4 ученици от 11-12 клас на българските училища.

Искат регистър на пациентите с нарушен сърдечен ритъм

Аида ОВАНЕС

Да бъде създаден национален регистър на пациентите с инсулти, свързани с предсърдното мъждене, настояват пред институциите в отворено писмо асоциация "Сърце" и Националната пациентска организация (НПО). Те призовават правителството и държавните здравни институции да предприемат мерки за подобряване живота на хората с предсърдно мъждене, за да бъдат намалени рисковете от инсулт и разходите за лечение.
Необходимо е и да се създадат условия за повишаване на информираността на обществото за предсърдно мъждене, е становището на двете пациентски организации, тай като предсърдното мъждене е причина за 20% от всички исхемични инсулти. Те настояват здравните власти да акцентират на ранната диагностика на заболяването, основавайки се на иновативните методи, както и да бъде осигурен навременен достъп до най-съвременните орални антикоагуланти, антиаритмични препарати и нови подходи в лечението.
Неотдавна е разработена Глобална харта на пациентите с предсърдно мъждене. В изработването й участваше и НПО - една от 39-те неправителствени организации от 20 съдействали за разработването на документа.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

**Изминаха 40 тъжни дни,
откакто ни напусна завинаги**

ФИЛИМЕНА МАРКОВСКА

родена на 14 януари 1920 г.

Тя бе в продължение на 50 години редом със съпруга си Венко Марковски - по времето, когато той бе в концлагерите на фашистка България; по времето, когато бе партизанин в Югославия; по времето, когато той бе в затворите на СФРЮ; по времето, в което бе концлагерист в Голи оток, както и през времето, в което бе почитан и уважаван поет и общественик в Македония и България.
След смъртта на Венко Марковски 25 години Филимена продължи сама по общия им път и живя трудно, скромно в името на неговото дело. Безпримерните й старания и грижи да съхрани написаното от поета и неговия архив, да поддържа огъня в родолюбивия им дом станаха смисъл на всичките й дни, на безсънните й нощи.
Тя стоеше достолепно до именитото си алтер его - другото аз, имаше собствено интелектуално излъчване, лични заслуги.
Летописецът Филимена Марковска остави своите спомени, литературни бележки, статии, интервюта и те не ще отлетят.

Вечна и светла да бъде паметта й!

Семейство Марковски

Икономика

БСП:

ДКЕВР да махне таксата на ВЕИ

Решението е дискриминационно, незаконно и е взето на тъмно, смятат от Българската фотоволтаична асоциация

Юлия КУЛИНСКА

Снимка БЛАГОВЕСТА ШВЕТКОВА

Лидерът на БСП Станишев и председателят на Българската фотоволтаична асоциация Никола Газдов

Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) да оттегли решението си за такса за свързване на възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) с електропреносната мрежа. Това заяви вчера лидерът на БСП Сергей Станишев на среща в парламента с представители на Българската фотоволтаична асоциация заради недоволството им от решението на регулаторния орган. Нашата оценка е, че без ясни мотиви на тъмно се взема решение за нова такса, което нанася тежък удар на производителите на зелена енергия, заяви в началото на разговора той. Според Станишев действията на ДКЕВР са в услуга на трите ЕРП-та, които са монополисти. "България има своите ангажименти за развитието на зелената енергия. Предложението на Европейската комисия беше много трудно поносимо за България от гледна точка на цената, която трябва да се плаща", обясни той. По време на френското председателство България пое ангажимента до 2020 г. да достигне 16% енергия, произвеждана от възобновяеми енергийни източници, припомни Станишев. По думите му не е тайна, че зелената енергия е много по-скъпа от тази в атомните електроцентрали. "Козлодуй" дава възможност цената да е много по-ниска, отколкото, ако я няма централата, подчерта той. Инвестициите в тази сфера са доста големи на фона на вложенията в другите сектори и не бива с лека ръка да ги отхвърляме, защото това ще има непредвидими последици и за банките-кредитори, отбеляза лидерът на БСП. "ДКЕВР е под контрола на управляващите. Ако наистина става въпрос за скрита държавна помощ към определени монополисти, това може да доведе до санкции за България от ЕК", подчерта Станишев. Съмнявам се г-н Ангел Семерджиев, който ръководи комисията, да е взел такова решение за един ден, за една нощ или на своя глава, допълни той. Това не е нова такса, а направо нов данък, уточни депутатът Михаил Миков.

Решението на ДКЕВР е дискриминационно към зелените източници на енергия, поясни Никола Газдов, председател на Българската фотоволтаична асоциация. Той уточни, че това е първата официална среща, на която представители на асоциацията са поканени. "България има един най-висш орган, който е Народното събрание. То е приело Закон за енергетиката, който бе нарушен от ДКЕВР на 14 септември. Решението бе взето по непрозрачен начин и ние настояваме то да бъде отменено незабавно, защото е противозаконно и дискриминационно. Очакваме парламентът и новоизбраната комисия за наблюдение на работата на ДКЕВР да се съберат на заседание и на него регулаторният орган публично да оповести как са сметнали тарифите за нас и дали с тях не става въпрос за скрита държавна помощ към монополите в енергетиката", отбеляза Газдов. Той предупреди, че ако таксата не бъде отменена, асоциацията ще информира ЕК и еврокомисаря по енергетика.

Междувременно производители на зелена енергия отново протестираха пред сградата на ДКЕВР срещу налагането на новата такса. Те са категорични, че тя ще доведе бизнеса им до фалит.

Шестима депутати ще контролират регулатора

Шестима депутати ще контролират дейността на ДКЕВР, реши Народното събрание вчера. За председател на новосформираната парламентарна комисия, която ще наблюдава регулаторния орган, бе избран народният представител от ПГ на ГЕРБ Димитър Главчев. Негов заместник е съпредседателят на ПГ на Синята коалиция Мартин Димитров. Останалите членове на комисията са Румен Овчаров от Коалиция за България, Рамадан Аталай и Любомир Владимиров от ДПС и независимият депутат Димитър Карбов.

Фирмите няма да подават отчети в Агенцията по вписванията

Ще отпадне изискването фирмите да подават годишен финансов отчет по няколко пъти пред няколко държавни институции. Това става ясно от плана за намаляване на административната и регулаторната тежест за бизнеса, който правителството прие вчера, предаде БГНЕС.

Ще се направят промени в Закона за счетоводството и в Закона за Търговския регистър, с които Агенцията по вписванията ще се присъедини към единна входна точка между Националната агенция по приходите и Националния статистически институт за годишните финансови отчети. Така на практика фирмите вече няма да подават годишните си финансови отчети в Търговския регистър, изискване, което тази година създаде редица проблеми на фирмите и техните счетоводители.

Във връзка пък със зачестили случаи на "кражби" на фирми и на имотни измами Министерството на правосъдието и Агенцията по вписванията са провели срещи с мобилните оператори и интеграторите на SMS услуги, в резултат на които е взето решение да се въведе SMS известяване при наличие на искане за промяна в партидата на търговско дружество в Търговския и Имотния регистър.

Отпадат и изискванията за издаване на разрешителни за събиране на гъби и за събиране на горски плодове. Те се издават от регионалните органи на МОСВ по Закона за защитените територии, но на практика този разрешителен режим практически почти не се прилага. В плана са заложени 249 мерки със срок за изпълнение до 30 ноември 2012 г.

Продължава съдебната битка за златното тепе на Крумовград

Екосдружение "За Земята" е депозирало във вторник касационна жалба пред петчленен състав на ВАС, като така продължава да обжалва положителното решение на МОСВ по ОВОС на златна мина в местността Ада Тепе, община Крумовград, съобщиха от сдружението.

На първо място сме обезпокоени, че в плана за мерките, представляващи част от обжалваното решение на МОСВ, не се съдържат мерки за осигуряване на някои от заявените цели в инвестиционното предложение, се казва в съобщението.

Според екосдружението инвестиционното предложение съдържа заявена цел за постигане на 98% рециклиране на първоначално постъпилата вода за осъществяване на производствения процес, но в решението на министъра на околната среда и водите няма заложени мерки за постигане на тази цел, нито пък за осъществяване на контрол за постигането им. Този недостатък се съчетава с изначална неяснота дали изобщо може да бъде постигната заявената цел.

В решението по ОВОС липсват предписани мерки за опазване на подпочвените води на р. Крумовица, с които по-късно задължително трябва да се съобрази органът, издаващ разрешителното за водоползване на подземни води - директорът на Басейнова дирекция - Източнобеломорски район.

Обжалваното решение не съдържа мерки, които да осигурят постигането на заявените цели за минимизиране на праховото замърсяване и за осъществяване на контрол върху предписаните мерки, смятат еколозите.

Според тях инвестиционното намерение ще доведе до увреждане на интегритета и целите на защитена зона Източни Родопи и следователно не може да бъде съгласувано със закона.

Строежът на газопровода ни със Сърбия започва догодина

Строежът на газопровода, свързващ Сърбия и България, ще започне през следващата година и ще отнеме 18 месеца. Това съобщи сръбският премиер Ивица Дачич. Газопроводът ще подобри сигурността на енергийните доставки за двете страни.

Тръбата ще е с дължина 180 километра. Прогнозната цена е от 100 милиона евро до 120 милиона евро.

Газопроводът ще бъде финансиран и с европейски средства, като тръбата ще има годишен капацитет от 2 млрд. куб. м газ. ЕС ще отпусне 10 милиона евро за сръбския участък.

По думите на Дачич Белград и София ще подпишат двустранно споразумение до края на следващия месец. Тръбата ще тръгва от Ниш и ще стига до Дупница. В момента доставките на газ за Сърбия минават през Унгария.

Проектът е от стратегическо значение, като предварителното споразумение за изграждането на газопровода беше подписано още през 2010 г.

По-рано "Булгартрансгаз" съобщи, че междусистемната връзка със Сърбия се очаква да бъде готова през 2015 г. Това предвижда новият 10-годишен план на дружеството.

3,5 млн. лв. отпусна кабинетът за пътя до „Цанков камък"

3,5 млн. лв. се отпускат за достройване на пътя до "Цанков камък". Това каза преди заседанието на Министерския съвет премиерът Бойко Борисов. "Днес (вчера - б.р.) ще бъдат приети две постановления - за 10 и за 3,5 млн. лв., свързани с инфраструктурата. Ще се използва хубавото време да се строи, за да може Шумен-Белокопитово да се оправи", каза още премиерът. По-късно на редовното си заседание правителството отпусна допълнително 13.5 млн. лв. за финансиране на инфраструктурни обекти в страната.

3,5 млн. лв. от тях са за пътя Смолян-Девин-Кричим за отстраняването на забележките за пускането му в експлоатация и осигуряването на безопасно движение в пътния участък. Другите 10 млн. лв. са за ремонтни дейности на пътя Русе-Шумен. Необходимите средства за целия първокласен участък от пътя са в размер на около 55 млн. лв., но предвид, че до края на 2012 г. реално могат да бъдат разплатени дейности на стойност 10 млн. лв., в бюджета за 2013 г. ще е необходимо да бъде предвидено финансиране за довършването на цялото трасе. Пътят Русе-Шумен е основна транспортна връзка в Североизточна България. Към настоящия момент поради основния ремонт, който се изпълнява на пътя Силистра-Шумен, той е предпочитаният маршрут от пристанище Варна до Дунав мост.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Цените на пшеницата паднаха до 430 лв. на тон

Както прогнозирахме в края на месец август, търговията с пшеница и ечемик с цел износ леко се успокои и към 24 септември 2012 г. зърненият пазар в страната се определя като умерен по отношение на търговията с тези две зърнени култури. Акцентът се измества върху търговията с царевица и слънчоглед. В резултат на слабото търсене изкупните цени на пшеницата в областите Варна и Добрич паднаха от 470 лв./тон до 430-440 лв./тон без ДДС.

Жътвата при царевицата продължава. Получените до момента средни добиви се движат в широк диапазон, в рамките от 191 кг/дка до 459 кг/дка. По данни на МЗХ към 24 септември са прибрани 70 на сто от площите, като полученият среден добив за страната е 372 кг/дка, а полученото производство е 1 107 хил.тона. Прогнозата е, че към края на жътвената кампанията добивът ще се редуцира до 340 кг/дка, пазарът ще се активизира най-вече за износ и изкупните цени ще достигнат 500-520 лв./тон без ДДС.

През изминалата седмица търговските сделки при маслодайния слънчоглед останаха изключително динамични. В началото на седмицата поради голямото търсене цените са в рамките на 900-950 лв./тон без ДДС. Към настоящия момент приключи натоварването на кораби със слънчогледово семе за износ, по тази причина рязко намаля неговото търсене и цените на слънчогледа паднаха с 30-40 лв./тон, като се успокоиха на нива от 920-930 лв./тон без ДДС. По оперативни данни на МЗХ при прибрани близо 90 на сто от площите със слънчоглед, полученият среден добив е 178 кг/дка, а производството е 1 185 хил.тона.

Към момента зърнопроизводителите се въздържат от продажби на слънчоглед и царевица, поради очаквано повишаване на търсенето на зърно от тези култури, и съществуването на реална възможност за повишаване на изкупните му цени.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за последната седмица (към 24 септември) са в размер на 69 571 тона, което е със 187 745 т по-малко спрямо предходната седмица. По видове зърно и зърнени продукти са, както следва: 23 366 т пшеница; 12 124 т ечемик; 6242 т царевица; 6513 т черен маслодаен слънчоглед; 19 999 т рапица, 757 т шарен слънчоглед; 46 т сорго; 500 т кориандър и 24 т брашно.

Към настоящия момент се отчита повишение на количеството зърно напуснало страната при пшеницата и черния маслодаен слънчоглед, съответно с 4,9% и 18,6%, докато при рапицата, ечемика и царевицата отбелязваме спад, съответно със 76,9%, 3,8% и 23,9%.

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеницата реколта 2012 година за периода от 1.07.-24.09.2012 г. е 1 210 875 т (1 209 713 т за ЕС и 1 162 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница е в размер на 1 153 300 т, което е с 57 575 т повече за настоящата година или ръст с 4,9%.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик напуснало страната от реколта 2012 година за периода е 260 316 т (51 480 т за ЕС и 208 836 т за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 270 700 т, което е с 10 384 т повече за реколтната 2011 година или спад с 3,8%.

РАПИЦА

За периода 1.07.2012 - 24.09.2012 г. напусналите количества рапица от страната реколта 2012 година са 85 652 т (79 036 т за ЕС и 6 616 т за трети страни). За последната седмица от 17.09.2012 до 24.09.2012 г. по оперативна информация на НСЗ са напуснали 19 999 т рапица за Португалия. За същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е възлизала на 370 300 т, което е с 284 648 т по-малко за настоящата година или спад с 76,9%.

БРАШНО

Общото количество брашно по оперативна информация от реколта 2012 година напуснало страната за периода е 4221 т. Към същата дата на миналата година напусналото количество брашно е 3650 т, което е с 571 т повече за настоящата реколтна година или ръст с 15,6%.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2012 г. напуснало страната за периода е 35 351 т (30 904 т за ЕС и 4 447 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 46 500 т, което е с 11 149 т повече за миналогодишната реколтна година или спад от 23,9%.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2012 г. напуснало страната за периода е 42 471 т (28 729 т за ЕС и 13 742 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 35 800 т, което е с 6671 т повече за реколтната 2012 година или ръст от 18,6%.

МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ

Движение на международните цени през наблюдавания период (средата на месец септември) на практика нямаше, но прогнозите на специалистите са, че това е временно състояние на пазара. Причината са очакваните предстоящи значителни ценови повишения в резултат на по-слабата реколта в Русия, Казахстан, Украйна и Австралия, а също така и напрегнатата ситуация в Аржентина след падналите там обилни дъждове и предизвиканите наводнения.

Напрегнат е балансът на слънчогледа при основните производителки в световен мащаб - Русия и Украйна, което се очаква да рефлектира на търговията в Черноморския регион. През изминалия период се извършваше търговия със зърно поради отслабените позиции на американския долар.

Цената ФОБ на пшеница в САЩ е на равнище от 349 дол./т, с 6 дол./т по-малко. Във Франция мелничарската пшеница ФОБ Руан се търгува на 268 евро/т, с 1 евро/т повече. В Германия цените ФОБ Балтийско море на пшеницата се движат в диапазона между 276-281 евро/т и бележат леко понижение спрямо миналия период. Цената ФОБ на пшеницата с високи хлебопекарни качества в Унгария отбеляза повишение с 3 дол./т и е на ниво от 324 дол./т., като подобно е положението на тази с ниски хлебопекарни качества, която е на равнище от 314 дол./т.

На Украинския пазар цената ФОБ на пшеницата с високи хлебопекарни качества остава на ниво от 345 дол./т, докато цените на тази с ниски хлебопекарни качества е повишена с 10 дол./тон и е в диапазон между 295-300 дол./т. В Русия цената ФОБ Новоросийск на пшеницата с високи хлебопекарни качества е без изменение и остава на ниво от 350 дол./т.

Цената на фуражния ечемик в Германия е на ниво 238 евро/т, с 2 евро/т по-ниска от предходната седмица. Цената ФОБ Руан във Франция е 247 евро/т, с 1 евро/т повече. В Украйна цената ФОБ Одеса на фуражния ечемик е без промяна от 295 дол./т. В Русия цените се движат в рамките на 235-245 дол./т, като се отбелязва понижение с 5 дол./т на горната граница.

Цената ФОБ на царевицата в САЩ продължава да отбеляза понижение спрямо предходната седмица от 4 дол./т и е на ниво от 319 дол./т. Цената ФОБ Бордо във Франция е 245 евро/т или спад с 8 евро/тон. Тази на ФОБ Будапеща е на ниво от 323 дол./т. В Украйна средните цени ФОБ Одеса на царевицата нямат промяна и се движат в рамките на 300-305 дол./т.

Цената на маслодайния слънчоглед ФОБ Будапеща през наблюдавания период се покачи леко с 2 дол./т и е на ниво от 663 дол./т. Цените в Украйна на слънчогледа са без изменение спрямо миналата седмица и се движат в диапазона 565-575 дол./т. В Русия цените на слънчогледа продължават да се покачват с 35 дол./т и вече се движат в диапазона 520-550 дол./т.

Цената на рапичното семе в Украйна е без съществена промяна спрямо миналата седмица и се движи в границите 583-593 дол./т. В Унгария цената на тази маслодайна култура е с леко изменение - с 4 дол./тон повече и е 645 дол./т.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 24.09.2012 г. ситуацията на пристанищата е, както следва:

На пристанище Варна се товарят: 25 000 т пшеница за Германия; 2000 т ечемик за Гърция и 45 000 т черен маслодаен слънчоглед за Холандия и Португалия.

На пристанище Бургас се товарят 7800 т пшеница за Португалия и 8400 т ечемик за Португалия.

На пристанище Балчик не се товари.

На Дунавските пристанища се товарят: пристанище Свищов - 2500 т пшеница за ЕС; пристанище Лом - 2500 т пшеница, 3000 т царевица и 1500 т слънчоглед за ЕС.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Икономика

БЮДЖЕТ 2013

Повече пари за МВР, по-малко - за здраве

Харчовете на президента скачат най-много - с над 48%, хазната ще се пълни от ДДС и акцизи

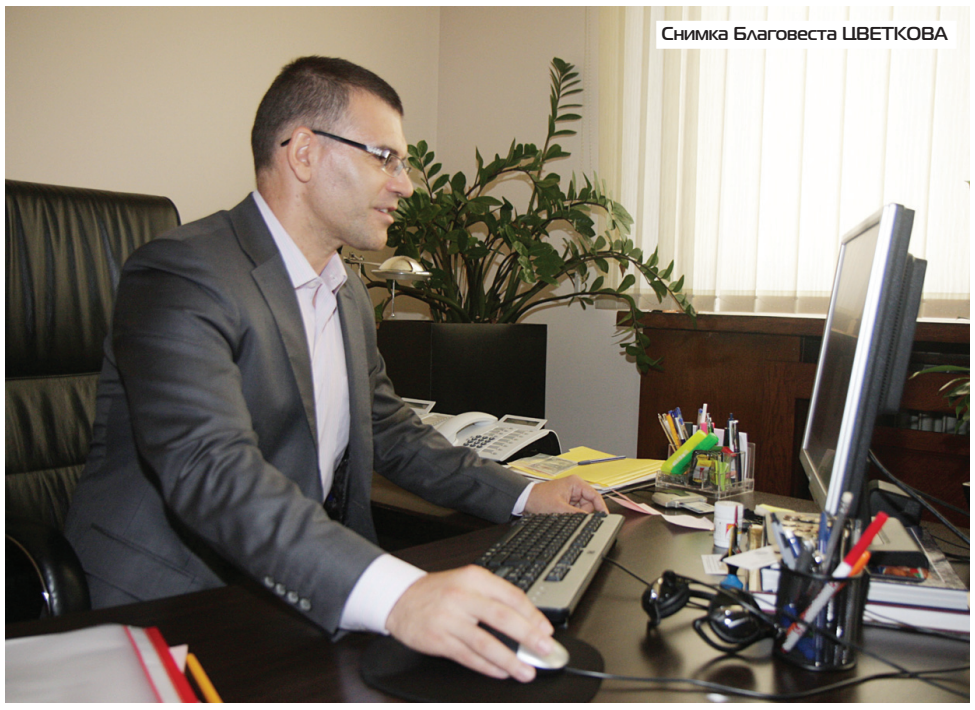
По-малко пари за здравеопазване, повече за МВР и по-висок икономически ръст. Такава картина чертае проектът за бюджет 2013. Въпреки слабите данни за ръста на икономиката през първите девет месеца на 2012 правителството заложи оптимистични прогнози за икономическия ръст на страната за 2013-а.

През следващата година управляващите се надяват реалният икономически растеж да е 1.9%, като в номинално изражение той трябва да достигне 81.5 млрд. лв. Постъпленията в бюджета да са с 1.75 млрд. лв. повече в сравнение с тази година, а средногодишната инфлация да е 3.4%.

В проекта за догодина се залага бюджетен дефицит от 1.3% от БВП, или 1.1 млрд. лв. За сравнение - в тазгодишния бюджет са записани 1.4% от БВП, или 1.092 млрд. лв.

Догодина държавата планира да събере общо 30.54 млрд. лв., или с 1.75 млрд. лв. повече от заложеното през тази година. Увеличението се очаква основно заради по-голям приход от ДДС - с 11% повече, или със 784 млн. лв. до общо 7.8 млрд. лв. Данъкът е най-големият източник на приходи за българския бюджет. Вторият най-голям приходоизточник - акцизите, ще се увеличат само с 4.3%, до 4.31 млрд. лв., а те най-точно отразяват развитието на крайното потребление, защото ставките им са върху продаваните количества акцизни стоки, а не върху тяхната цена.

Двойно по-големият темп, с който растат приходите от ДДС спрямо увеличението на акцизите, означава, че приходите в бюджета най-вероятно ще растат под влияние на крайното потребление и на инфлацията. По принцип повече приходи от косвения данък може да означават очаквания за по-висока инфлация, съживено потребление или повече внос. Ако прогнозата все пак се изпълни, държавата за пръв път ще надхвърли сумата на събраните приходи през предкризисната 2008 г.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Въпреки уверенията на Симеон Дянков, че ще акцентира на социалната политика, средствата за най-критичните сектори като здравеопазване и земеделие, са най-орязани

Светлана ВЕЛЕВА

Общо от данъчно-осигурителни приходи се очакват постъпления в размер на 23 364 хил. лв., при 21 597,2 хил. лв. за 2012 г.

При положение, че очакванията за следващата година са икономиката отново да расте минимално, все още не е ясно на какво се базира оптимистичната прогноза за по-висок ръст и дали няма големи рискове тя да не се сбъдне. Реално прогнозите на управляващите са, че двигател на икономическия растеж ще бъде вътрешното търсене, а износът да отстъпи назад, главно заради проблемите в еврозоната и риска западните индустриални производители да намалят поръчките си към своите български доставчици. Експертите от Международния валутен фонд обаче прогнозираха малко по-нисък икономически растеж през следващата година - 1.5%. Според тях той няма да е достатъчен, за да се реши проблемът с високата безработица.

От преки чуждестранни инвестиции се очакват 1,73 млн. лв., или 4,2% от БВП, при 1,502 млн. лв. сега, или 3,8% от БВП.

Разходите в бюджет 2013 обаче ще се увеличат повече от приходите - с 1.8 млрд. лв. до 31.6 млрд. лв.

Най-много ще харчи Министерството на отбраната и вътрешното министерство. Спрямо тази година общите харчове на военното министерство се увеличават със 7%, до 1.05 млрд. лв., а на вътрешното министерство с 13%, до 1.12 млрд. лв. Предвиденото увеличение на разходите било заради увеличения размер на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" на държавните служители по Закона за МВР.

Драстично е увеличението на разходите и за президентската администрация. Предвидени са разходи в размер на 6,136 млн. лв., или с 2 млн. лв. повече, което е ръст от 48.35%.

За Министерския съвет са разчетени разходи в размер на 72,6 млн. лв. Завишението с 5,134 млн. лв. спрямо 2012 г. се дължи на включването в бюджета на Министерския съвет на разходите на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност.

Вноската в общия бюджет на ЕС е в размер на 38,8% от БВП. Предвижда се максималният размер на държавния дълг към края на 2013 г. да не надвишава 14 600 млрд. лв., или 17,8% от БВП.

В контраст, разходите на здравното и образователното министерство ще се намалят, въпреки заявките на правителството, че ще акцентира върху социалната политика. Те обясняват намаленията с преразпределение на част от парите, които тази година са в техните бюджети, по други пера - например от здравното министерство към здравната каса и от образователното министерство към общините за средно и основно образование и към висшите училища.

Справка обаче показва, че предвидените разходи за МЗ са 368 185 хил. лв., или 21,36% по-малко спрямо 2012 г. (468 185 хил. лв.). Същевременно приходите, заложени за здравната каса, където трябва да бъдат преразпределени орязаните пари на МЗ, са едва с 2,67% повече, или 2 704 076. Към Националния осигурителен институт пък се предвижда 10,44% повече приходи до 4 282 769 лв.

Правителството ще изпълни обещанията си за по-високи пенсии и увеличение на някои заплати в публичната сфера, но няма да раздува планирания дефицит в бюджета за следващата година. Парите, нужни за поетите предизборно ангажименти, ще дойдат от повече приходи. От 1 януари 2013 г. ще се повиши минималната работна заплата от 290 лв. на 310 лв., а от 1 април 2013 ще се увеличи размерът на пенсиите средно с 9,3%. Парите за пенсии се увеличават с 589,9 млн. лв., за социални помощи и обезщетения - с 135 млн. лв.

Субсидията за висшите училища ще се увеличи с 8% до 374 млн. лв. а за средното образование - едва с 5%. Разходите за наука се намаляват от 198,6 хил. лв. на 198,5 хил. лв. Парите за БАН остават без промяна спрямо 2012-а, което означава, че учените най-вероятно пак няма да получават заплати 2 месеца.

Земеделският сектор ще разчита на по-слабо финансиране заради помалкия бюджет, заложен за Министерството на земеделието и храните. Разходите са намалени с 3 798.1 хил.лв. в сравнение с 2012 г. поради това, че част от професионалните учебни заведения към министерството преминават на финансиране от съответните общини.

За сметка на това парите за спорт се увеличават. За Министерството на физическото възпитание и спорта за 2013 г. са разчетени разходи в размер на 39 058.3 хил. лв. Заложеното увеличение в размер на 2 248.3 хил. лв. е в резултат на преобразуването на две общински спортни училища в държавни спортни училища.

Министерството на културата увеличава разходите си с 1 372.0 хил. лв. За Министерството на труда и социалната политика са разчетени разходи в размер на 967 482,58 хил.лв., намаление от 0,97%.

Свят

Железопътната мрежа в Белгия, включително международните влакове, бе напълно парализирана заради стачка на служителите. Поводът за протеста е оспорвана реорганизация на белгийските железници, на която синдикатите се противопоставят. Те водеха преговори с правителството, които завършиха с неуспех миналата седмица

Спестяването ни съсипва

Вместо да намалява дефицитите, строгата бюджетна дисциплина ги увеличава

В статия, която публикува в.”Цайт”, главният редактор на водещото френско списание “Нувел обсерватьор” Лоран Жофрен критикува строгата бюджетна дисциплина, която Германия изисква от всички европейски страни, като изтъква факта, че тя води до още по-големи дефицити. След като положиха зрелищни усилия в продължение на 10 години за възстановяване на икономиката си, сега германците не разбират защо трябва да бъдат субсидирани страни, които отказаха да положат подобни усилия и вместо това избраха по-лесния път на задлъжняването. Берлин гледа с голямо недоверие към Южна Европа и нейните искания, които според тях могат да застрашат паричната стабилност в съюза.

Според автора политиката на икономии, която се практикува в Европа, действа разрушително и вместо да да намали дефицитите, ги увеличава. Синхронно, а и често брутално налагана, тя ограничава търсенето в целия континент, като икономическата активност се забавя, броят на фалитите расте, печалбите се свиват, а същевременно безработицата расте, като в някои страни надвишава 20% от населението.

Като най-ясен пример за погрешните последици от политиката на икономии Лоран Жофрен посочва Португалия. След като страната старателно приложи европейските препоръки, се оказа, че бюджетният дефицит на страната дори е нараснал, а задлъжняването й е скочило до доста високи равнища. Според автора на статията рецесията има и политически въздействия. Народите все повече се отвръщат от политиката, която според тях е наложена насилствено от Брюксел или Берлин. Поради тази причина германците са изправени пред двойна опасност, твърди Жофрен. Първо, тяхната икономика, която зависи от износа в европейското пространство, ще бъде пряко застрашена от общоевропейската рецесия. Освен това Германия е изложена и на политическа заплаха. Съществуването на еврото би било поставено под въпрос, ако единната валута стане за населението на южноевропейските страни символ на жертви и страдания, подчертава Жофрен и заключава, че в такъв случай подемът на националистическите партии ще застраши политическия съюз, който няколко европейски поколения, най-вече французи и германци, изградиха с толкова много усилия.

Според автора изходът се крие в политиката на растеж. Жофрен подчертава, че не трябва да се отказваме от сериозна бюджетна политика, тъй като доверието на пазарите в европейските правителства трябва да бъде възстановено. Авторът призовава Европейската централна банка да поеме отговорността си за растежа, както правят всички централни банки по света и както започна да прави Марио Драги, изкупувайки облигации на застрашените страни на вторичния пазар. За да се спаси Европа, задължително трябва да бъдат жертвани догмите, защото извънредните проблеми не могат да бъдат решени с обичайни средства, подчертава Жофрен.

Взривове в Алепо

Най-малко 40 души бяха убити, а други 90 ранени, повечето от които войници, когато няколко коли-бомби избухнаха в сърцето на втория по големина сирийски град Алепо. “Повечето от жертвите са военнослужещи”, съобщи Сирийската обсерватория за правата на човека. На площад “Саадалах ал-Джабири” кореспондентът на АФП е видял близо до офицерския клуб част от фасадата на хотел да рухва, както и два етажа от кафене. Всички държавни сгради в града са били затворени.

Град Алепо е от няколко дни арена на ожесточени сблъсъци между редовната сирийска армия и бунтовниците срещу режима в Дамаск. В резултат на боевете през уикенда беше опожарен историческият пазар на града.

Иванишвили търси нови министри

Лидерът на спечелилата парламентарната битка опозиционна коалиция “Грузинска мечта” Бидзина Иванишвили в Грузия започна разглеждане на кандидатурите за нов председател на парламента, както и състава на правителството, предаде Интерфакс. Иванишвили засега не издава имената на кандидатите за тези постове.

“След консултациите с моя екип ще мога да кажа по-конкретни неща”, поясни той. В същото време Иванишвили подчерта, че нито един министър от настоящото грузинско правителство няма да попадне в новия кабинет.

Разстреляха 27 студенти в Нигерия

Трагедията се разигра в град Муби, в североизточната част на страната. Още поне 15 души са ранени при атаката на неизвестни нападатели.
Те влизали в стаите на живеещи извън студентското градче и разстрелвали беззащитните хора. По някои данни убийствата продължавали няколко часа. Убитите са следвали в държавен политехнически институт в града, съобщи АФП. Досега отговорността не е поета от нито една от действащите на територията на страната групировки, но полицията подозира радикалните ислямисти от “Боко харам”, което на местен език означава “Западното образоване е грях”. Екстремистите си поставят за цел да създадат ислямска държава на цялата територия на страната и се обявяват срещу светското образование.

www.duma.bg

кратки

Расмусен остава начело на НАТО

Андерс Фог Расмусен спечели пета и последна година като генерален секретар на НАТО, съобщи Алиансът в комюнике. “След процес на консултации съюзниците одобриха генералния секретар Андерс Фог Расмусен за пета година на поста, с което удължава мандата му до 31 юли 2014 г.”, се казва в комюнието.

Сърбия няма да банкрутира

Сърбия няма да банкрутира, увери сръбският финансов министър Младян Динкич пред РТС. Той подчерта, че това можеше да се случи, ако правителството не беше предприело икономически мерки. Динкич допълни, че правителството планира да намали наполовина бюджетния дефицит и да го сведе до едва 1% от БВП до 2015 г.

Литва съди „Газпром”

Литва инициира иск срещу “Газпром” в Стокхолмския арбитражен съд, като предяви претенции към руския газов концерн за почти 1,5 милиарда евро. “Спорът е свързан с оскъпяването от 5 млрд. лита (1,448 млрд. евро) на природния газ за Литва от страна на “Газпром” в рамките на съответния договор”, се посочва в съобщението на Вилнюс.

Сблъсъци в Бишкек

Трима души са получили огнестрелни рани по време на сблъсъци между представители на опозицията и полицията в центъра на киргизката столица Бишкек. По-рано бе съобщено, че участници в митинг в подкрепа на национализацията на най-големия златен рудник “Кумтор” се опитали да нахлуят в сградата на парламента.

Част от Петербург потъна в мрак

13 000 жители на Санкт Петербург останаха без електричество. Причината засега не е известна, работи се за отстраняване на проблема. Засегнати са 26 сгради на Василиевския остров.

Унгария забрани ротативките

Унгарските власти подеха война срещу хазарта, за да предпазят бедните. Законопроект предвижда да бъдат забранени ротативките. Той вече е обсъден в парламента. Очаква се да влезе в сила до края на месеца. Аргументът на управляващите е, че на ротативките бедните пропилявали парите си.

С цветни водни струи индийската полиция разпръсна учителски протест в Кашмир. Стотици държавни учители в този индийски щат демонстрираха с искания за по-високи заплати

Свят

Работата Води до депресия

Загубите поради влошено психологическо състояние на индивида в рамките на ЕС възлизат на близо 92 млрд. евро през 2010 г.

В всеки десети служител си е взимал отпуска поради депресия, сочи изследване, наречено Одит на влиянието на депресията на работното място в Европа (IDEA), проведено сред 7 хил. души от няколко европейски страни. Статистиката е изготвена от Европейската асоциация на депресията (ЕАД). Сред анкетираните са работници от Великобритания, Германия, Италия, Дания, Турция, Испания и Франция. Според експертите депресията е най-големият проблем с психическото здраве на работещите хора, засягащ една пета от хората в определен етап от живота им.
Най-склонни да си вземат отпуск поради депресивни мисли и тежки емоционални периоди са англичаните, датчаните и немците. 61% от последните биха прекъснали работния си процес, следвани от 60% от датчаните и 58% от англичаните. Турците са най-устойчиви - едва 25% от тях биха си взели отпуск поради тази причина. Конкретните данни показват, че британските служители са вземали и най-много болнични заради заболяването, или средно 41 дни спрямо средните за Европа 36 дни.
Въпреки сериозността на проблема близо една трета от мениджърите заявили, че не са получили официална помощ или ресурси, за да се справят със служители, които имат депресия. А 43% призовават за по-добро законодателство и политика за защита на служителите. В същото време една четвърт от служителите с депресия заявили, че не са информирали работодателите си за това, защото се опасяват, че ще загубят работното си място. Но изследването показало, че все още няма сериозни познания за обичайните симптоми. 88% определяли като знак лошото настроение и тъгата, една трета заявили, че честото забравяне може да означава депресия, а близо половината посочили, че заболяването се отразява на концентрацията им. Според д-р Винченцо Костильола, който е президент на ЕАД, резултатите от изследването наблягат на нуждата от внимание и подкрепа към служителите. Той коментира: "Адресираме законодателите и ги молим да обмислят големия ефект, който депресията има върху работната сила. Трябва да се сложи стабилен фокус върху депресията, служителите и сигурността на работното място."

Снимка БГНЕС

Италианец, собственик на заведение в морски курорт, реши да протестира срещу нови европейски правила за неговия бизнес, предприемайки зрелищен протест - той успя да излъже охраната на Ватикана, покатери се във вторник на купола на високата 130 метра базилика "Свети Петър" и остана там и през нощта. Марчело ди Финицио, който е от Триест, се качил като обикновен турист на балкона, опасващ купола. След това обаче се прехвърлил през парапета и се спуснал с въже на първаза на един от прозорците и разгърнал транспарант с надпис "Помощ! Стига Монти! Стига Европа! Стига многонационални компании! Вие ни убивате. Развитие ли??? Това е просто социална касапница"

Колко ще струва крушката?

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Какво представляват социалните лимити за електроенергията в Русия

Светлана БИТКИНА, Екатерина ДЕМЕНТЕВА, Юлия КРИВОШАПКО

В редица страни, сред които са Франция, Германия, Китай, Бразилия, Украйна, отдавна се използва този метод. В Украйна има двойни цени не само за електроенергията, но и за газа.

В Русия започва експеримент за преход към социални норми на потребление на комунални услуги. Той започва с електричеството.

Идеята е, че за определено количество електроенергия ще има отделни цени. А за останалите ще трябва да се плаща повече. Пилотните региона ще започнат да внедряват тази система още от следващата година. И от 2014 г. стандартите ще могат да се използват на територията на цялата страна.

Какви ще бъдат по-ниските граници за светлината засега не знае никой. Новата система от норми и тарифи, както се очаква, ще бъде подготвена от Министерството на регионите към средата на ноември. Ведомството обещава напълно да вземе предвид потребностите на потребителите.

Засега идеята може да се оцени само като се анализира опитът на регионите, където тези норми за електроенергия вече действат. И засега в повечето случаи предвидените нискотарифни киловати не достигат, казват хората.

Например във Владимирска област идеята беше приложена още през 2005 г. В този регион лимитът е 50 киловатчаса месечно на човек. За този минимум хората плащат по 2 рубли и 98 копейки за киловатчас (0,14 лв.). Всичко отгоре вече е по 3,76 рубли (почти 0,19 лв.). При това за самотните пенсионери лимитът е малко по-висок - 100 киловата на човек. За живеещите в сгради, където печките са електрически, лимитът се вдига до 140 киловата. Също такъв минимум действа за помещения, в които няма топла вода и се налага тя да се подгрява с ток. Нашите кореспонденти обаче установиха, че във Владимирска област с този лимит успяват да се справят едва малко повече от 40% от населението. А трябва да бъдат най-малко 70 на сто.

В Забайкалието нормативът за светлината също се появява през 2005 г. До 2010 г. лимитът е бил 54 киловатчаса месечно. След това решават да вдигнат границата. В законодателното събрание се е обсъждал вариантът от 77 киловатчаса. Регионалното финансово министерство обаче контрирало, че в този случай бюджетът ще трябва да компенсира енергийните фирми за прекалено големите загуби от печалба. Наложило се да се търси златната среда между интересите на населението и енергетиците. В крайна сметка постигнали съгласие за 65 киловатчаса - този лимит действа и днес. Интересно е, че цената за преразход на електроенергия в същото време е увеличена до 3,38 рубли (близо 15 стотинки). А киловатът от "икономичната класа" сега струва 2,04 рубли (10 ст.). И както показа анкетата на "Российская газета", забайкалците също не успяват да се справят с този лимит. Например 34-годишната стопанка на 3-стаен апартамент Клавдия Фоменко месечно изразходва 200 киловата. Въпреки че няма кой знае колко много битова техника: печка, хладилник, електрически чайник, пералня, телевизор и компютър.

Експертите имат свое мнение по повод социалните норми за потребление на енергия. При изчисляване на социалните норми за светлина трябва да се има предвид средностатистическата консумация на електроенергия в региона, смята президентът на "Руските комунални системи" Игор Дибцев. "При това социалната норма трябва да е по-висока от този показател. Така че задоволява нуждите на 70-80% от потребителите", казва той.

Има и други мнения. Водещият юрисконсулт на Института по икономика на града Дмитрий Гордеев например изобщо не вижда особен смисъл в този експеримент. Основната причина за въвеждането на социалните норми е стимулиране за пестене на енергия, припомня той. Но този, който иска да прави икономии, го прави и сега. Разбира се, когато имате лимити, преразходът на ток ще ви удря по-силно по джоба. Но за какво е необходимо това? Който е свикнал да живее на широка нога, пак няма да икономисва. Затова пък останалите ще бъдат принудени постоянно да следят лимита и да пресмятат всяка копейка, казва събеседникът ни. И добавя, че ако лимитът е по-нисък от обективните нужди, населението в повечето случаи ще бъде принудено да плаща повече.

В същото време, смята Гордеев, без експеримент може да се реши и проблемът за кръстосаното субсидиране, когато заради по-ниските цени на електроенергията за гражданите повече плаща бизнесът. "Нека електроенергията струва толкова, колкото е реалната ѝ цена. Тарифите трябва да са икономически аргументирани и общи за всички. И за бизнеса, и за хората", съветва експертът. Част от населението, според него ще може да плаща по такива цени. Онези, за които това ще е непосилно, ще получават, както и сега, помощ от държавата. Тогава всичко ще е прозрачно.

Но въпроси на експертите предизвикват не само лимитите за тока, но и бъдещите цени. Те, ще припомним, се увеличават по план всяка година. И какво ни очаква например още през следващата година, засега не е известно.

Интервю

Боян Юруков:

Свободната информация показва колко прозрачно е управлението

Трябва ни инструмент за проверка как работи администрацията с обществото, казва инженерът, създаващ сайтове за отворени данни

Интервю на Светла ВАСИЛЕВА

Как ви хрумна идеята за отворените данни?

- Концепцията за отворените данни съществува отдавна. Запознах се с нея преди две години покрай други мои проекти и видях потенциала й.

Българското правителство се присъедини към инициативата "Партньорство за открито управление". Вие обаче правите разлика между "открито управление" и "отворени данни".

- Отворени данни са всяка информация, която се предоставя свободно, структурирано, редовно и качествено. Това означава, че всеки може да намери сурови данни за работата на публична или частна организация, да ги използва свободно и да разчита на точността им. Откритото управление, от друга страна, е предпоставка за публичност на взети решения, разходи, обществени поръчки и прочие. Тази прозрачност обаче не гарантира непременно последващ контрол. И сега имаме открито управление - стенограмите са публични, някои разходи, регистри и обществени поръчки. Един активен гражданин или журналист обаче не може да получи поглед над всички неща.

Откритото управление е начин на работа на една администрация и комуникация с обществото. Отворените данни са инструмент, който позволява да проверим дали тази комуникация е искрена и да открием нови възможности за работа.

Каква е ползата за обществото, за обикновения човек от отворените данни?

- Еврокомисар Нели Круз каза, че информацията е новият петрол. По подобие на него обаче данните са само ресурс, който трябва да се разработи. Грешка на много проекти за отваряне на данни е, че не се популяризират и използват от гражданите.

Истината е, че обикновеният човек в наши дни не е достатъчно технически грамотен, за да свързва, анализира и обработва такива данни. За целта журналисти и opendata-ентусиасти могат да създадат инструменти, които да помогнат да се вникне в огромни и сложни масиви от информация. The Guardian е светило в тази област - на сайта му можем например да намерим карта на Лондон на енергията, която се използва за отопление на частни и правителствени сгради по региони. Така лесно може да се види енергийната ефективност и как работят различни мерки за повишаването й. Аналогично в Канада има няколко карти, на които всеки може да намери нарушенията на хигиената в любимите си ресторанти и да сравни кулинарната оценка в други сайтове. Това действа дисциплиниращо за ресторантите и помага за ограничаване на случаите на хранителни натравяния. Трети пример са множеството сайтове за анализ на бюджетите и бюджетните разходи по света. С тяхна помощ могат да се открият проблеми с публичността и неефективни харчове.

Виждате ли връзка между отворените данни и растежа, конкурентоспособността?

- Данните имат потенциала да разкрият бизнес ниши - примерно в сферата на услугите, полезните изкопаеми или анализа на информация за бизнеса. Когато са пълни и се използват правилно, те помагат на свободния пазар и така - на растежа. Това обаче може да е и нож с две остриета. В Индия, например, тази повишена прозрачност е била от полза предимно за многонационалните корпорации и технически развитите фирми. С тяхна помощ те са успели да надделеят над местния бизнес с познания за локалната култура и навици. Отворените данни водят със себе си стандартизация, която помага за растежа, но за да помогне и на конкурентоспособността, трябва да има инвестиции в техническа грамотност и в инструменти за оползотворяване на този ресурс.

Какво е вашето обяснение за съпротивата на институциите за "отваряне" на данните?

- Има два вида съпротива - пасивна и активна. Активна съпротива срещаме в онези институции, които търгуват с информация. Пример за това е Агенцията по вписванията, където множество регистри са практически заключени и са толкова неизползвами във вида, в който ги предоставят, че държавата се налага да плаща милиони за частен софтуер, през който да гледа същата информация, за която вече сме платили с данъците си.

Пасивна съпротива срещаме при полицията, областните управи и министерствата. Публикуването на отворени данни изисква разбиране защо са нужни те и усилие за поддържането им. Това е много трудно, когато в работата на самите чиновници принципите на отвореност не са залегнали и използването на този тип информация не се насърчава.

Вие живеете от дълги години в Германия и може да сравните ситуацията там и в България по отношение на отворените данни. Какъв е вашият коментар?

- В световен мащаб има подем на отворените данни едва в последните две-три години. Великобритания дръпна много напред през това време и начинът на мислене на управниците им е пример за цяла Европа. Германия е близко до България в това отношение - има много разпокъсани ресурси и липсва единна цялостна стратегия. Силната местна власт в Германия обаче позволява да се създават изключително добри проекти за отворени данни, които за жалост не виждаме в България. У нас почти всичко е централизирано и без заповед от София всички се притесняват да направят каквото и да било.

> **У нас почти всичко е централизирано и без заповед от София всички се притесняват да направят каквото и да било**

Очевидно институциите нямат интерес да ни "допускат" до тайните си. Кой според вас трябва да се заеме с "отварянето" на данните?

- Институциите искат да отворят данните си, но само някои. Често става дума за информация, която искат да се види, от която ще проличат успехите им или пък такава, която ще покаже привидна публичност, но на практика няма да помогне за истинска прозрачност. Публикуването на хиляди документи в свободен текст не е прозрачност, защото никой няма да седне да ги чете. Затова например искаме да получим индексирани и подредени стенограмите на парламента. И сега ги получаваме, но е практически невъзможно да се изкарат всички изказвания на даден депутат по дадена тема. В системите на парламента има възможност да се публикуват стенограмите като отворени данни, но вече година това не се случва.

Освен вас има ли други ентусиасти, които работят в тази насока?

- Ентусиасти има много - включително в рамките на институциите. Говорил съм както с хора в кабинета, така и с чиновници "в окопите", които искат да използват и публикуват отворена информация. Откритото управление не е просто услуга за гражданите - това е принцип на работа и на реформи в самата администрация. Отворените данни помагат както за по-добра хоризонтална и вертикална видимост в работата на администрацията, така и за по-добра сигурност на оперативните и защитените данни. Всичко това се вижда от хора в държавния апарат и има желание за промяна. Не липсва дори воля от горните етажи. Това, което липсва и спира развитието обаче, е обща визия за легалните и техническите аспекти, липсва ефективен натиск към отделните институции нещата да се случат. Така отворените данни остават просто "нещо, което "би било хубаво да имаме".

Кои данни вече са отворени и къде могат да се намерят.

- Учудващо много информация е публична, но за жалост е трудна за обработка. НАП, НСИ и финансовото министерство публикуват редовно таблици с отчети и анализи. Често намираме подобни отчети и в други институции. Има регистри като търговския или кадастъра, където можем да намерим доста информация, макар да е трудно да се търси. Подобен е и случаят с актовете на съдебната система, с административния регистър и бюлетините на МВР. Навсякъде е проблем качеството - няма яснота как се поддържат, каква информация липсва и кой гарантира качеството на наличните данни.

Кои са данните, които предстои да отваряте?

- В момента работя конкретно по данните за бюджетните плащания. Отворил съм тези на финансовото министерство и търся начин да отворя плащанията за всички второстепенни бюджетни разпоредители. Паралелно отварям данните за обществените поръчки и административния регистър.

Кое е най-голямото предизвикателство в работата ви по отварянето на данни?

- Най-голямото предизвикателство си остава използването на данните. За мен техническата част е лесна, проблем обаче остават качеството, поддържането и оползотворяването на информацията. Често данните трябва да се свалят и проверяват на ръка (пример за това е регистърът на ражданията). В някои регистри има сериозни въпроси около точността и пълнотата на данните (пример - актовете на съдебната система, където много документи не са качени или са нечетими). Най-вече обаче цялата тази информация трябва да влезе в употреба - от журналисти, графични дизайнери, блогъри и ентусиасти. Трябва да се изготвят интерактивни приложения, инфографики, да се вадят изводи, да се поставят в различен контекст и да се комбинират с други данни. За да се стимулира този процес, има нужда от семинари и състезания. Такива се организират в други държави и помагат не само да се създадат полезни приложения, но и да се осъществи контакт между разработчици, дизайнери и журналисти. Точно тези контакти помагат да се създадат истински приложения, полезни както за обикновения човек, така и за самите политици и чиновници.

Дали съм оптимист? Защо не? Проблемите ни с прозрачността не са уникални за България, но трябва да намерим наш начин да ги решим. Има достатъчно хора, които искат да действат в тази насока, и реално няма значение кой е на власт - просто трябва да натискаме достатъчно дълго и на правилните места, за да се случат нещата. В никакъв случай няма да е лесно и в никакъв случай напредъкът няма е линеен. За да има устойчив успех, трябва първо да накараме обществото да разбере какво в действителност е открито управление, защо отворените данни са полезни и как то да разпознава кога политиците използват псевдопрозрачността за свои цели.

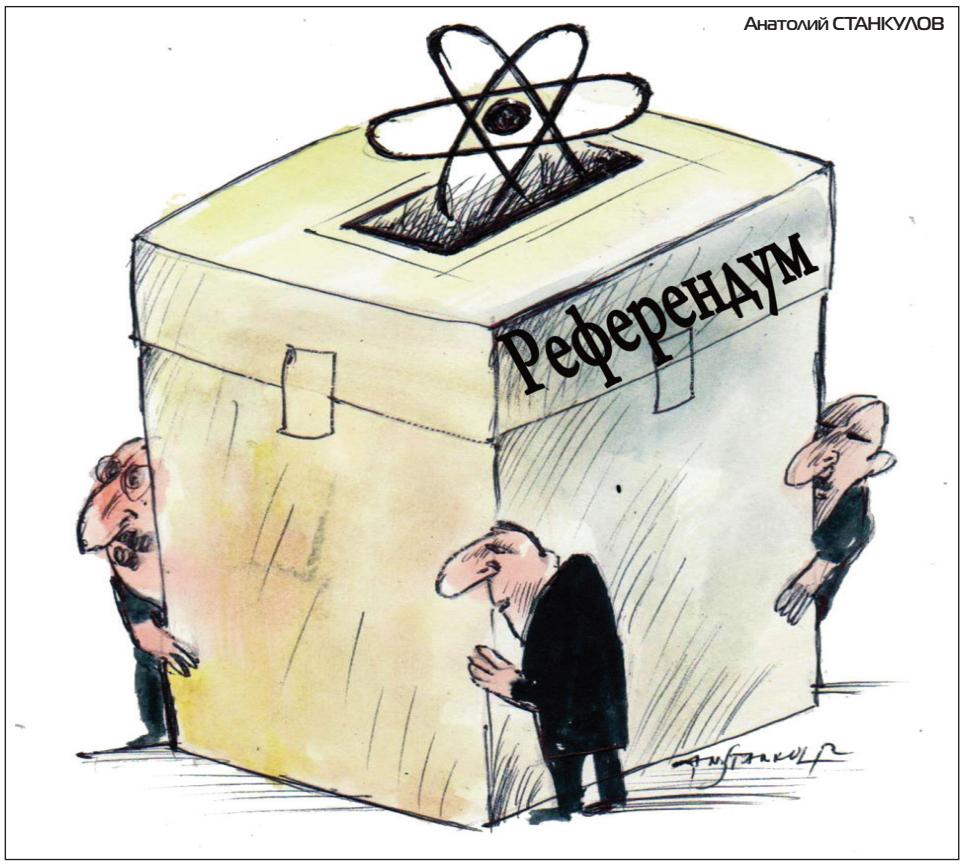

БОЯН ЮРУКОВ е роден в Добрич през 1984 г. Завършил е Английската гимназия в Пловдив и Техническия университет на Дармщадт, Германия - специалност изчислително инженерство. Създател на интернет страниците Lipsva.com, Crime.bg. Носител на наградите "Блог на 2009" на БГСайт и Българската Уеб Асоциация и "Кауза, Събитие, Общност" за 2011 г. на БГСайт.

Общество

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Анатолий СТАНКУЛОВ

Кой се страхува от референдум?

За това, че десницата по принцип е сегрегаторска, социално-расистка, надуто-елитарна и високомерна е писано много. Не откриваме топлата вода с такъв извод.

Те (десните) все са по-умни, интелигенти, четат Кант на закуска, Платон - на обяд, а вечер карат с по-леки четива - Монтен или богословски есета. А останалите са грухтящи тъпаци, които слушат чалга, чешат се по гърба, бъркат си в ушите и представата им за литература са надписите по телевизията.

Те (десните) все са от големия град, хапват с бели салфетки, правят си маникюр, говорят си изящно, като се уригнат, казват "извинете". А всички останали са шайка тъпаци от провинцията, непознали култура, кретени без собствена мисъл, дебили, които трябва да бъдат лишени от граждански права.

Те (десните) все се изявяват като говорители на абсолютния морал, пиари на чистата съвест, пресаташета на дежурната загриженост за света, разобличители на вселенското зло (т.е. на всеки, който им разваля фън-шуито след хранене). А останалите са тъпи селяни, които нищо не разбират, абсолютни идиоти, които нямат право на мнение, "неграмотни, профани, хулигани, глигани - скот като скот".

Та тази десница, носител на мъдростта, интелекта и етиката, за пореден път демонстрира неистова омраза към обикновените хора, че в друга държава щяха да бъдат принудени отдавна да емигрират заради гневните демонстрации. Изведнъж десницата, или по-скоро най-големите идеолози на хаоса, маскирани като енергийни или икономически експерти, обявиха, че щели да дават идеята за референдум на Конституционния съд. Парламентарната десница веднага обяви, че подкрепя. Как да не подкрепи? Нали когато референдумът се проведе, резултатите от него ще й подействат като слънчева светлина на вампир с махмурлук.

Сега целта им е в никакъв случай да не допуснат хората да бъдат питани за АЕЦ "Белене". Защото отговорът на този въпрос завинаги ще унищожи десните митологеми, които повече от десетилетие бяха натрупвани като дрога за политическите съзнания. Едно допитване, а ще ги разруши като атомна бомба.

Защо се страхуват толкова?

Ако хората искат АЕЦ "Белене", те трябва да имат АЕЦ "Белене". И ще ви кажа защо. Защото политиката трябва да е функция на народа, а не дресьор за желанията на електората. Вместо това обаче насреща имаме вълна от лют социален расизъм, че хората не разбирали какво им се предлага, че българите идиоти не могат да вземат такова решение, че тъпите селяни нямат право да се изказват по стратегически въпроси.

А може би страхът е свързан и с онзи слух, който упорито се носи из София, че премиерът е хвърлял пепелници из кабинета си, когато е видял резултатите от поръчано от него социологическо проучване за отношението към референдума. Цифрите така го стреснали, че само два дни по-късно почнаха театрите.

Защото референдумът е началото на политическа инфраструктура. От него започва магистрала към изборите, а изборите за ГЕРБ ще се появят май като самотен катаджия на тази магистрала. Който им удря солена глоба и завинаги ги спира от движение.

Най-бедни, но ларж

СВЕТЛА ВАСИЛЕВА

България е най-бедната страна в ЕС и това е неоспорим факт. Въпреки мизерията и отчайващата материална нищета, разпростреле се върху огромни територии в държавата и обхванали повечето социални групи, остана ни едно богатство. Най-голямото. Неоценимото. За щастие и за нещастие, и най-невидимото. Ако можеше да се види и да се пипне, пъргави чиновници и алчни новоназначени управници бързо щяха да го етикетират и осребрят. Първо в своя полза, сетне, каквото остане, ако въобще остане, за държавата. Примери - безчет. Концесии, приватизационни продажби, обществени поръчки.

България, макар най-бедна в ЕС, въпреки превратностите на прехода и перманентната криза, учудващо, вероятно за мнозина, продължава да генерира богатство, "произвеждайки" интелект, конвертируем в световен мащаб. Доказват го хилядите български лекари и медицински сестри, приемани радушно в реномирани западни болници. Доказват го стотиците български специалисти - инженери, информатици, геолози, строители и пр., пръснати на всички континенти, работещи за световни гиганти. Доказват го десетките отличия и лауреатски премии, получени от наши ученици на международни състезания по математика, физика, химия, биология.

България вместо да се грижи, съхранява и пази интелекта си, с нехайна лекота и престъпна небрежност се разделя с него, подарявайки го на света, сякаш за да демонстрира, че може и да сме бедни, но пък сме ларж. Държавните мъже се сещат за талантливите българи само когато застават за протоколна снимка с тях. Призивите на президента и премиера "да върнем младите" не отиват по-далеч от лицемерното политическо говорене. И в този случай, както и в много други, важи поговорката - не ме гледай какво говоря, гледай ме какво върша. Свършеното е смешно, ако трябва да сме откровени - унизително. Особено през последните три години.

Управляващите не знаят и не поддържат информация за броя на българските студенти в чужбина, нито за специалностите, в които се обучават. Кого тогава ще връщат?

Управляващите осигуриха "закрила" за талантливите деца в България едва на цената на пластмасова чаша кафе дневно.

Управляващите публично неглижираха науката, смазвайки БАН, а назначавайки на висши постове в държавата "калинки", "сладури" и прочие екзотични екземпляри, "взривиха" смисъла на усилията и стремежа за образованост.

Докато властимащите дружно кръстосват макадама на строящите се магистрали, възторжено режейки ленти на всеки готов километър, страната обикалят "ловци на глави" с неустоими предложения за малкото останали специалисти. Форум на "Световно образование", стартиращ тези дни, ще привлича знаещите чужди езици ученици за студенти в университетите по света. Колко ли от тях ще се върнат...

Само след 5 години Европа ще се нуждае от 700 000 инженери, компютърни специалисти, математици. Битката за интелект става все по-ожесточена. А българската държава - подарява ли, подарява. Най-бедни, но ларж...

ДЕН НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ. Празник на специалистите по компютърна техника, информационни технологии и автоматика. Отбелязва се от 2007 г. по решение на МС. На 4 октомври 1903 г. в Хамилтън, щата Ню Йорк, е роден Джон Атанасов, чийто принос в развитието на компютърната техника е световно признат. Неговият баща Иван Атанасов е български емигрант от с. Бояджик, Ямболско. Майката му Айва Луцена Пърди е учителка по математика. В периода 1939-1941 г. Джон Атанасов и Клифърд Бери в Щатския колеж на Айова работят по направата и усъвършенстването на ABC (Atanasoff-Berry Computer), както е наречен първият компютър, който никога не е патентован.

СВЕТОВЕН ДЕН НА ЖИВОТНИТЕ. Празнува се от 1931 г. по решение на Международния конгрес на привържениците на движението за защита на природата на всеки 4 октомври - деня на св. Франциск от Асизи. Св. Франциск е покровителят на животните и околната среда - и двете жертви на човешката експлоатация.

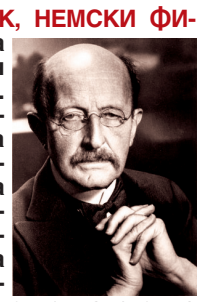
1582 - ВЪВЕДЕН Е ГРИГОРИАНСКИЯТ КАЛЕНДАР. На 24 февруари с.г. папа Григорий XIII издава була, според която датите се преместват с 10 дни напред и се нарежда денят след 4 октомври 1582 г., четвъртък, да се приеме не за 5, а за 15 октомври 1582 г. За съставител на Григорианския календар се смята преподавателят по медицина в университета на гр. Перуджа Луиджи Лилио. Той заменя Юлианския календар, който за 400 години избързвал с 3 дни. За да се избегнат нови грешки, се решава на всеки 400 години да се изваждат по три дни. Григорианският календар не получава веднага разпространение. В България е въведен през 1916 г. Съгласно специалния закон за това след 31 март следва 14 април.

1883 - "ОРИЕНТ ЕКСПРЕС" ЗАПОЧВА ПЪРВОТО СИ ПЪТУВАНЕ. Луксозният пътнически влак на частната компания Venice Simplon-Orient-Express пътува между Париж и Истанбул, преминавайки през шест държави. За баща на "Ориент Експрес" се смята белгиецът Жорж Нагелмакерс. По различно време с него са пътували Франц-Йосиф, Елисавета II, Оноре дьо Балзак, Шарл де Гол, Агата Кристи и др. знаменитости. Влакът е описан в произведенията на Агата Кристи.

1947 - УМИРА МАКС ПЛАНК, НЕМСКИ ФИЗИК (Р. 1858 Г.). Смятан за баща на квантовата механика и един от най-видните физици на XX в. Директор на Института за теоретична физика в Берлин и член на Берлинската академия на науките. През 1900 г. извежда закона за излъчване на абсолютно черно тяло и въвежда константа, известна днес като константата на Планк. През 1918 г. получава Нобелова награда за физика за откриването на закона за квантуване на енергията (връчена му е през 1919 г.).

1957 - СССР ИЗСТРЕЛВА ПЪРВИЯ ИЗКУСТВЕН СПЪТНИК НА ЗЕМЯТА. Десет години по-късно Международната федерация по астронавтика решава да обяви датата на изстрелването за начало на космическата ера. Кодовото название на спътника е ПС-1 ("Спутник-1"). Изстрелването се осъществява от пети научноизследователски полигон на Министерството на отбраната на СССР, известен като космодрума "Байконур", с помощта на ракетоносител "Спутник" (Р-7). Полетът на "Спутник-1" завър-шва след 92 дни, на 4 януари 1958 г. "Спутник-1" извър-шва 1440 обиколки около Земята (около 60 млн. км). В. "Правда" посвещава на събитието едва няколко реда на следващия ден.

★ „ИКОНОМИСТ“ - НАЙ-ВЛИЯТЕЛНОТО СПИСАНИЕ В СВЕТА стр. 3-5

ДУМА

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

4 октомври 2012, година 9, брой 10 (95) - първа част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

„Вече няма време…“

Серж Алими

ХОРАТА, които се оплакват от липса на внимание към каузата или дейността им, често получават едно и също обяснение: „Няма време“. Вече нямаме време да се потопим в „твърде дълга“ книга, да поскитаме по някоя улица или да разгледаме музей, да гледаме филм, по-дълъг от деветдесет минути. Нито да прочетем статия, ако е на непозната тема. Нито да вършим общественополезна дейност или да правим каквото и да било, без начаса да бъдем прекъснати, където и да се намираме, от повикване, изискващо спешно да насочим вниманието си другаде.

Отчасти тази липса на време произтича от появата на технологии, които позволиха да… печелим време. Скоростта на придвижване, на търсене, на изпращане на информация и на кореспонденцията нарасна, често на скромна или дори нищожна цена. Но в същото време изискването за бързина непрестанно обременява графика ни и броят на задачите, които трябва да свършим, рязко скочи. Винаги на линия. Забранено е да безделничим. Вече не ни остава време за нищо (1).

Понякога липсват пари, вече нямаме средства. Макар и вестник като *Монд дипломатик* да е все още по-евтин от кутия цигари, това е разход, който много трудещи се, безработни, студенти, временни работници и пенсионери не смятат за малък.

Ето част от причините, които обясняват отлива от платената преса. Някои от доскорошните ѝ читатели я изоставят, тъй като постепенно книжният прозорец към света, очакван от пощальона или продавача на будката, се превръща в принудително допълнително четиво в претоварения график, особено пък ако трябва и да се плаща. Един от собствениците на „Free“ и *Монд* – Ксавие Ниел, прогнозира, че след едно поколение вестниците ще са изчезнали.

Ако финансирането им се осигуряваше посредством екрани и таблети, навярно нямаше да има място за безпокойство – едното щеше да замести другото. Още повече че науката, културата, развлеченията и информацията щяха да се разпространяват по-бързо, дори до най-отдалечените кътчета. Освен това редица периодични издания, чийто редакционен проект е чисто и просто собствениците им да трупат печалби (или влияние), могат спокойно да изчезнат, без демокрацията да пострада от това. Само че новите технологии за информация не гарантират на журналистиката нито работните места, нито средствата, които осигуряваха старите технологии. Освен ако се работи на доброволни начала, т.е. да се изкарват пари от друга дейност, какъвто е случаят на повечето блогъри, професията е застрашена от най-лошото… да не знае дали има бъдеще.

Във влака, в метрото, в кафенето, на политически конгрес – по-рано по тези места властваше пресата. А днес колко хора все още разлистват там друг вестник освен „безплатния“? Дали не си въобразяваме? Числата упорито потвърждават, че става въпрос за реален отлив. В Западна Европа и САЩ разпространението на печата е намаляло със 17% през последните пет години. И спадът продължава. Във Франция периодите на предизборна треска вече не водят до завръщане към вестникарските будки. От януари до август 2012 г. всекидневниците с обща насоченост отбелязаха среден спад на продажбите от 7,6% спрямо предходната година. Дори по време на Олимпийските игри през изминалото лято продажбите на *Екип*, спортно издание в монополно положение, продължиха да намаляват.

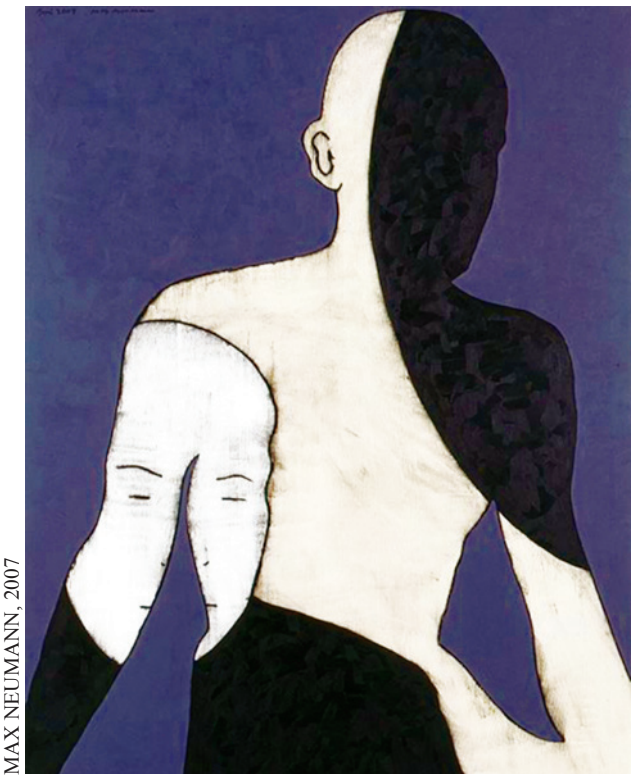
С надеждата да спре това хлъзгане надолу една гръмогласна журналистика все по-често пуска сензации, които накърняват интимния живот на хората. Или пък публикува статии, всяващи паника, като свързват какво ли не (включително някои изолирани провокации на карикатуристи или групички от интегристи) с *„най-мрачните години в историята ни“*. Информационните

(На стр. 2)

(1) Вж. Déborah Corrèges, „La tyrannie de la vitesse“ (Тиранията на скоростта), {Sciences Humaines}, № 239, Оксер, юли 2012.

Когато Европа налага своето кредо

Конкурентоспособността - моден мит

MAX NEUMANN, 2007

За изход от кризата, предизвикана от финансите, съществуваха много пътища: да се обуздае спекулата, да се регламентират пазарите, да се санкционират банкерите… С подкрепата на растящ брой индустриалци Европейският съюз формулира друг приоритет, който вече се налага на страните в затруднение – увеличаване на „конкурентоспособността“ на трудовия пазар. Но какво означава този термин, който ръководителите от ляво, както и от дясно, изглежда превръщат в ново разковниче?

Жил Ардина*

ИЗУМИТЕЛНО единодушие. Бившият министър на външните работи Ален Жупе разкри на 28 август т.г. *„същинския проблем на френската икономика“* – липсата на конкурентоспособност (сутрешно предаване на радио France Inter). Месец по-рано, реагирайки на съобщението, че компанията „Пежо“ (PSA) ще уволни осем хиляди служители, Жан-Франсоа Копе – генерален секретар на Съюза за народно движение, определи като *„абсолютен приоритет“ „конкурентоспособността на нашата промишленост“*, малко преди сенатор Жан-Пиер Рафарен, бивш министър-председател, да апелира за *„шок в областта на конкурентоспособността“* – единствено средство за рязък подем на френската икономика.

Пълното единодушие на висшите представители на десницата звучи като изненадващ отглас на призивите, отправяни от Министерството на финансите и правителството. Та нали министър-председателят Жан-Марк Ерo закри „социалната конференция“ на 9 и 10 юли т.г. с участието на социалните партньори, определяйки като основна цел *„подобряването на конкурентоспособността на нашите предприятия“*? По тази точка няма никаква какофония в редиците на правителството. В стремежа си да оправдае участието си в летния университет на Движението на френските предприятия (MEDEF), социалистическият министър на икономиката и финансите Пиер Московиси уточни: *„Ясно ще заявим, че правителството е изпълнено с решимост да се справи с икономическото предизвикателство на конкурентоспособността, тъй като само укрепвайки потенциала си за растеж, ще спечелим битката за трудова заетост“*(1).

Като почнем от Лисабонската стратегия, която през 2000 г. определи *„новата цел“* на Европейския съюз – *„да се превърне в най-конкурентоспособната и най-динамичната и знаеща икономика в света“*, минем през „Споразуменията за конкурентоспособност и заетост“, въведени от Никола Саркози в края на президентския му мандат, през лозунгите за *„фискална конкурентоспособност“* на британските работодатели и стигнем до плановете за *„промишлена конкурентоспособност“* на испанските им колеги, думата „конкурентоспособност“ се появява неизменно в изказванията на всички. Тя не е насочена единствено към управителите на фирмите. Отсега нататък градовете, областите и дори нациите ще трябва да съсредоточат усилията си за постигане на тази приоритетна цел.

За да се уверят в това, нашите чиновници и управляващи са приканени да се вдъхновят от теориите за управление, разработени от американските търговски училища (2): контрол на производствените разходи („конкурентоспособност-разходи“), *бенчмаркинг* (държавите се сравняват и класират подобно на предприятията в конкурентна среда), териториален маркетинг (териториите трябва

(На стр.6-7)

* Географ. Настоящата статия се опира на докторската му дисертация, озаглавена „География на конкурентноспособността“, защитена през 2011 г. в университет „Пол Валери“ в Монпелие.

(1) Thomas Wieder, „Le flirt discret de l’Elysée avec les patrons“ (Дискретният флирт на президентството с работодателите), *Le Monde*, 29 август 2012.

(2) Michael E. Porter, *L’Avantage concurrentiel des nations* (Конкурентното предимство на нациите), InterEditions, Париж, 1993.

„Вече няма време…“

(От стр. 1)

канали вдигат допълнителен шум. Да се отгатне каква крайност ще привлече вниманието на медиите и ще прикрие новина, изискваща от читателя нещо повече от кликане върху бутона „Харесвам“ под някой гневен блог, се превърна в детска игра. Така непрестанно нарастват вулгарността и черногледството, които според повечето собственици на печатни издания ще вдигнат шум за няколко часа. При това отношение как да се очаква от читателя да си плати за нещо, което може да намери безплатно и в изобилие другаде?

И по-специално в Мрежата. Днес към 35 милиона французи, които четат периодични издания, се добавят или по-скоро наслагват 25 милиона интернет потребители, които всеки месец влизат в поне един сайт на пресата. Интернет потребителите обаче свикнаха да смятат, че е дошло времето на обществото без пари – само че в същото време се втурват да купуват на високи цени компютъра, смартфона или таблета си, често за да могат да четат предоставена им безплатно преса. Следователно аудиторията в Интернет не носи кой знае какви приходи на хората, които изследват, издават, коригират и проверяват информацията. Така постепенно се изгражда паразитна икономическа структура, която отрежда на едни цялата печалба от търговията, но кара другите да плащат всички разходи по „безплатното“ издание.

Всекидневник като *Гардиън* например благодарение на сайта си стана първи по аудитория в Обединеното кралство и трети в света, но това не му попречи, дори напротив, да загуби 57 милиона евро миналата година и да уволни стотина журналисти. Понеже, макар да изисква все повече инвестиции, нарастването на дигиталния трафик на вестниците е съпътствано обикновено от намаление на продажбите им по будките. Несъмнено близо 6 милиона британци четат поне по една статия от *Гардиън* на седмица, но едва 211 000 го купуват всекидневно. Именно тази ограничена част от населението, която се топи, финансира безплатното четене на повечето интернет потребители. Един ден това пътуване неминуемо ще приключи за всички поради липса на гориво.

Загубеният облог на издателите засяга и рекламата. Първоначално моделът на „безплатното“ онлайн издание подражаваше на икономическата логика на комерсиалната радиостанция, а след това и на тази на всекидневниците, които изпаднали хора раздават рано сутрин на входовете на метрото. Само че в първия случай отдавна знаем за какво става въпрос – за частни радиостанции (RTL, Europe 1, NRJ и др.), чиито програми едва се промъкват измежду рекламни блокове, проглушаващи тъпанчетата. А пък във втория, ако *Директ матен* или *Метро* (единият – собственост на Венсан Болоре, а другият – на TF1) искат да създадат компания за безплатни издания, то е само при условие че ще им носи още повече печалби. За целта им е достатъчно да издадат фактура направо на рекламодателя, като в замяна му предоставят цял куп читатели и слушатели.

При предоставянето на информация в Интернет се наблюдава пълно фиаско на тези сметки. Независимо че информационните сайтове привличат голяма аудитория, средствата от реклама едва капят. Това се дължи на факта, че създаденият продукт е от полза преди всичко за интернет търсачките, превърнали се според Марк Фьойе, председател на Синдиката на националната всекидневна преса, в *„огромни рекламни предприятия, поглъщащи като божества почти всички доходи от рекламодателите ни“.* Фьойе уточнява: *„От 2000 до 2010 г. оборотът от реклама на търсачките нарасна от 0 на 1,4 милиарда евро, а този на* [онлайн] *пресата – от 0 на 250 милиона евро“* (2). Подробно информиран за вкусовете и прочетеното от всеки от нас, способен (подобно на „Фейсбук“) да продаде незабавно тази лавина от лични данни на рекламодателите, които ще си служат с тях, за да „се прицелят“ по-добре в дивеча си, „Гугъл“ се усъвършенства и в изкуството на „фискалната оптимизация“ в Ирландия и Бермудските острови. По този начин тази мултинационална компания, натрупала огромно богатство, почти не плаща данъци.

Макар пресата да върви на зле, повечето издания прикриват това, като прибягват до подправени показатели. Така част от обявеното платено разпространение (повече от 20% в случая на *Лез Еко*, *Либерасион* или *Фигаро*) в действителност се предоставя безплатно на гари, луксозни магазини за хранителни стоки, хотели, търговски училища, паркинги. А що се отнася до заявения брой абонати, той би се сринал без техниките, присъщи на големите разпродажби, които използва, например, жизнерадостният директор на *Нувел обсерватьор* всеки път, когато предлага 13 броя от списанието си за 15 евро с награда *„часовник от колекцията „Лип класик“*. Шефът на *Експрес* пък, който обича да носи цветни шалчета, дава още по-добро предложение – при него 45 броя се продават за 45 евро с бонус *„светещ и пеещ будилник“.*

Други хитрини пък позволяват да се „увеличи“ аудиторията на сайтовете. Така например, когато печатно издание, принадлежащо на Серж Дасо, придобие сайт за спектакли или за метеорологични прогнози, целта е веднага да се заяви, че всеки, който си купи по Интернет билет за цирк или пък се притеснява за времето през почивката си, е следователно читател на „марката“ *Фигаро*…

Да бъдем в такъв случай единствените, проявили откровеност – от януари т.г. разпространението на *Монд дипломатик* е спаднало със 7,2%. Липсата на време и пари, известно обезкуражаване на фона на една криза, която се разраства (както предвидихме много преди другите, но на която не можем сами да предложим лек), оспорването на икономическия и социален ред, което трудно намира политически израз – всичко това допринесе за спада.

Към произтичащото от това влошаване на финансовото ни състояние се прибавя и ново намаляване на приходите ни от реклама. На многобройните наши читатели, които се възмущават от този тип приходи, обещахме, че те никога няма да надвишават 5% от оборота ни. През 2012 г. няма да достигнат дори 2%... Благодарение на безкомпромисната политика по отношение на цената на абонаментите ни (не продаваме на безценица изданията си и не предлагаме нищо друго на абонатите си, освен вестниците, които поръчват), както и благодарение на дарителската кампания, която провеждаме всяка година по същото време и която подпомага финансирането на проектите ни за развитие, загубите ни през 2012 г. ще бъдат скромни. Но нищо не гарантира, че тенденцията ще се обърне догодина.

НЯКОЛКО лъча светлина все пак озаряват пейзажа ни. Ново електронно издание ще бъде пуснато в близките месеци. То ще позволи на читателя да преминава лесно от формат, отразяващ хартиения вестник, начина му на разгръщане и разположение на страниците, към формат, приспособен в по-голяма степен към всички видове екрани. Подготвя се също специално издание, предназначено за таблети и други електронни четци. Освен това забелязахме, че архивите ни предизвикаха силен интерес – продажбите на последния ни DVD-ROM силно надхвърлиха очакванията ни. Ето защо скоро ще предложим на всичките си абонати срещу скромно заплащане да разполагат с незабавен достъп до която и да е от статиите ни, публикувани от създаването на *Монд дипломатик* през май 1954 г. досега. И накрая, скоро ще бъде възможно всеки, независимо дали е абониран или не, да се възползва от специално предложение за достъп до целия ни документален фонд в продължение на няколко дни. Тези нови функционални възможности на интернет сайта, които се надяваме да разгърнем от началото на следващата година, изискваха голяма дългосрочна инвестиция от наша страна. И очакваме редовни приходи от нея. Те ще допринесат за съхраняването на независимостта ни.

Но е необходимо да подкрепим и продажбите на вестника. Това предполага най-напред всички да узнаят за съществуването му. Със свиването на разпространителската мрежа *Монд дипломатик* все по-трудно се забелязва по вестникарските будки и в магазините за продажба на периодични издания. Каторжници на професията, намиращи се в края на веригата, подложени на ужасяващи условия на труд и работно време, конкурирани от т. нар. безплатна преса, стотици продавачи и търговци на вестници прекратиха дейността си през последните години (918 само през 2011 г.). А именно благодарение на тях се осъществява първият контакт с нашите читатели. Как иначе да информираме онези, които все още не са се абонирали за изданията ни, че сме публикували дадено проучване, анализ или репортаж?

Защото, когато става въпрос за *Монд дипломатик*, колегиалната подкрепа, която обикновено е така словоохотлива, изведнъж замлъква. От 19 март до 20 април 2012 г., период, избран сбучайно от един от стажантите ни, прегледът на печата по Europe 1, RTL и France Inter споменава 133 издания, сред които *Фигаро* (124 пъти), *Либерасион* (121 пъти), като не забравяме и *Франс футбол* и *Пиксу магазин*. *Монд дипломатик* не е цитиран нито веднъж. Трудно може да се направи по-малко от това за основния френски вестник, публикуван по света (51 издания на 30 езика)…

В крайна сметка, няма голямо значение – нашата социална мрежа сте вие. Ето защо на вас се пада най-вече задачата да представите този месечник и неговите ценности, да насърчите интелектуалното му начинание и застъпваните от него позиции. Да убедите хората около вас, че не е нито наложително, нито необходимо да се реагира на всички „полемики“, да се обхваща всичко, а да не се възприема нищо, да се преглежда всичко, а да не се запомня нищо. И че е добре – например, веднъж месечно – да излезеш от стаята, където хората говорят на висок глас, и да решиш, че ще се спреш и ще помислиш.

ЗА КАКВО служи един вестник? Да научим и разберем. Да внесем известна логика в грохота на света, докато другите трупат информация. Да обмислим на спокойствие битките, да открием и представим хората, които са ги подели. Да не продължаваме никога да бъдем солидарни с една власт в името на постановките, които афишира, когато действията ѝ ги опровергават. Да се откажем от ограниченията по отношение на идентичността, налагани от някакъв „сблъсък на цивилизациите“, забравящ, че наследството на „Запада“ е както опустошаването на Летния дворец и унищожението на околната среда, така и синдикализмът, екологията, феминизмът – Алжирската война и „носачите на куфари“. И че „Югът“, бързо развиващите се страни, които сриват колониалния ред, обхваща както средновековни религиозни сили и грабителски олигархии, така и движения, които се борят срещу тях – тайванския гигант „Фокскон“ и работниците от Шънчжън.

За какво служи един вестник? Да прокара пътеки за нови социални, икономически и екологични взаимоотношения във времена на упадък и примирение (3). Да води борба срещу политиките на строги икономии, да подтиква и критикува останалите без дъх и без жизнени сокове социалдемокрации. Именно по тези страници, например, бе популяризирана идеята за такса върху финансовите транзакции (4), както и идеята за определяне на таван на доходите (5). Следователно понякога един вестник може да напомни, че пресата невинаги е на страната на индустриалците и търговците срещу онези, които искат да спасят планетата и да променят света.

Очевидно съществуването на подобен вестник не може да зависи единствено от труда на малкия екип, който го списва, колкото и ентусиазиран да е той. Но ние знаем, че можем да разчитаме и на вас. Заедно ще намерим необходимото време.

Серж Алими
Le Monde diplomatique
Превод Павлина Колева

(2) *La Correspondance de la presse*, Париж, 17 септември 2012.

(3) Вж. Bernard Friot, „La cotisation, levier d'émancipation“ (Социалната вноска – лост за еманципация), *Le Monde diplomatique*, февруари 2012; *Manière de voir*, № 112, „Le temps des utopies“ (Времето на утопиите), август-септември 2010.

(4) Ibrahim Warde, „Le projet de taxe Tobin, bête noire des spéculateurs, cible des censeurs“ (Проектът за такса „Тобин“ – зла напаст за спекулацията и мишена на цензорите), и Ignacio Ramonet, „Désarmer les marchés“ (Да обезоръжим пазарите), *Le Monde diplomatique*, съответно февруари и декември 1997. (Статията на Игнасио Рамоне е публикувана на български в сп. *Ново време*, бр. 7, 2001 г., под заглавие „Да отнемем силата на пазарите“- Бел. ред.).

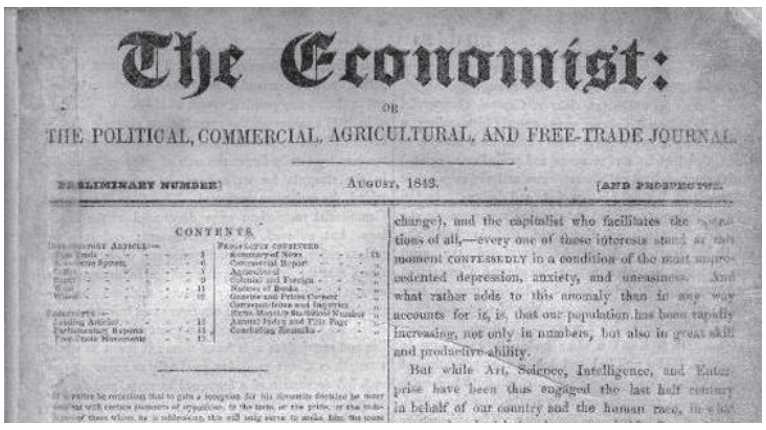
(5) Вж. Сам Пицигати, „Да се въведе таван на доходите, една американска идея“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 2 февруари 2012. В публичното пространство се появиха твърдения, че нашата статия от миналия февруари по втората тема е вдъхновила пряко проекта на Франсоа Оланд за създаване на данък в размер на 75% за доходите над 1 милион евро.

От 1843 г. един британски седмичник в авангарда на битката за свободна търговия

„Икономист“ - най-влиятелното списание в света

Какво е общото между подкрепата за войната в Ирак и за легализирането на наркотиците, осъждането на „Уикилийкс“ и на „държавния Левиатан“, приветстването на либерализма и призива за финансово подпомагане на банките? Всички тези позиции бяха застъпени от едно и също издание – „Икономист“, което всяка седмица поставя пред господстващите класи едно ласкателно огледало.

Александър Зевин*

The Economist:
OR
THE POLITICAL, COMMERCIAL, AGRICULTURAL, AND FREE-TRADE JOURNAL.
PRELIMINARY NUMBER. August, 1843. [AND PROSPECTUS.
CONTENTS.
change), and the capitalist who facilitates the operations of all,—every one of these interests stand at this moment CONFESSEDLY in a condition of the most unprecedented depression, anxiety, and uneasiness. And what rather adds to this anomaly than in any way accounts for it, is, that our population has been rapidly increasing, not only in numbers, but also in great skill and productive ability.
But while Art, Science, Intelligence, and Enterprise have been thus engaged the last half century in behalf of our country and the human race, it is but

ПОДТИСНАТА от непрестанното намаляване на продажбите, абонатите и приходите от реклама, печатната преса преминава през период на криза, на която печалбите от Интернет не донесоха очакваното решение. *Икономист* прави изключение. Въпреки неотдавнашния спад на продажбите му, британският седмичник продължава да демонстрира завидно здраве, най-вече в САЩ, където се намират повечето от читателите му.

Подобен успех е интригуващ. Американското национално обществено радио се чудеше през 2006 г. как едно списание с *„отегчително заглавие“* и *„понякога езотерично съдържание“* е успяло да спечели 13% нови читатели спрямо предходната година. Обявяването на данните за разпространението му през 2010 г. пък – 1,42 милиона продадени екземпляра от всеки брой, 820 000 от които в САЩ, където продажбите скочиха десет пъти от 1982 г. насам, отново породи залп от завистливи коментари.

Според *Ню Йорк Таймс* тези постижения се обясняват с изострен маркетингов усет – елегантната строгост на логото (бели букви в червен правоъгълник) и относително високата продажна цена представляват своеобразен социален показател, средство за заможния читател (или за онзи, който мечтае да бъде такъв) да подчертае принадлежността си към елита (1). Седмичникът неизменно поддържа тази своя идентичност, както например по време на рекламната кампания през 2007 г.: *„Човек е сам на върха, но поне има какво да чете“*.

Заради упоритото ласкаене на аристократичните желания на потребителя, *Икономист* привлече още през 1991 г. саркастичните стрели на *Вашингтон пост*. Журналистът Джеймс Фолоус упрекна лондонското издание, че разпространява банални проповеди, предназначени за привилегировани хора, които лесно се подмамват от британския акцент и *„помпозния стил на Оксбридж“* (съчетание от думите Оксфорд и Кеймбридж) (2). Намекът за известна елитарност не беше незаслужен.

По данните на самия *Икономист* списанието разполага с най-богатите читатели на американската преса (166 626 долара средногодишни доходи срещу 156 162 долара за читателите на *Уолстрийт джърнъл* и 45 800 долара среден доход на американското семейство). Златна мина за индустрията за луксозни стоки. През 2007 г. интернет сайтът на изданието подчерта с гордост, че 20% от читателите му притежават винена изба, а 4,7% са похарчили над 3000 долара за часовник. Подобно на шал на известен моделиер, *Икономист* играе ролята на отличителен знак на една учудващо обширна общност. Разлиства се както от ръководителите от Първия свят, така и от студентите, които се стремят да се присъединят към тях, и дори от звездата на „Чаеното парти“ Сара Пейлин.

Създаден от шапкар

ДРУГИ вестници, като *Кълъмбия Джърнълизъм Ривю*, приписват успеха му на неговите качества на списване и на начина, по който отразява международните новини. Но независимо дали го порицават, или мечтаят да му подражават, различните коментатори прилагат най-често един и същ подход, за да обяснят дразнещия просперитет на конкурента им с формалните му решения. А способността му да се разраства дори по време на криза (нещо, с което той не пропуска да се похвали) не може да бъде сведена до въпрос на стил или маркетинг. Тя се основава на първо място на една ясно заявена редакционна политика – да се утвърждава „мъдростта на пазарите“ и да се води борба срещу всяка намеса на държавните власти.

Американските медии са склонни да потвърждават образа, който *Икономист* сам си изгражда, а именно на привърженик на „крайния център“ и на здравия икономически разум. В неотдавнашна уводна статия в подкрепа на британските консерватори, седмичникът заяви, че *„никога не се е обвързвал с конкретна партия“*, като в същото време изтъкна *„отдавнашната си привързаност към либерализма“* – позиция, застъпвана твърдо от създаването му през 1843 г., когато Великобритания все още беше най-голямата световна икономическа сила.

Създаден от шапкаря Джеймс Уилсън с идеята да бъде постигната отмяна на протекционисткото законодателство за житото (т. нар. *corn laws*), *Икономист* неизменно води разпалена борба за свободна търговия. Първоначално целта е да се защитят интересите на фабрикантите от Манчестър срещу митническите такси, наложени от Парламента през 1815 г. след срива на цените на зърнените култури. Младото британско индустриално лоби се притеснява едновременно за износа си, засегнат от наложените мерки, и за цената на работната ръка, която ще поиска парични компенсации за покачването на цената на хляба. Контраофанзивата завършва през 1846 г. с анулиране на ненавижданите закони. Джеймс Уилсън потрива доволно ръце – първа кампания в печата и първа победа.

Наследникът му Уолтър Бейджхот разширява аудиторията на вестника, като придава нотка гъвкавост на тази проза, станала известна със своята настървеност. Политическата рубрика, която сам списва, му служи като трибуна, за да настоява непрестанно за независимост на Английската банка. Това става факт чак през 1997 г. – по решение на Тони Блеър, като така исторически се утвърждава призивът на Бейджхот отпреди повече от век. *Икономист* отново става свидетел на триумфа на една от най-скъпите си каузи.

Акционерите на списанието затвърждават институционния му характер. Половината от дяловете му ги държи „Файненшъл таймс лимитид“ (дружеството, издаващо британския всекидневник *Файненшъл таймс*, филиал на компанията „Пиърсън“). Останалото принадлежи на независими акционери – фамилиите Кедбъри, Ротшилд и Шрьодер, както и на членове или бивши членове на редакцията. За сто шестдесет и девет години само шестнадесет души са заставали начело на изданието. От началото на XX век почти всички са възпитаници на Оксфорд или Кеймбридж.

Последователността на редакционната политика се подкрепя от факта, че статиите не се подписват от авторите. Като изключим няколко външни материала и полето за изява, което традиционно се дава на всеки сътрудник, който си заминава, седемдесетте журналисти (около петдесет от които са в седалището на списанието в Лондон) работят анонимно. Успехът на блоговете им не измени съществено анонимността им. *„Резултатът е, че нашите редакционни решения следват един изключително демократичен път“*, обяснява настоящият главен редактор Джон Микълтуейт. *„Липсата на подпис благоприятства и за сътрудничеството между журналистите“* (3), подчертава Бил Емът, предпоследният главен редактор. Това уточнение е любопитно, тъй като седмичникът, който от век и половина е отдаден на утвърждаването на всеобщата конкуренция, се уповава на обратния принцип – сътрудничеството, за да организира собственото си производство.

Обръщайки гръб на Ситито и на „Флийт Стрийт“, историческо седалище на големите лондонски вестници, *Икономист* предпочете да се установи в изискания квартал „Сейнт Джеймс“. Не може да не си представим как там читателите му се отпускат в частен клуб, дегустират изтънчено вино, инвестират средства в произведение на съвременното изкуство или пък си шият костюм по поръчка. В сърцето на този остров на добрия вкус на милионерите необруталистичната сграда на списанието изглежда точно толкова неуместна, колкото и при построяването ѝ през 1964 г. Трите несъразмерни кули, които съставят тази *„дидактична и суховата“* сграда по думите на архитектите ѝ, сякаш едновременно отправят упрек и отдават чест на великолепието на околността.

Лабиринт от тесни кабинети води до светилището на главния редактор, където членовете на екипа се скупчват всеки понеделник, за да подберат темите, да разменят духовити фрази и да изберат илюстрацията на корицата. От четиридесетината журналисти, присъстващи този ден, около една трета са жени и само една четвърт млади хора под 30 години. Шегата, че *Икономист* се списва от група младоци се оказва невярна, тъй като повечето са на средна възраст.

Гидиън Ракман, преминал във *Файненшъл таймс* след петнадесет години в редакцията, подчертава, че става дума за скорошна промяна: *„В началото на 90-те години на XX век един млад журналист с амбиции смяташе* Икономист *за добро стъпало към „Флийт Стрийт“. Днес е по-скоро обратното.* Икономист *предлага добри заплати и сигурни работни места, които карат голям брой опитни журналисти да се кандидатират.“* Дали по-високата средна възраст на екипа засилва еднородния му характер? Според Ракман *„липсата на разнообразие е по-скоро предимство“*. Тя благоприятства общото разбирателство и праволинейността на гледните точки.

Постоянството и дълголетието представляват предимство. Но могат да бъдат и недостатък, както показа реакцията на седмичника по отношение на финансовата криза от 2008 г. Естествено, списанието запази невъзмутимостта си. Докато американският финансов министър Хенри („Ханк“) Полсън умоляваше президента да помогне финансово на „Уолстрийт“, изданието изреждаше поучително своите предложения за закърпване на пазара на недвижими имоти, подпомагане на кредитите и инвестициите, възпиране на скока на безработицата и успокояване на пазара на държавни

(На стр.4-5)

* Историк, Калифорнийски университет в Лос Анджелис.

(1) „*The Economist* tends its sophisticated garden“ (*Икономист* отглежда изисканата си градина), *The New York Times*, 8 август 2010. Във Франция *Икономист* се продава за 5,80 евро, като цената на други подобни издания е 3,50 евро.

(2) „The economics of the colonial cringe“ (Икономиката на колониалното раболепие), *The Washington Post*, 6 октомври 1991.

(3) Цитирано от *Libération*, Париж, 8 август 2003.

От 1843 г. един британски седмичник в

„Икономист“ - най-влият

(От стр. 3)

дългове. Безучастният тон, с който списанието излагаше предписанията си, играеше ролята на почетно удостоверение, че е виждал и други подобни ситуации.

През първия век на своето съществуване той става свидетел на няколко световни депресии (от 1873 до 1896 г., през 30-те години на XX век), банкова паника (1907 г.), срив на пазарите (1929 г.) и историческа девалвация на лирата стерлинг (1931 г.), ако трябва да изброим само най-съществените случаи на икономически крах. Последвалите събития са все така неблагоприятни с края на валутната система от Бретън Уудс, петролните шокове и различните регионални сътресения, придружили забавянето на растежа през 70-те години на XX век. Следователно при настъпването на финансовата криза *Икономист* възприе господарската поза на старата маймуна, способна на всякакви гримаси. Препоръките му обаче не блестяха нито с яснота, нито с постоянство.

Като пазител на либералния храм, списанието демонстрира учудваща липса на доктринерска твърдост. Като изключим някои морални резерви, то най-напред приветства плановете за спасение на банките. *„Дошло е времето да оставим настрана догмите и политиката и да се съсредоточим върху прагматичните отговори“*, пояснява изданието. *„В краткосрочен план това означава по-сериозна правителствена намеса от тази, която данъкоплатците, политиците и вестниците, предани на свободната търговия, биха желали в нормални условия.“* Избирателите може да недоволстват заради стотиците милиарди, дадени на безскрупулни спекуланти, но според *Икономист* държавната власт е постъпила мъдро – намесата ѝ е спасила гражданите от кошмара на 30-те години на XX век с банковите фалити и опашките за безплатна супа за народа. *„Никоя страна и никоя индустрия не биха могли да останат незасегнати от финансова сърдечна криза“*, заявява категорично списанието на 11 октомври 2008 г.

Три месеца по-късно изданието отчита, че държавната намеса е продължила достатъчно дълго и отправя следното предупреждение – национализирането на банките *„ще накърни частната собственост“*, ще насърчи политическото връзкарство, ще пропилее цяло състояние и ще ощети частния сектор (24 януари 2009). Така собствените му препоръки се оказват противоречиви. От една страна, настоява за по-добра координация, по-специално в еврозоната, с цел да се спасят банките и да се предотврати разпространението на кризата на държавните дългове. От друга страна, се противопоставя на каквито и да било мерки, които биха спрели инвеститорите да подхранват кризата, като спекулират срещу държавите (9 декември 2010).

Единственото му наистина последователно предложение (освен, разбира се, ритуалните призиви за повече икономическа строгост по отношение на бюджета и заплатите) се отнася до колективната отговорност за погасяване на европейските дългове чрез еврооблигациите, представени като чудодейно решение. Идеята обаче е заимствана от „Брьогел“, брюкселски мозъчен тръст, председателстван до 2008 г. от Марио Монти, настоящия министър-председател на Италия. Списанието беше привикнало читателите си да очакват по-голяма дързост.

Стара маймуна, способна на всякакви гримаси

ПРИЧИНИТЕ за кризата обаче остават в голяма степен неразгадаеми. *„Трябва да бъдат упреквани хората, които ръководят системата, а не самата система“* – с това заглавие излиза списанието на 20 септември 2010 г. Няколко месеца по-рано, коментирайки американската политическа безизходица, то по същия начин подканва читателите си да *„упрекват по-скоро Обама, отколкото системата“* (18 февруари 2010). И тъй като структурите никога не се поставят под съмнение и единствено хората трябва да дават отчет, вместо да се правят анализи, се раздават добри и лоши оценки. Италианският министър-председател Силвио Берлускони е порицан заради корупцията си, държавният глава на Франция Никола Саркози – заради твърде плахите си реформи, но затова пък се приветстват начумерените умения на германската канцлерка Ангела Меркел.

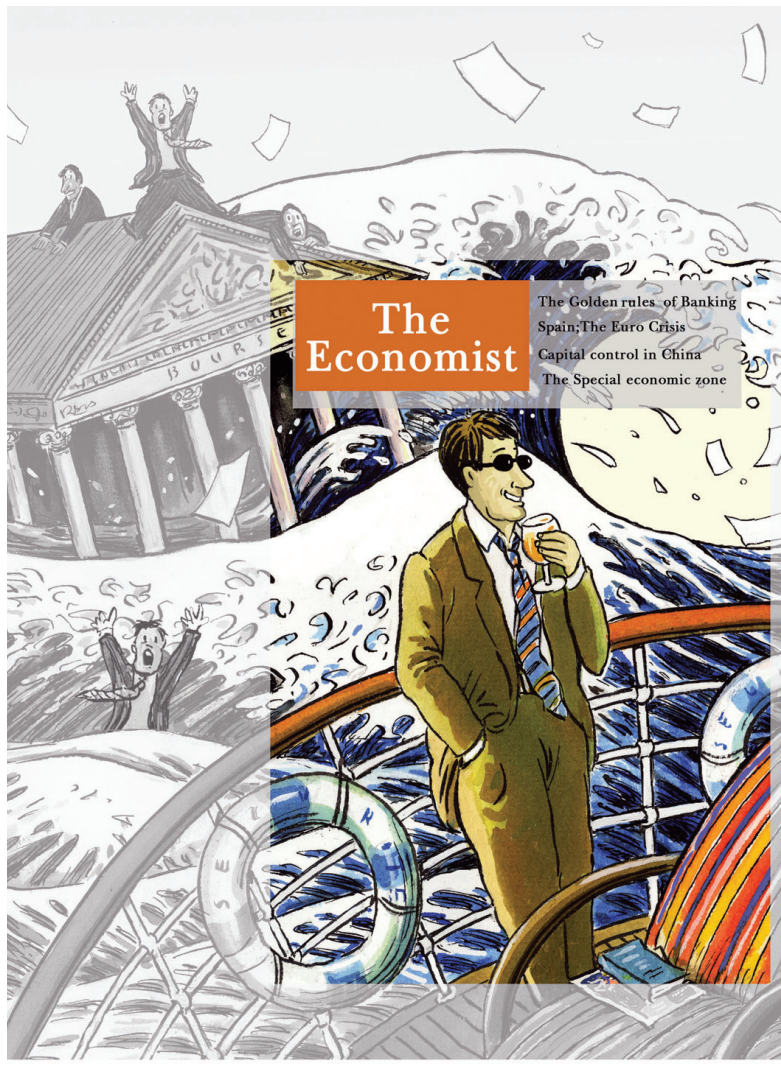
През октомври 2008 г., няколко дни след краха на „Уолстрийт“, седмичникът отсича: *„Капитализмът е най-добрата икономическа система, която човекът някога е измислял“*. И добавя: *„В по-дългосрочен план въпросът е да се разбере на кого ще бъде приписана вината за тази катастрофа“*. Финансовата дерегулация няма как да е виновна, напротив: през януари 2012 г. на корицата на списанието снимка на Лондон, атакуван от дирижабли (намек за германските бомбардировки по време на Втората световна война) олицетворява заплахите за регулация, надвиснали над най-големия финансов център в света. *„Спасете Ситито“*, умолява заглавието (7 януари 2012).

Човек научава много неща, като чете *Икономист*. Основателят му Уилсън е преценил, че задачата на едно списание е да предоставя достоверна и ясна информация, за да позволи на индустриалците и министрите да действат добре осведомени. Така неговото печатно издание е първото, което публикува списъци с цени на едро. И до днес списанието посвещава няколко страници на всевъзможни икономически и финансови показатели: обем на международните търговски операции, прогнози за ръста на брутния вътрешен продукт, количеството емисии на газове с парников ефект…

Лондонското списание се отличава и с размаха на отразените международни новини. Това навярно е единственият седмичник в света, способен да пише в един и същи брой за интернет търговията в Китай, фабриката за пари Лас Вегас, „мирните преговори“ в Близкия изток, търсенето на живот на Марс, новия музей на изкуствата в Катар и за някакъв южноафрикански изследовател, разкъсан от крокодил. *Икономист* винаги е имал енциклопедични амбиции, както показва удълженото заглавие, което е носил през 1845 г., за да се възползва от подема на железниците: *Икономист, търговски седмичник, газета на банкерите и издание, следящо железопътния транспорт. Политически, литературен и непрофилиран вестник*. През голяма част от съществуването му това наименование е било почти толкова дълго, колкото самия вестник: едва петдесет страници през 20-те години на XX век, намалени на дванадесетина през 40-те години, когато е имало недостиг на хартия. Днес един брой съдържа около сто страници. Естествено, изобилието от теми върви ръка за ръка с повърхностното отразяване. С изключение на няколко специални разследвания статиите са забележително кратки.

Макар и пестелива на думи, прозата на списанието издава известно високомерие по отношение на онези, които не споделят привързаността му към твърдолинейния либерализъм. Прочутият американски икономист Пол Кругман понесе последствията. Въпреки че не може да бъде подозиран особено в това, че е тръгнал на кръстоносен поход срещу капитализма, той бе засипан с цветисти епитети: *„грубоват кейнсианец“*, *„фанатичен активист“*, *„народен герой на американската левица в кулата ѝ от слонова кост“*, *„Майкъл Мур на хората, които мислят“* (13 ноември 2003).

За разлика от протестното движение срещу Световната търговска организация в края на 90-те години на XX век, окачествено като *„глупаво“*, *„егоистично“* и сравнено с

„опит за обедняване на бързо развиващите се страни чрез протекционизъм“, движението „Окупирай Уолстрийт“ се ползва със снизхождението на *Икономист*. Оплакванията му наистина били *„основателни и напълно оправдани“*, тъй като те всъщност били насочени срещу *„затлъстялата държава“* и било достатъчно *„да се либерализира икономиката“*, за да бъдат удовлетворени исканията му. Никак не е сигурно, че лагеруващите в парка „Зукоти“ и на Пуерта дел Сол се разпознават в това описание.

Когато улиците са залети от недоволстващи, *Икономист* обикновено възприема тези протести единствено като младежки изблик. На това се дължи очевидно невярното отразяване на туниската революция. Списанието набързо заключи, че няма никакъв шанс шепа студенти и синдикални активисти да свалят от власт президента Зин ал Абидин бен Али (6 януари 2011), който пък прибързано беше похвален за мащаба на *„отстъпките“* си пред *„мирните тълпи“*, а по това време броят на убитите манифестанти вече възлизаше на двеста тридесет и четирима души (26 февруари 2011).

Предпочитаният от икономическите елити седмичник не изпитва особени симпатии към университетските среди. Понякога отправя сериозни критики. Репортаж от 2010 г. описа несигурното положение на американските висшисти, експлоатирани от собствените си институции, за да изготвят срещу ниско заплащане „престижни“ отчети, изтъкващи процента на успелите на изпитите студенти от съответните учебни заведения или пък последните тенденции в докторските им изследвания и т.н. Само че заключението на *Икономист* не беше, че е нужно по-добро финансиране на висшето образование, за да се разкрият, например, нови титулярни позиции, а че е необходимо да се намали броят на докторантите (16 декември 2010). Няколко години по-рано изданието осмиваше *„наследниците на Дерида и Фуко“*, които, ако не си губят времето в „бродиране“ по *„неясни“* теми, като *„деконструкцията“* или *„интерсемиотиката“*, пишат куп изследователски трудове, посветени на… *Икономист* (16 декември 2004).

Антиинтелектуализмът очевидно си остава твърда ценност за списанието, ако съдим по неотдавнашната препратка към философа Луи Алтюсер, чиито живот и творчество бяха обобщени в следната формулировка: *„луд марксист, убил жена“* (4) (12 август 2010).

Плуралистична скоба

НАИСТИНА ли *Икономист* въплъщава тази идеална смесица от икономически, социален и политически либерализъм, която главният му редактор Микълтуейт не спира да хвали пред американските чи-

(4) Философът (1918-1990) уду-ши съпругата си през 1980 г.

АВАНГАРДА НА БИТКАТА ЗА СВОБОДНА ТЪРГОВИЯ

елното списание в света

V K

татели? Изглежда списанието не е забелязало, че свободата в търговията предхождаше социалните и демократичните свободи, за чието извоюването народите платиха тежък дан. Освен това свободната търговия, която проповядва, не направи икономиката нито по-ефикасна, нито по-човешка. Джеймс Уилсън се бори срещу търговския бойкот на робовладелските страни с мотива, че подобна мярка ще бъде в ущърб на британските потребители, както и на самите роби. След това горещо препоръча свободната търговия за спасяването на обхванатата от глад Ирландия (5). Когато това решение пропадна, *Икономист* упрекна ирландците в неблагодарност и препоръча по-строги мерки.

Казват, че либералната философия трябвало да властва безпрепятствено над икономиката, но тя все пак допуска някои изключения в политически аспект. Бейджхот приветства държавния преврат на Наполеон III през 1851 г., като определя френския манталитет като *„раздразнителен, мимолетен, повърхностен, прекалено логичен, неспособен на компромис“* – несъвместим с парламентарния чар на английския модел (6). Тази недоверчивост към Франция продължава да е актуална, тъй като по време на президентската кампания през пролетта на 2012 г. *Икономист* описа кандидата Франсоа Оланд като *„опасен човек“*, който може да *„нанесе много щети“* и който е движен от *„дълбока враждебност към предприемаческия свят“*. Все така *„нереформираната“* Социалистическа партия пък мечтаела да доведе страната до *„разрив“* с Германия (28 април).

Бейджхот прояви същата прозорливост при избухването на Гражданската война в САЩ. Макар и изкушен първоначално от една евентуална намеса, той приветства Декларацията за независимост на конфедеративните южни щати през 1860 г., като отрича робството да е играло роля в конфликта и изразява задоволство от разделянето на страната на две *„не толкова агресивни, не толкова безочливи и не толкова раздразнителни“* части, и преди всичко от това, че те са предразположени да продават по-евтин памук на предачните фабрики в Манчестър (7).

Въпреки няколко редки отклонения от либералното му верую, *Икономист* остава верен през целия XIX век на три ключови принципа: да се наложи свободната търговия, да се приемат някои социални реформи, за да се спре революционният устрем, да се осигури мирът на континента.

В началото на Втората световна война седмичникът решава да обнови идеологическия си корпус. През 1940 г. от няколко статии се подразбира, че списанието би могло да приеме идеята за Държавата-благодетелка, като по този начин признава, че либерализмът по модела на Джеймс Уилсън вече няма успех. В сборник от есета, публикуван по случай стогодишнината на списанието през 1943 г., тогавашният директор Джефри Краудър проявява сговорчивост – пълната икономическа свобода, казва той, поражда неравенство и несигурност, които единствено държавната намеса може да поправи. Това не означава, че *Икономист* се присъединява към възгледите на социалистите. Не заради *„целите им, а заради средствата, чрез които искат да ги постигнат“* (8). Тази доктринална снизходителност ще му позволи да се обогати с широк спектър от таланти и мнения. Няколко бежанци антинацисти, сред които са дори и двама интелектуалци марксисти – историкът Исак Дойчер и писателя Даниел Сингер, се присъединяват към редакцията. Плуралистичната скоба се затваря през 60-те години, когато списанието поема отново своя курс надясно.

Днес социалният модел, наследен от следвоенния период, се възприема като пречка за растежа и следователно като враг, който трябва да бъде повален. Първи на мушката са синдикатите. През 2011 г. *Икономист* обясняваше, че за да се премахне бюджетният дефицит на Обединеното кралство, не е достатъчно да се увеличи възрастта за пенсиониране на държавните служители и да се намалят пенсиите им – *„войната със синдикатите в държавния сектор“* ще доведе и до по-голяма производителност и масово използване на гъвкави договори и непълно работно време (6 януари 2011). Преди петдесет години подобно съждение би било немислимо.

И все пак, най-голяма е промяната в списанието по отношение на външната политика. В края на XIX век и началото на XX век подкрепата му за Британското кралство е продиктувана по-скоро от предпазливост, отколкото от шовинизъм. То не се колебае да спори със Сесил Род, основателя на Родезия, или пък с Невил Чембърлейн, бъдещ министър-председател, които упреква, че са разорили страната с колониалните си разходи. От 1919 г. до 1939 г. седмичникът настоява неуморно за укрепване на Обществото на народите чрез сътрудничество с Германия, Съветския съюз и САЩ (9). През 1956 г., когато списанието осъжда френско-британското нахлуване в Суецкия канал, това е продиктувано не толкова от неприязън към заплетените имперски интриги, колкото от уважение към САЩ, противопоставящи се на военния поход (10).

От този момент нататък съобразяването с Вашингтон ще представлява новата ръководна нишка. Един след друг директорите на списанието ще приветстват всяка военна операция на Белия дом, както във Виетнам, така и в Ирак, в бивша Югославия и в Афганистан. *Икономист* никога не се е прехласвал така пред Барак Обама, освен когато президентът изпрати подкрепления в Кабул и смъртоносни дрони в Пакистан. Дори по иранския и севернокорейския въпрос списанието следва твърдата линия на американската администрация и се дразни от боязливата и бюрократична Организация на обединените нации.

Отразяването на Латинска Америка страда от същата предубеденост, особено по отношение на страните, управлявани от левицата, и по-специално Венецуела. От 1998 г. насам президентът ѝ Уго Чавес е спечелил дванадесет национални избора при задоволителни според наблюдателите условия. Въпреки това *Икономист* неуморно размахва *„опасенията си, че Венецуела все по-бързо върви към диктатура“* (23 септември 2010, 5 януари 2012). Кои са източниците му? Същата опозиция и същите частни медии, които с подкрепата на САЩ подбудиха неуспешния държавен преврат през 2002 г.

Друг признак за общите възгледи с американската дипломация е реакцията на седмичника на разкритията на „Уикилийкс“ и на аферата „Джулиан Асанж“. Вместо да използва случая и да се застъпи за една голяма либерална кауза, а именно информационната свобода, той предпочете да защити правото на Вашингтон да накаже онези, които разкриват тайните му, независимо дали са, или не са *„дигитални якобинци“* начело на *„секти“* (9 декември 2010).

В известен смисъл изданието се върна към либерализма от първите си години. По отношение на ролята на държавата, непогрешимата мъдрост на пазарите и опасността, идваща от протестите, позициите му не се различават особено от тези на известните му викториански журналисти. Разликата се състои единствено в това, че в наши дни тези позиции не се изразяват толкова пряко. Либерализмът се промени, както показва тесният съюз с американските интереси. Отърсило се от обвинението в шовинизъм, списанието отразява ентусиазирано военни кампании, оправданията за които, били те хуманитарни, патриотични или икономически, щяха да му се сторят много подозрителни по времето на британското господство. Настоящият директор, формиран в американските банки, е чист продукт на тази нова редакционна култура, в която се смесват либерализмът от спокойните дни и съвременният му вариант.

Със своята история от век и половина знаменосецът на господстващата икономика се чете по четирите краища на света, с изключение на Африка. Една безкрайно по-обширна империя от тази на английските му предци.

Александър Зевин

Le Monde diplomatique
Превод Павлина Колева

(5) Вж. Ibrahim Warde, „Quand le libre-échange affamait l'Irlande“ (Когато свободната търговия обричаше Ирландия на глад), *Le Monde diplomatique*, юни 1996.

(6) *The Collected Works of Walter Bagehot* (Събрани съчинения на Уолтър Бейджхом), Oxford University Press, 1986, том 4, с. 81.

(7) Вж. броевете от 19 януари 1861, 29 юни 1861, 28 септември 1861 и 11 юли 1863.

(8) *The Economist, 1843-1943: A Centenary Volume* (Икономист, 1843-1943 – том, посветен на стогодишнината), Oxford University Press, 1944, с. 13-15.

(9) По време на същия период изданието публикува сто и петдесет статии, настояващи за по-добра обща сигурност и спиране на надпреварата във въоръжаването. Graham Hutton, „*The Economist* and foreign affairs“ (*Икономист* и външната политика) в *The Economist*, 1843-1943, *цит. съч.*

(10) Вж. броя от 6 октомври 1956.

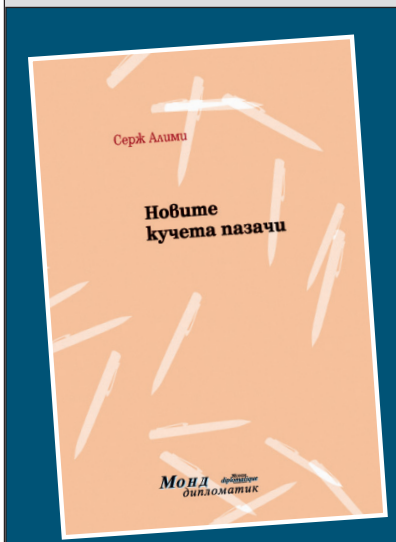
Медиите в Централна и Източна Европа след 1989
(на френски и на български език)
С.,2009,304 стр.,14 лв.

В сборника са публикувани докладите от международна научна конференция, организирана от вестник „Монд дипломатик“ и Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ „Св. Климент Охридски“ с подкрепата на Международната организация на франкофонията.

http://www.mondediplo-bg.com/abonament_medii_bg.php

Серж Алими
НОВИТЕ КУЧЕТА ПАЗАЧИ
Изд. „Монд дипломатик“
Цена 5 лв.

Френските медии се обявяват за „опозиция на властта“. Но в печатните и електронните медии господства сервилна журналистика, индустриални и финансови групи, пазарно мислене, мрежи от връзки.Така в ограничен идеологически периметър се множат забравени информации, постоянни изказващи се, нелепи знаменитости, изкуствени сблъсъци, взаимни услуги. Групичка вездесъщи журналисти – чиято власт е подкрепена от закона на мълчанието – налага своя дефиниция за информацията-стока на все по-уязвима заради страха от безработица професия. Тези пазители на реда са новите кучета пазачи на икономическата ни система.

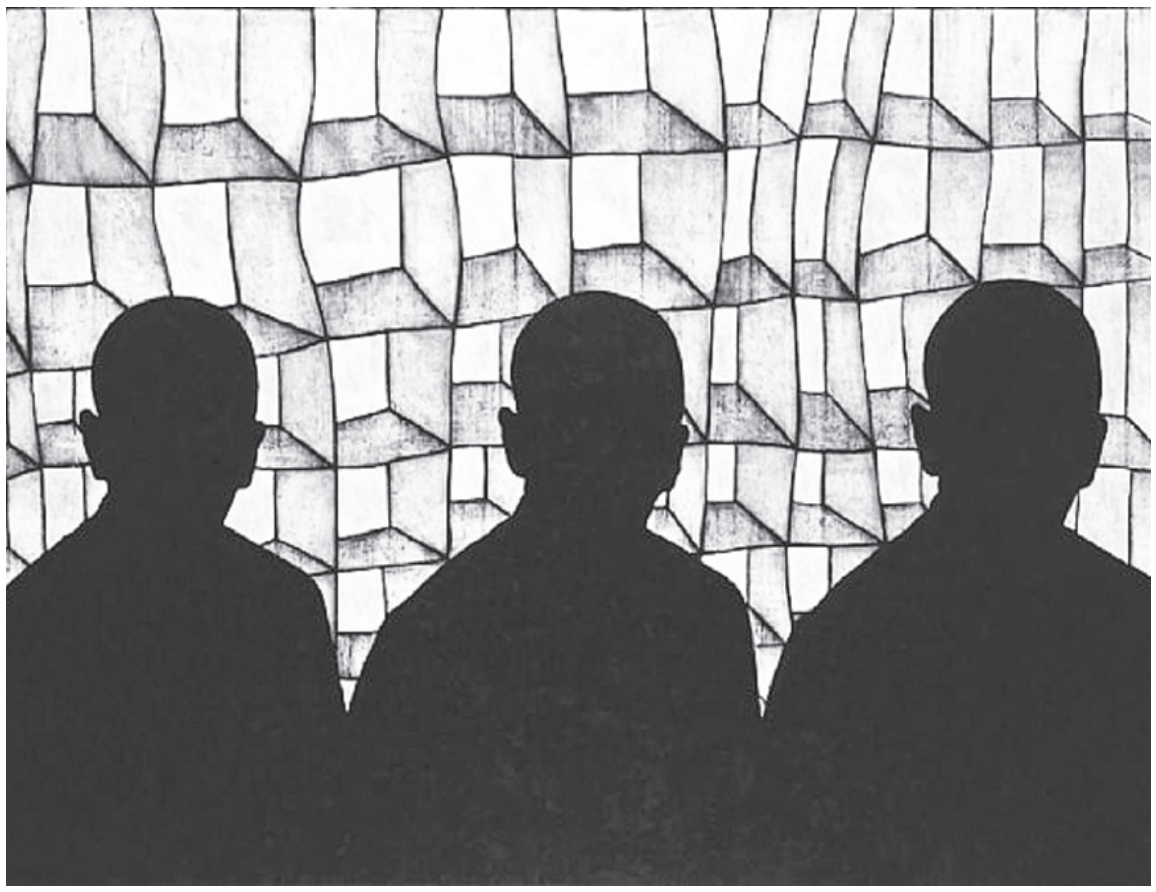
http://www.mondediplo-bg.com/abonament_alimi.php

Конкурентоспособността

(От стр. 1)

да се „продават“) (3), търсене на финансиране (привличане на капитали)… И заедно с разширяването на този инструментариум конкурентоспособността се налага като нов еталон за ефективност на териториите в процеса на глобализация. Но как да бъде измерена?

В най-широк смисъл думата конкурентоспособност означава способността за успешно преодоляване на конкуренцията. Приложено на териториално ниво, понятието би било мярка за успех, с който дадената територия се включва в световната икономическа география. Достатъчно е обаче да прегледаме многобройните трудове и статии по този въпрос, за да се сблъскаме с един парадокс – въпреки голямото внимание, което му се отделя, терминът се оказва изключително уязвим в научно отношение. Той прехвърля микроикономическо понятие (конкурентоспособността на стоките и предприятията) в политическата област (конкурентоспособност на териториите). Това приравняване е критикувано от икономиста Пол Кругман – лауреат през 2008 г. на Наградата за икономика на Шведската банка в памет на Алфред Нобел: *„Конкурентоспособността е дума без съдържание, когато се отнася до националните икономики. Натрапчивото взиране в конкурентоспособността е едновременно погрешно и опасно“* (4).

MAX NEUMANN, 2006.

Рециклиране на старите йерархии

Множина специалисти се опитаха да превъзмогнат този недостатък, като предложат по-консенсусна дефиниция, подобна на тази, която дава австрийският икономист Карл Айгингер, за когото този термин все повече съответства на *„способността да се генерира благосъстояние“* в конкурентна среда. Той посочва, че *„създаването на доходи и заетост е процес, в който играят роля съперничеството и относителната ефективност“*(5). Тази концепция предполага, че всеобщата конкуренция между териториите е съвместима с подобряване на жизненото равнище. Дали е така?

Остава обаче един въпрос – може ли действително да приемем, че териториите и предприятията са еднородни по природа? Територията е пространство, заключено в определени граници, което предлага на своето население физическо поле за съществуване и голяма част от културните и политически му референции. Тя не може да се сведе до определени показатели, били те макроикономически. Оценките (на рейтинговите агенции), процентите (инфлация, лихви, безработица…) или търговското и бюджетното салдо отразяват само повърхностни и материални аспекти на нацията. За разлика от предприятията, нацията не се стреми да постигне печалба. Нейната дейност се вписва в продължителната историческа перспектива, а не в текущото състояние на пазарите. И най-вече, нацията не може нито да изпадне във фалит, нито да бъде ликвидирана.

А именно върху такова отъждествяване се изгражда теорията за конкурентоспособността – похват, който черпи вода от изворите на глобализацията. Приложено към териториите, понятието конкурентоспособност бележи нов етап от „глобализацията на пазара“. Последната предполага, че съществува „пазар на територите“, на който предприятията могат да избират своето местоположение, като при това се възползват от конкурентни предложения. В свят, където всичко или почти всичко може да бъде котирано на борсата (правото да се замърсява околната среда, облигациите по дълга, суровините…), това понятие служи за компас на инвеститорите – то определя предполагаемата ефективност на дадена територия.

При това обаче изискването за конкурентоспособност, наложено на нашите общества, поставя няколко основателни въпроса. Кои са конкурентоспособните територии? По какви критерии да ги оценим? Класиранията (използва се терминът *rankings*) се множат през последните години *(вж. карето на стр. 7)*. Най-известното – Докладът за световната конкурентоспособност („Global Competitiveness Report“), е резултат от работата на експерти на Световния икономически форум (СИФ). Този ежегоден документ, който служи за референция, класира около сто и тридесет страни на базата на оценки между 0 и 7. В него не намираме нищо специфично, нито като методи (използване на комбинирани индекси, включващи твърде многобройни критерии) (6), нито като заключения. По същество механизмът за изготвяне на докладите за конкурентоспособността, критикуван от Кругман, се състои в това, че те използват и пренареждат йерархични икономически таблици, изготвени другаде: във връзка с риска за всяка страна (от застрахователното дружество „Coface“), класиране по брутен вътрешен продукт на глава от населението и по бизнес климат (показател *Doing Business* на Световната банка).

Всички номенклатури, отнасящи се до ефективността на нациите, са представени по еднаква схема – един конкурентоспособен център, образуван от полюсите на триадата (Северна Америка, Европа, Азия-Тихи океан), към който се добавят арабските страни от Залива. Пробивът на петролните монархии представлява единствената оригиналност на този тип класиране. В самата Европа Германия, Холандия и Скандинавските страни образуват хиперцентър, толкова конкурентоспособен, колкото САЩ, Япония или Сингапур. Около тях конкурентоспособността намалява (периферните зони са в различна степен конкурентоспособни), докато се стигне до далечните покрайнини на системата, в които се нареждат някои азиатски страни и почти всички държави на юг от Сахара. Единствено позицията на двете големи нови икономики (Китай и Индия) се отличава значително при различните класирания.

Тази йерархична подредба разкрива друг парадокс – споменатите класирания имат незначителна прогнозна стойност. В повечето случаи страните, смятани за конкурентоспособни, показват най-малък процент на стопански растеж, голям търговски и бюджетен дефицит, както и многобройни проблеми (делокализация, деиндустриализация). На практика световният растеж се осигурява понастоящем до голяма степен от страни, които СИФ смята за периферни. Преди финансовата криза от 2007-2008 г. Ирландия, Исландия и Дубай бяха представяни като изключително конкурентоспособни. Впоследствие и трите страни се оказаха твърде чувствителни към кризите (извънмерна спекула, неефикасна финансова регулация, проблеми с дълга).

Общо взето за модел на развитие се смятаха англосаксонските страни. Последните събития обаче опровергаха този анализ. Шампионите по конкурентоспособност се оказаха неустойчиви идоли. Тази липса на последователност в оценката произтича отчасти от използваните при класирането методи, почиващи главно на проучвания сред висши кадри на големи фирми (7). Става дума за оценки със силен социологически уклон, а не за конкретно измерване на постигнатите резултати.

Но нека разгледаме официалните декларации. Според тях пришпорването на конкурентоспособността води до увеличение на заетостта, производителността и жизненото равнище. Според експертите, натоварени от Европейската комисия, *„конкуренцията е съюзник, а не враг на социалния диалог“* (8). Глобализацията предоставяла на Запада възможност да се освободи от манифактурното производство и от занаятите със слаба добавена стойност в полза на високо квалифицирани и по-високоплатени дейности – преустройство, обещаващо „двустранна полза“. От една страна, индустриализираните страни ще разполагат със специализация в услугите и във високите технологии („извънценова конкурентоспособност“, зависеща от капацитета на иновация и използване на интелектуалната собственост), а от друга страна, Третият свят щял да се освободи от бедността, благодарение на делокализациите (насочвани от „ценовата конкурентоспособност“, тоест, намаляване на себестойността чрез снижаване на разходите за труд, обезценяване на валутите и евтин кредит).

Дали тази картина, която някои „държави-работилници“, описани като обикновени *нискобюджетни* територии, вероятно не ще сметнат за особено ласкателна, има нещо общо с действителността? Никоя икономика, дори най-усложнената, не може да се освободи от проблема с разходите. Германия, която тъй често ни цитират за пример, е държава със силна индустриална традиция. Тя увеличи конкурентоспособността си чрез стагнация на заплатите и въвеждане на данък върху добавената стойност (ДДС), наречен „социален“ (намаляване на осигурителните вноски, финансирано от данъка върху потреблението).

---

(3) Вж. Франсоа Кюсе, „Панаир на местните бастиони“, *Монд дипломатик*, май 2007.

(4) Paul Krugman, „Competitiveness: A dangerous obsession“ (Конкурентоспособността – опасна фикс-идея), *Foreign Affairs*, Ню Йорк, vol. 73, № 2, март-април 1994; „The competition myth“ (Митът конкурентноспособност), *The New York Times*, 23 януари 2011.

(5) Karl Aiginger, „Competitiveness: From a dangerous obsession to a welfare creating ability with positive externalities“ (Конкурентоспособност – опасна фикс-идея или способност да се генерира благосъстояние, оказваща положително влияние), *Journal of Industry, Competition and Trade*, vol. 6, № 2, Dordrecht (Pays-Bas), юни 2006.

(6) Крайната оценка се получава като компилация от „основни изисквания“ (политически институции, инфраструктура, макроикономическа стабилност, здравеопазване, образование) и по-комплексни фактори като висшето образование, степента на конкуренция на вътрешния пазар, наука и развитие...

(7) Sanjaya Lall, „Competitiveness indices and developing countries: An economic evaluation of the „Global competitiveness report“ (Показатели за конкурентоспособност и развитие на страните – икономическа оценка на Доклада за глобалната конкурентоспособност), *World Development*, vol. 29, № 9, Elsevier, Амстердам, септември 2001.

(8) Alexis Jacquemin, Lucio Pench, *Pour une compétitivité européenne. Rapports du Groupe consultatif sur la compétitivité* (За европейска конкурентоспособност. Доклади на Консултативната група по конкурентоспособността), De Boeck, Брюксел, 1997.

СВОЕТО КРЕДО

- моден мит

ване на социалните вноски за сметка на работодателя, компенсирано от увеличаване на данъка върху потреблението на домакинствата). Тези едностранни мерки съвпаднаха с рязкото покачване на външнотърговския ѝ излишък. Освен това, противно на мита за непреодолимата изостаналост на новите икономики, някои от тях се оказват все по-ефективни в новаторски направления (информационните технологии в Индия, възобновяемите енергийни източници в Китай…).

Не е ли илюзорно да се дели светът на страни с „извънценова“ конкурентоспособност (или „структурна“, както още се казва) и страни, конкурентоспособни „ценово“, осъдени да играят ролята на чираци на глобализацията? Въпреки това, докладът „Блан“ от 2004 г., вдъхновил френската политика за създаване на полюси на конкурентоспособност, твърди че *„за да възстанови конкурентоспособното си предимство, нашата икономика трябва да направи своя избор – да се приравни към азиатския социален модел или да се впусне стремглаво в състезанието по иновации“* (9). Основавайки се на тази двоична визия, ръководителите на евроатлантическата зона оправдават делокализациите, извършени през последните години. В речите им рядко става дума за репатриране на милионите работни места, загубени в текстилната промишленост, черната металургия или производството на детски играчки. Държавите, чието производство бе прехвърлено на изток, били осъдени от „икономическата предопределеност“ да внасят обратно тези стоки и да се специализират в услугите и научните изследвания.

Смехотворните приказки за „двустранната полза“

СТРАТЕГИЯТА на извънценовата конкурентноспособност би могла да се тълкува и като политическо отстъпление. Извън смехотворните приказки за „двустранна полза“, при която всички печелят, и обещанията за положителен количествен и качествен ефект върху заетостта, тя най-често се използва за налагане на непопулярни мерки – увеличение на ДДС, възпиране ръста на заплатите, бюджетни ограничения… Например, изискванията за намаляване на заплатите в Гърция (10) бяха наложени от Европейския съюз и Международния валутен фонд (МВФ) именно в името на конкурентоспособността. Помалко конкурентоспособна от съседите си, Гърция трябваше рязко да намали трудовите възнаграждения, докато спасителните планове гарантират временно възвръщаемостта на капитала, т.е. лихвите, получавани от финансовата система. В този смисъл афишираните стремежи към конкурентоспособност оправдават всъщност това, което прилича на всеобщи дъмпингови мерки.

От 80-те години на XX век насам изразът „валутен дъмпинг“ (отхвърлен от МВФ) не се употребява повече и беше заменен с термина „конкурентна девалвация“ – операция, която се състои в изкуствено задържане на курса на дадена валута на ниско ниво, с цел да се стимулира износът. Но понеже думата „дъмпинг“ запази отрицателния си оценъчен смисъл, изглежда вече тя се замества от термина „конкурентоспособност“ – достатъчно достопочтен, за да позволи на правителствата да приемат антисоциални мерки, без риск да бъдат освиркани. Всъщност този термин позволява да се формулира по политически по-приемлив начин линията за приспособяване към конкурентната среда – стратегия, с която населението не е непременно съгласно и която съответства на неолиберална глобализация.

Обещания за благоденствие и дъмпингова политика, това двойствено парадоксално говорене почива върху догмата за конкуренцията между производствените системи. Вярно е, че идеята за „свободна и съвършена конкуренция“ е в основата на множество антитръстови и антидъмпингови закони (11), но прилагането ѝ спрямо териториите създава доста проблеми. На първо място, не съществува никаква надеждна инстанция за регулиране на конкуренцията между нациите. Нито Световната търговска организация, нито Международното бюро по труда са в състояние да осъществяват контрол върху различните типове дъмпинг. Китай, например, може спокойно да съчетава множество видове дъмпинг: социален (ниски заплати), екологичен („убежища“ за промишлени замърсители), валутен (умишлено подценяване на юана), регламентарен (либерални норми) и фискален (слаба държавна намеса и съществуване на множество освободени от данъци зони). Прилагането на пазарния закон върху териториите се оказва изопачено в самата си основа.

Приказките за конкурентоспособност се опитват да прикрият това фактическо положение чрез маловажни корекции на различията между различните производствени центрове. Тези усилия изглеждат абсурдни предвид феноменалните несъответствия на стойностите. Може ли замразяването на заплатите на Запад да направи заплатите на френските работници сравними с тези на виетнамските им колеги? Прилагането на такава политика не постига официалната цел („спечелване на битката за конкурентоспособност“), но съответства на очакванията на работодателите за намаляване на цената на труда. Сякаш случайно линията на конкурентоспособност, даваща доста слаби резултати в борбата срещу делокализациите, представлява удобно алиби за увеличаване на печалбите от капитала… Разглеждано от тази страна, позоваването на „територията“ или на „нацията“ звучи като риторически похват, тъй като изгодата не е колективна в общ или национален интерес, а е насочена само към определена категория (увеличаване на печалбите на някои хора).

От друга страна, фронталната конкуренция между производствените системи непременно води до потискане на заплатите, данъчните постъпления и социалната защита, които също клонят към спад. Това явление не засяга само наемния труд (загуба на покупателна способност) и държавите (намаление на данъчните приходи), то предизвиква също намаление на търсенето. Дори без да отчитаме факта, че ако всички държави решат едновременно да намалят търсенето, те ще предизвикат тежка депресия. Очевидно е също, че не може всички едновременно да реализират външнотърговски излишък. Задължително ще има държави на червено, за да бъдат други в зелената зона (12). Натрапчивият стремеж към „сходство на конкурентоспособността“ по германски модел е само химера.

След като се констатира теоретическата несъстоятелност на проповедите в полза на конкурентоспособността – понеже те водят до погрешни диагнози и прикрит дъмпинг, как да се обясни успехът им сред политическите ръководители? Може би с факта, че съответстват на изискванията на предприятията и на международните пазари. След като се лишиха от средствата за контрол на едните и на другите, нашите избраници се нагаждат към техните изисквания. В крайна сметка, целта конкурентоспособност прикрива факта, че държавите-нации са загубили част от властта и суверенитета си, и позволява при провеждането на всяка политика да се отклони всякаква възможност за закрила. Докато територията с нейните граници и политически институции се схваща традиционно като преграда пред външните заплахи (военни или търговски), нейната защитна функция изглежда постепенно отпада, заедно с отслабването на митническите бариери и прерогативите на държавата.

Жил Ардина
Le Monde diplomatique
Превод Станимир Делчев

Стандартизирана география

На пръв поглед цифровото изразяване на конкурентноспособността може да изглежда новаторски подход. Всъщност то се вписва в дългата традиция на класиране (*ranking*) на страните. За това йерархично подреждане е характерно, че обхваща твърде широк кръг въпроси, но използва в крайна сметка доста сходни методи. Ето защо световната география на икономическия успех варира в твърде малки граници. Преповтарянето на подобна картина свидетелства за стандартизиран и йерархизиран поглед към глобализацията.

Няколко от използваните показатели заслужават специално внимание:

- Двете най-известни класификации са на Световния икономически форум (СИФ) и на Института за развитие на управлението (Institute for Management Development, IMD) – прочуто швейцарско висше учебно заведение. Техните проучвания служат за референция.

- Показателят за човешко развитие се изготвя от експерти на ООН. Той обобщава три променливи: богатство (брутен вътрешен продукт на глава от населението, приведен към покупателната способност), продължителност на живота и процент на учащите. Въпреки известни критики, този показател се признава в цял свят.

- Факторът „риск – страна“ за отделните страни се измерва от специализирани фирми, често свързани със застрахователните компании. Той представлява средна стойност от няколко десетки параметри - макроикономически, юридически (правова държава) или свързани със сигурността (наличие на конфликти, несигурност…). Със своите методи и заключения географията на база „риск – страна“ е много близка до тази на конкурентноспособността на нациите.

- Известните рейтингови агенции („Standard & Poors“, „Fitch“ и „Moody's“) участват във финансовата оценка на държавите. Те оценяват държавите по същия начин като фирмите, с помощта на букви (тройно „А“ за най-добрите страни, например). Тези оценки, чиято сериозност и действително влияние редовно са поставяни под въпрос, са широко отразявани в медиите.

- Световната банка публикува ежегодно показателя *Doing Business* (Правене на бизнес), целящ да отрази съответствието на дадено икономическо пространство с очакванията на частния сектор. Той също е много близък до комбинираните показатели на конкурентноспособността.

- „Привлекателността“, която често се смесва с конкурентноспособността, е също предмет на специфични класации, като тази на ООН – Показател за доверието на преките чуждестранни инвеститори.

(9) Christian Blanc, *Pour un écosystème de la croissance. Rapport au premier ministre* (За екосистема на растежа. Доклад до министър-председателя), La Documentation française, Париж, 2004.

(10) Вж. Ан Дюфрен, „Берлинският консенсус“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 2 февруари 2012.

(11) САЩ, например, гласуваха Sherman Anti-Trust Act (1890) и Clayton Anti-Trust Act (1914), за да подобрят функционирането на пазара.

(12) Вж. Тил Ван Трек, „Пирова победа за германската икономика“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 16 септември 2010.

LE MONDE diplomatique
българско издание

ПОСОЛСТВА, ПРАВО НА УБЕЖИЩЕ И ЕКСТРАДИРАНЕ

Обича ли Джулиан Асанж хеви метъл?

МОРИС ЛЬОМОАН *

ДЖУЛИАН Асанж – основателят на сайта „Уикилийкс“, който през 2010 г. публикува стотици хиляди поверителни документи на Пентагона и Държавния департамент, не завърза приятелства единствено във Вашингтон. Тъй като е австралиец по народност, той спокойно би могъл да демонстрира подигравателно пренебрежение към американските власти, ако по инициатива на шведската прокуратура не бе издадена европейска заповед за задържането му, за да бъде разпитан по отричани от него обвинения за сексуално насилие, извършено в Швеция.

Докато беше под домашен арест в Лондон, задържан по силата на споменатата европейска заповед, на 14 юни 2012 г. Върховният съд на Обединеното кралство отхвърли последното обжалване срещу неговото екстрадиране в Стокхолм. Смятайки се за жертва на заговор и *„политическо преследване“*, на 19 юни Асанж потърси закрила в посолството на Еквадор, поиска политическо убежище и то му бе дадено от президента Рафаел Кореа. Също като главния заинтересован, Кито се опасява, че той рискува да бъде екстрадиран от Швеция в САЩ. А както отбеляза еквадорският министър на външните работи Рикардо Патиньо, *„юридическата ситуация ясно сочи, че* [в такъв случай] *Асанж не би имал справедлив съдебен процес, би могъл да се озове пред специален или военен съд, а не е неправдоподобно и опасението да стане жертва на жестоко и унизително отношение, както и да се окаже осъден на доживотен затвор или на смъртно наказание“*(1).

На 15 август, пренебрегвайки напълно Виенската конвенция за дипломатическите отношения (от 18 април 1961 г.), която гарантира неприкосновеност на посолствата, британското правителство заплашва да завземе със сила представителството на Кито: *„Следва да знаете, че във Великобритания законът Diplomatic and Consular Premises Act* [Закон за дипломатическите и консулските сгради] *от 1987 г.* (2) *ни дава юридическо основание да вземем мерки, за да арестуваме Асанж, който понастоящем се намира в сградата на посолството*“ (3). Еквадор отвърна рязко: *„Ние не сме британска колония!“* Лондон обаче не се отказа – ако се подаде навън, Асанж ще бъде арестуван.

А колко по-отстъпчиви прояви на Обединеното кралство познаваме! Именно в Лондон на 17 октомври 1998 г. бе арестуван чилийският генерал Аугусто Пиночет. Към него също бе предявен иск за екстрадиране, задвижен от испанския магистрат Балтасар Гарсон, който възнамеряваше да го съди за 91 испанци-жертви на диктатурата.

Тъй като Камарата на лордовете отказа дипломатически имунитет на генерала, чилийският президент Едуардо Фрей и лявоцентристкото му правителство настойчиво изискваха репатрирането на бившия диктатор в страната му. Министърът на външните работи Хосе Мигел Инсулса съвсем не на шега излезе със следната обосновка: *„В Испания, поради създалия се твърде политизиран контекст, Аугусто Пиночет не би имал безпристрастен съдебен процес“*, докато в Чили той би бил *„съден по-ефикасно“* (4).

Бившата британска министър-председателка Маргарет Тачър окачествти ареста като *„жесток“, „несправедлив“* и обвини съдия Гарсон, че бил *„съветван от група марксисти“* (5). Извън идеологическото им сходство, Пиночет направи сериозни услуги на Тачър, като прикритата помощ по време на войната на Малвините, която през 1982 г. противопостави Обединеното кралство и Аржентина. Вашингтон също се произнесе в полза на изпращането на „стария приятел“ Пиночет в Чили.

КОГАТО през октомври 1999 г. британският Върховен съд ратифицира екстрадирането, един дискретен „кризисен комитет“, включващ Вашингтон, Лондон, Сантяго и Мадрид, намери търсения изход – трима британски лекари, избрани от Лондон, заключиха в медицинската си експертиза, че Пиночет е неспособен да се яви на съд поради *„недобро здравословно състояние“*. Но на 3 март 2000 г. светът стана свидетел на интересна сцена – на пистата на летището в чилийската столица току-що напусналият самолета „умиращ“ на инвалидна количка пъргаво се изправи, за да поздрави стари бойни другари, дошли да го посрещнат. Въпреки усилията на магистрата Хуан Гусман, Пиночет умря на 10 декември 2006 г., без да се яви да отговаря за своите престъпления. Прокурорът от испанския Върховен съд Карлос Кастресана, който през 1996 г. постави основите на обвинението срещу Пиночет, няма съмнение относно тези, които го измъкнаха от тресавището: *„Те са Тони Блеър, Хосе Мария Аснар и Едуардо Фрей, които отлично знаеха, че ако се завърне в Чили, няма да бъде съден“* (6).

Латинска Америка има памет. Там се помни как президентът на Хондурас Мануел Селая стана жертва на държавен преврат, завърна се тайно в страната на 21 септември 2009 г. и намери убежище в посолството на Бразилия, обсадено и заплашено от диктатора Роберто Мичелети, че ще загуби дипломатическия си статут. Жив е и споменът за 12 април 2002 г. в Каракас. В навечерието на тази дата президентът Уго Чавес е отстранен чрез държавен преврат, а една крайно дясна тълпа се опитва да превземе дипломатическото представителство на Куба, чупи дипломатическите коли, спира водата, прекъсва тока, телефонните връзки и поставя мисията в блокада. Енрике Каприлес Радонски, кандидат на десницата на президентските избори на 7 октомври 2012 г., възнамеряваше да извърши обиск на мисията, за да открие членове на правителството, които можело да се укриват там. Укрепил се в посолството, посланик Херман Санчес Отеро охлади претенциите му с язвителната фраза: *„Четиридесет години Куба се съпротивлява срещу най-мощната империя на планетата и няма сега да допуснем да се накърни нашият суверенитет!* (7)“ Посредничеството на представителя на Норвегия и... завръщането на президента Чавес слагат край на тази агресия.

В края на този епизод кратковременният диктатор Педро Кармона бе обвинен и поставен под домашен арест, откъдето избяга, за да се укрие в посолството на Колумбия в Каракас. Въпреки тежестта на фактите, боливарското правителство му даде пасаван и на борда на самолет на колумбийските въоръжени сили той отлетя за Богота, където още живее като „политически бежанец“, а Каракас изисква екстрадирането му.

Страните членки на Съюза на южноамериканските държави (Unasur), съчетаващ всякакви политически тенденции, днес подкрепят Кито и отстояват суверенното право на държавите да дават политическо убежище. В Организацията на американските държави (ОАД), където САЩ имат голямо влияние, подкрепата не изглежда много ясна. На запитването на Еквадор генералният секретар на ОАД, бившият чилийски министър на външните работи Инсулса, веднага предупреди, че въпросът не засяга правото на убежище, а неприкосновеността на дипломатическите помещения. На 24 август организацията стигна до *„приемливо споразумение“* за *„солидарност и подкрепа“* на Еквадор, след като по искане на САЩ се заличи всякакво споменаване на британската „заплаха“ към Кито (8).

Дали това се дължи на факта, че Вашингтон има известни затруднения с понятията за политическо убежище и екстрадиране? Днес в Маями живее Луис Посада Карилес, издирван от Каракас и Хавана, тъй като през 1976 г. взриви самолет на „Кубана де авиасион“ (седемдесет и трима загинали). Той избяга от венецуелски затвор и организира редица терористични атентати през 1997 г. в Куба. На американска територия негови другари са Гонсало Санчес де Лосада, бивш президент на Боливия, когото Ла Пас желае да съди за репресиите през 2003 г. (шестдесет и седем убити); Хосе Антонио Колина, военен опозиционер, отговорен за бомбени атентати в Каракас през 2003 г. срещу консулствата на Испания и Колумбия – първоначално приписани от медиите на привърженици на президента Чавес; полковник Ернан Ороско, осъден в Колумбия на четиридесет години затвор заради изтребването в Мапирипан през юли 1997 г. Това е кратък преглед на един безкраен списък…

Швеция изисква Асанж да ѝ бъде предаден в рамките на разследване на криминално престъпление. Президентът Кореа няма намерение да го отскубне от шведското правосъдие. Той просто изисква гаранции, че журналистът няма да бъде екстрадиран в САЩ. На срещата от 27 септември между Патиньо и британския му колега Уилям Хаг, встрани от Генералната асамблея на ООН, не се постигна никакво споразумение. Дали Асанж няма да бъде сполетян от съдбата на кардинала антикомунист Йожеф Миндсенти, който между 1956 и 1971 г. живя петнадесет години в американското посолство в Будапеща? А може пък да бъде подложен на обработката, отредена през 1989 г. на бившия генерал Мануел Нориега. Докато се укриваше в папската нунциатура – посолството на Ватикана, за да не попадне в ръцете на американските части, завзели Панама, той трябваше да понася раздиращите децибели на мощни високоговорители, бълващи хеви метъл по двадесет и четири часа на денонощие, и на единадесетия ден се предаде. Любопитно е да узнаем какво биха казали за въпросния метод жителите на изискания лондонски квартал Найтсбридж!

---

(1) BBC Mundo, Лондон, 17 август 2012.

(2) Закон, приет през 1987 г. при особено извънредни обстоятелства – смъртта на полицай, станал жертва на стрелба от либийското посолство.

(3) *The Guardian*, Лондон, 16 август 2012.

(4) *Le Monde*, 3 декември 1998.

(5) *El País*, Мадрид, 7 октомври 1999.

(6) *El País*, Мадрид, 13 декември 2006.

(7) *Chávez presidente!* (Чавес Президент!), Flammarion, Париж, 2005.

(8) Единствено Канада, член на Британската общност на нациите, не е подписала този текст.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

* Журналист.

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ
Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ
Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г.
„Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.
Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.
Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Pierre RIMBERT
Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 18 октомври 2012 г.

На фокус

Неотдавна проф. Нина Дюлгерова, енергиен експерт и преподавател във Варненския свободен университет, коментира, че през последните четири години българо-руските отношения в енергийната сфера са на принципа на покера. Това е игра на карти, за която са характерни рекетиране, блъфиране-надцакване, игра пълна с рискове, която може да банкрутира неумел играч, особено когато той разполага с по-слаби карти. За България, както и за всяка една европейска страна, е от изключителна важност да осигури за своята икономика достатъчно и евтина електроенергия, нефт и газ. Изхождайки от това съображение, правителството на тройната коалиция постигна споразумения с Русия за осъществяване на проектите от т.нар. Голям шлем - проектите АЕЦ "Белене", "Бургас-Александруполис" и "Южен поток". Идването на власт на правителството на ГЕРБ обаче постави под съмнение осъществяването на "Големия шлем", защото в играта се включи нов играч - САЩ. Позициите на Вашингтон в енергийното противоборство на Балканите и в частност с Москва станаха изключително силни с идването на власт на американофилското правителство на ГЕРБ.

Енергийната ни политика - рискована игра на покер

Съседите ни се опитват да станат основни играчи в сектора, а ние изпускаме питомното, за да гоним дивото

Антон ГИЦОВ

Американският посланик Уорлик, подкрепян от русофобите от Синята коалиция, започна неуморно да агитира българското правителство "да намали енергийната си зависимост от Русия", като не се строи АЕЦ "Белене", а се строи седми блок на АЕЦ "Козлодуй", към което американската страна проявява интерес. В този план се проведе атака и срещу руско-българско-гръцкия проект за нефтопровода "Бургас-Александруполис", като открито се лобира за алтернативния проект АМБО (АМБО е американска компания), съгласно който да се изгради нефтопровод от Бургас през България и Македония до албанското пристанище Вльора. Подобен подход, но неуспешен, САЩ предприеха и спрямо Турция, като Вашингтон бе против изграждането на седми блок на АЕЦ "Козлодуй" и тя бе избрана да го извърши. В конкурса руска компания не участва, защото на Русия беше ясен кой ще е предизвестеният избраник, но затова пък от руски източник дойде индикация, че Русия "в никакъв случай няма да предаде нито един документ, нито една скица" на "Уестингхаус". Това обрича на неуспех работата на "Уестингхаус" по проекта. Особено сериозно за нас става положението и ако отритнатата руска страна откаже сътрудничество на "Уестингхаус" по модернизацията и удължаването на живота на пети и шести блок на АЕЦ "Козлодуй".

Когато Бойко Борисов ликвидира АЕЦ "Белене", Русия не показа раздразнение от постъпката на българското правителство и това изглежда успокои българския премиер и русофобите около него. Ще минем метър, помислиха си те, руснаците няма къде да мърдат, няма да имат финансови претенции към нас, те все още разчитат на газопровода "Южен поток", който трябва да мине през България, с една дума, зависят от нас. Ето защо за нашите управници дойде като гръм от ясно небе претенцията на руската компания "Атомстройекспорт" за компенсации в размер на един милиард евро.

Интересна беше реакцията на Бойко Борисов. Той беше направо изумен, когато от Москва дойде съобщение, че в графика на Путин не се предвижда договореното според Борисов посещение в София на 9 ноември. Българският премиер явно се стресна, защото е разбрал, че с "Южен поток", на който България много разчита, не държи никакъв коз в ръцете си. На него не може да не му е известно изказването на шефа на комисията по енергетика в Държавната дума Иван Грачов, който заяви, че България се държи като Украйна и най-добре е Русия да се откаже от "Южен поток".

Истината е, че другите балкански държави за разлика от България всячески се стараят да се превърнат в основни играчи в пренасянето на енергийни суровини от Русия за Европа, което ще им осигури

приходи от инвестиции

транзит и изгодни доставки за собствени нужди. Като основен и най-печеливш играч в това отношение засега се оказва Турция. За сметка на "Бургас-Александруполис", сега е възможно да бъде осъществен конкурентният проект "Самсун-Джейхан", подписан през 2009 г. между Италия, Русия и Турция. По отношение на природния газ Турция подписа през 2005 г. с Русия споразумение за доставка на руски газ. Тя се споразумя и с Азербайджан за изграждането на Транс-Анадолски газопровод, който минава през Турция, Гърция Италия и оттам до цяла Европа - проект, конкурентен на "Набуко", и донякъде обезсмислящ проекта "Набуко", от който България разчита да печели, тъй като се предвижда газопроводът да минава и през нашата страна.

Турция си осигурява в момента 60% от природния газ и 20% от петрола от Русия, като подписа с Русия и договор за строеж на ядрена централа. Гърция се стреми всячески да стане "енергийно зависима"от доставки на газ и нефт от Русия и е готова на всякакви договори в това отношение, но проблемът й е, че тръбите трябва да минат през България. Румъния, Сърбия, Хърватия, Словения и Италия се споразумяха за строителството на т.нар. Паневропейски петролопровод, който също е конкурентен на проекта "Бургас- Александруполис", който предвижда доставка на суров петрол от Каспийския и Черноморския регион през румънското пристанище Констанца до италианското пристанище Триест.

От румънска страна беше заявено, че Румъния се надява да привлече Русия за реализацията на проекта за строежа на петролопровода "Констанца-Триест" за транспорт на суров петрол към европейския пазар и че шансовете за това са нараснали във връзка с очертаващото се преустановяване на проекта "Бургас-Александруполис".

През ноември 2011 г. на официална церемония в Лубмин германският канцлер Ангела Меркел и руският президент Дмитрий Медведев, в присъствието премиерите на Франция и Холандия, пуснаха в експлоатация първия етап от газопровода "Северен поток", който ще доставя природен газ по дъното на Балтийско море до Западна Европа, заобикаляйки натоварените и невинаги сигурни от политическа гледна точка маршрути през Украйна и Беларус.

Блъфиране, надцакване, прецакване

Бойко Борисов очевидно се усети и изпадна в паника, че няма силни карти и може да загуби в играта на покер, която води в енергийната област и най-важното - че ГЕРБ може да падне от власт, ако

руско-турския проект "Син поток", осигуряващ руски газ за Турция.

Първият удар

който Бойко Борисов нанесе на българо-руските енергийни проекти, беше ликвидирането на проекта "Бургас-Александруполис", за който беше осигурено европейско финансиране от 45 млн. евро, и от който проект бяха жизнено заинтересовани Гърция и Италия. От този проект България щеше да има 1,5 млрд. долара приходи от строителството, 1,8 млрд. долара постъпления в страната ни като разходи, които компанията трябва да направи у нас за различните си дейности в следващите 20 г.

След "Бургас-Александруполис" дойде ред и на АЕЦ "Белене". Първоначално българският премиер беше готов да построи ядрената централа, после се разколеба, а накрая, след неколкочасовото посещение на Хилари Клинтън у нас, смени мнението си, като заяви, че България няма "двадесетте милиарда", за да построи централата. Борисов обеща референдум по въпроса, но се отметна и след като БСП събра необходимите подписи за референдум, поиска, ако се проведе такъв, в бюлетината да пише, че АЕЦ "Белене" ще струва на всеки българин колкото един мерцедес. И всичките тези приказки и увъртания, въпреки че генералният директор на "Росатом" заяви, че руската страна е била готова да вложи в проекта свои пари, даже до 100%, както е с Турция. Там те също строят атомна централа, а Русия е била готова, след като финансира нашия проект, българската страна да откупи пакет от централата. От наша страна обаче не са поискали такова инвестиране.

Отказът от АЕЦ „Белене"

отвори вратите за успешни американски опити да изместят Русия в ядрената енергетика на България. Американската "Уестингхаус", която участва в модернизацията на пети и шести блок на АЕЦ "Козлодуй" и действа да измести Русия като доставчик на ядрено гориво за АЕЦ "Козлодуй", заяви интерес и към строителството на седми блок, за което беше подписан и меморандумът за сътрудничество между Български енергиен холдинг (БЕХ) и "Уестингхаус". Беше проведен и конкурс за предпроектното проучване за изграждане на седми блок на АЕЦ "Белене", няма и седми блок и удължаване живота на пети и шести блок на АЕЦ "Козлодуй", няма нефтопровод, от който България би печелила пари и получавала нефт, няма го и газопроводът "Южен поток", ако руснаците решат да заобиколят България, като ненадежден партньор.

И се започна масирана кампания в две посоки. Първата - да се убеди Путин да дойде в България и подпише договора за "Южен поток". Подобно на Тодор Живков, който неспирно говореше за "Българо-съветската дружба", Бойко Борисов започна да говори за българо-руското приятелство и благодарността ни, че са ни освободили. Последва и прибързан, и необмислен ход от страна на неопитния министър на енергетиката Делян Добрев, който тържествено обяви, че се е намерил инвеститор, който да строи АЕЦ "Белене" - митичния американски консорциум "Глобъл пауър консорциум" - новина, която би трябвало да успокои Москва, че все пак "Атомремонтстрой" ще строи АЕЦ "Белене". Така че Путин може да идва и да подпише "Южен поток".

В този смисъл референдумът за АЕЦ "Белене" в известна степен е добре дошъл за Бойко Борисов - ето Путин може да е спокоен, има развитие по въпроса и "Южен поток" може да се подписва. Втората линия на кампанията на правителството е насочена към това да се убеди обществото, че каквото и да става, няма страшно - България има газ, колкото си иска и за поколения напред - не само шистов газ, но и газ в акваторията на Черно море, в блок "Хан Аспарух", близо до румънската граница. Отделно ще се изгради интерконекторна връзка с Румъния, която ще ни даде възможност да получаваме газ от Румъния и други държави от Централна Европа - без да имаме някакво предварително споразумение с Румъния да ни дава газ и без да се уточнява, че централноевропейските страни нямат свой газ, а разчитат на доставки от Русия.

Гонене на дивото и изтърваване на питомното - така може да бъде характеризирана играта на покер в областта на енергийната политика, разигравана от българското правителство. За разлика от съседни балкански и ред централноевропейски държави, под американски натиск и такъв от родни русофоби, то е на път да пропусне възможността да осигури задоволяване на енергийните нужди на България за поколения напред чрез преговори и постигане на договорености с Русия, която разполага в изобилие с такива ресурси.

Искам думата

По Оруел

Не ви ли писна и на вас!

Снимка Марието ТОМОВА

А ни предстоят още по-манипулирани и опорочени избори

Тоталното опростачване, което започна още преди 20-ина години, е в пълен ход. То става все по-необходимо на кукловодите на този наш безкраен, но затова пък тотално сбъркан преход, за да могат медийните им продукти Бойко Борисов и сие да водят за носа доверчивите, поддаващи се на манипулация наивници, доброволно превръщащи се в обезличена електорална маса. А наивници, за съжаление - бол, все още с лопата да ги ринеш. Как иначе при тези непрекъснати гафове на управляващите, които подкупни медии услужливо набързо замитат, те продължават да се кипрят отпред. Срамувам се и недоумявам докога ще търпим тази арогантност и посредственост.

Кога ще спре този човек да не прави друго, освен да реже лентички? За какво му е нужно това, ако не за да може следващите го репортерки да ни заливат ката вечер със заклинанията му - доскоро срещу тройната коалиция, а напоследък - директно срещу социалистите. Прави го по толкова свиреп начин, че се чудя как още не съпровожда изреченото с някоя просташка псувня. Кой знае, може и това да дочакаме!

С цялото си безочие Борисов твърди, че не е започнал и няма да прави агитация за изборите, но какво е това, което върши от първия ден на своето управление? Не ви ли писна натрапването на образа му - от чаровен мачо до ехиден клоун? Само слепите не виждат, че му се услади да управлява. И не е престанал да се надява, че ще продължи да управлява една държава, оставена на автопилот. Ако тя все още се държи на повърхността, то е, защото има достатъчно добросъвестни хора, които си вършат работата въпреки всичко.

Постоянно срещам познати, които нямат сила да се усмихнат - нещастни хора, които едва оцеляват в бизнеса или треперят за работното си място. Да не говорим за задлъжнялостта - на държавата и междуфирмената. За хаоса, заложен още от самото начало на управлението на Симеон Дянков. Някога, помнете ми думите, тази финансова кукла на конци, ще бъде съдена!

Какво да говорим за инфлацията, за мизерните заплати и пенсии - без индексация вече три години. За бедните, с малката кошница, инфлацията е дватри пъти по-голяма. Имаме ли синдикати, за какво преговарят? Такова ли щеше да бъде поведението им, ако социалистите ръководеха държавата? Пълен конформизъм! Хората изнемогват, гладуват и въпреки това не могат да си купуват лекарства.

Защо се говори под сурдинка за увеличените самоубийства? Не само на пенсионери, а и на млади хора, останали без работа. А за високата смъртност? Докога лекари и медицински сестри - млади, но останали без работа, ще напускат родината си? Що за медии са тези, които премълчават и увъртат? Разсипаха се да угодничат на управляващите, като подемат без свян лъжите им.

Въпреки всичко, с цялото си дебелоочие властта залъгва хората с още по-щедри обещания, разчитайки очевидно на късата памет на все още много хора. С прискърбие правя тази констатация! Става все по-тягостно и страшно!

Не се ли боите и вие, че ни предстоят още по-манипулирани и опорочени избори! Ще осъзнаем ли най-после, че не тази е желаната от всички демокрация!

Петър РЪСОВСКИ

Цени

Голяма част от напоителните съоръжения вече са история

ПОУКИ ОТ АГРАРНАТА РЕФОРМА

Неотдавна от Сдружението на собствениците на земеделски земи у нас заявиха, че в близките 2-3 години в България ще завърши процесът на уедряване на земята. А защо трябваше да я раздробяваме? Кой аграрен "експерт" внуши на един президент, че "земята трябва да се върне на нейните собственици в реални граници", независимо дали те желаят и имат възможност да стават земеделски производители. Не беше ли известно на тогавашните управляващи, че съвременното ефективно земеделие е едро и механизирано, позволяващо да се внедряват най-новите научни и технологични постижения.

А у нас бяха създадени единствените в света ликвидационни съвети. Похарчени бяха стотици милиони, за да се раздроби земята на над 20 милиона парчета. Ликвидирани бяха овощни и лозови насаждения, модерни кравеферми, свинеферми и птицеферми. От крупни износители на зеленчуци, плодове, месо и яйца станахме вносители. Но най-голямата грешка, която още много години ще има негативни последици върху нашето земеделие и икономика, е занемаряването, разрушаването и ликвидирането на напоителните съоръжения, системи и инсталации, с които беше осигурено поливането на около 30% от обработваемата земя у нас.

Къде и в какво състояние са Гомотарската, Новоселската и Рабишката напоителни системи във Видинско и другите подобни по Дунав и останалите реки, благодарение на които се напояваха хиляди декари и се получаваха по 1000 кг царевица и 500 кг пшеница от декар? Къде са дъждовалните и капковите инсталации в Кюстендилско и Тракия? Ако не си бяхме занемарили и съсипали поливните системи и съоръжения, борбата срещу сушата щеше да бъде по-успешна.

Строителството на магистрали е полезно и добро дело, защото това е кръвоносната система на страната. Трябва да се развиват промишлеността, високите технологии. Но преди да пътуват хората и да стигнат до работните си места, за да произвеждат материални и духовни блага, трябва да бъдат сити. Освен финансовата стабилност, с която се хвалим, народът иска и по-високи доходи. Системният недоимък и ниският жизнен стандарт радикализират обществото. Дано поскъпването на храните в резултат на сушата не се съпроводи с по-нататъшно поскъпване на горивата, защото ни очакват трудни години.

И ако нашето правителство едва ли би могло да влияе върху цените на горивата, то ако се възстановят напоителните съоръжения и производството на царевица, слънчоглед, зеленчуци и плодове, цените на хранителните продукти неминуемо ще паднат.

Доц. д-р Здравко МАКАРИЕВ, Кюстендил

Темида

Закон и морал са нужни на съдебната система

Според чл.4 от Конституцията България е правова държава и се управлява според Конституцията и законите на страната и "гарантира правата на личността", а според чл.117(1) съдебната власт защитава правата и законните интереси на личността. От изложеното се вижда, че в Конституцията ясно са посочени задълженията на всички съдии, включително и на тези от Върховния касационен съд (ВКС), които осъществяват върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите от всички съдилища (чл.124 от Конституцията). Гарантирани са и правата на личността на всички хора, включително и на техните законни интереси.

На практика обаче като че ли не става така. Много често именно хората на закона не спазват нито Конституцията, нито законите. Това се отнася за различни представители на съдебната власт - съдии, прокурори, следователи, администрация и др., а също така и за полицията.

Публична тайна е, че България има проблеми с правосъдието, вътрешния ред и сигурността. Не са малко делата в съда в Страсбург, както и присъдените обезщетения. За жалост ги плащаме ние, данъкоплатците, а не конкретните виновници. Много са делата, при които има нарушения на законите и морала и не е зачетена правдата. А ВКС дали изпълнява стриктно и точно контролните и надзорните си функции - да преразглежда делата при подадена жалба и да отменя незаконните, необоснованите и неправилни присъди и решения на по-долните съдилища? Много често съдиите се позовават на чл.280 от ГПК, който е несъвършен и ощетява гражданите, лишава ги от правосъдие, нанася вреди и на народа, и на държавата. Съдиите от ВКС винаги отговарят на жалбите, че не е спазен този член, връщат ги и не допускат касационно производство.

ВКС не е научен институт, а трета съдебна инстанция (по чл.10/1/ от ЗСВ). Гражданите имат право да подават жалби до ВКС и той трябва да им ги решава законно и морално, а не да ги връща и да им отказва правосъдие. По чл. 126 от Конституцията прокуратурата следи за спазване на законността, а в действителност същата май е абдикирала от своите основни задължения.

Д-р Кирил ТАНЧЕВ, София

АФОРИЗМИ

Не бива да онемяваме пред тия, за които си дадохме гласа.
Пази, Боже, от продали се за стотинки, а натрупали... милиони!
Държава, която себе си не уважава, на други държави слуга става.
Власт от "избрани" народ не храни!
Насадените на пачи яйца излюпват... запъртъци.
Клъцнали му езика, защото много... цъкал.
Вече няма лъжа и измама, че лъжата истина стана.
Сега е модерно нули да уцелват десетката.

Трифон ЕФРЕМОВ, Казанлък

Позиция

www.duma.bg

За кого са предназначени търговете?

Концентрацията на собствеността на земята в ръцете на малко хора не е правилният път за развитие на българското земеделие

Ст.н.с.д-р инж. Борис АНТОНОВ, председател на УС на ГС "Собственици на земеделски земи - арендодатели"

Приключва подготвителната част на процедурата по търговете за продажба на 154 хиляди декара държавна земеделска земя в 26 области на страната срещу Поименни компенсационни бонове (ПКБ). Процедурата бе обявена на 20 август т.г. със заповед на министъра на земеделието и храните. Управителният съвет на гражданското сдружение на собствениците на наследствени земеделски земи, от неудовлетворените права при възстановяване собствеността, на които се родиха ПКБ, инициирани като разплащателно средство в тези търгове, е пряко заинтересован от провеждането на това мероприятие. Ние многократно сме заявявали на управляващите волята на нашите членове и симпатизанти да получат от държавата равностойна земя на онази, която им беше отнета с коефициентите за редукция при изработване на плановете за земеразделяне в населените места. Известно е, че основната причина за недостига на земя в преобладаващата част от землищата, с която да се удовлетворят заявките на собствениците пред поземлените комисии при изработването на плановете за земеразделяне, бяха не реализирани държавни или общински обекти, с които е унищожена земя, а

многобройните далавери

които поради съществуващото законодателство, можаха да бъдат осъществени от недобросъвестни лица и групи както при образуването на ТКЗС, така и при тяхното ликвидиране и възстановяването на собствеността на земята. Известни са ни случаи, когато лице заграбва по съдебен път повече от 100 дка чужда земя от землището на село с помощта на изкусни фалшификации на документи. Тази измама обаче не можа да бъде разобличена поради незаинтересованност на общинските власти, задължени да защитават обществения интерес, от една страна, и ЗСПЗЗ, от друга, който беше постановил, че решението на първоинстанционния съд по тези дела не подлежи на обжалване. Известни са почти навсякъде и случаи на присъждане на несъществуваща собственост на лица с помощта на съдебни дела с лъжливи свидетели. Не ни е известно обаче досега да е осъден някой по ЗСПЗЗ за нарушение на чл.313 от НПК. Това породи нуждата от пускането на огромното, в национален мащаб, количество ПКБ, които държавата трябва сега да компенсира. Собствениците на земята считат, че не носят никаква вина за отнетата им земя, затова са настоявали и настояват и сега тя да им бъде възстановена от държавата в номиналния размер. Компенсирането им с ПКБ е

една неприемлива поначало форма

която им беше наложена принудително, когато се бързаше да се приключат плановете за земеразделяне. Днес, когато държавата може спокойно да се огледа и да отдели от своя поземлен фонд достатъчно количество земя, тя трябва да направи това, за да компенсира преди всичко онези собственици, които притежават заедно с удостоверението за притежание на ПКБ и удостоверение от ОПК за количеството земя, която не им е върната. Чак когато такъв търг се проведе, тогава да се пристъпва към обявяване на търг за продажба на земя с ПКБ, купени на борсата. Тази процедура би била справедлива, защото ще осигури на собствениците на земя равнопоставеност. Иначе при обявения търг, в който участват и притежатели на огромно количество ПКБ, закупени през различни времена на борсата, собствениците на земята нямат никакви шансове да си я върнат. Ползата от обявения търг за тях е шансът да получат някоя стотинка по-високо заплащане за ПКБ на борсата. Това е нищожна утеха пред перспективата въобще да ги загубят при огромното им налично количество в обществото. Ето защо за обявените търгове в никакъв случай не може да се смята, че са предназначени за собствениците на земята, компенсирани с ПКБ. Те са

предназначени за едрия капитал

за търговците на земя, за онези, които изчакваха "ошашавените" собственици на изхода от Общинската поземлена комисия с документите за възстановената и върната земя и удостоверението за възстановената, но невърната такава, и изкупуваха първата по 20-50 лв./дка, а ПКБ за втората - по 9-10 стотинки за бон от 1 лев. Тези "находчиви хитреци", които перяха нерядко и "мръсни пари", натрупаха големи количества суперевтини хартийки - бонове, които искаха или да продадат с 400-500% печалба на борсата, или да закупят с тях евтина земя, която да прибавят към притежаваната такава, а защо не, ако могат да реализират и двете "мероприятия". Тези хора са, които натиснаха правителството да обяви търговете. Те са, които ще реализират голямата печалба от тях. За тях са се загрижили управляващите. Близко е до ума да се разбере, че те, чрез своето лоби в МЗХ и правителството, бяха в течение на подготовката и обявяването на търговете. Затова нямаха нужда да бъдат уведомявани от недобросъвестни низши чиновници. Те знаеха какво се готви и бяха предварително готови за него. При това положение е ясно при кого ще отиде земята от тези търгове. Ще отиде при едрите земевладелци, за да увеличи концентрацията на собствеността им. Животновъдите, които най-много се нуждаят сега от земя, ще почакат. А е ясно, че тази земя, която се предлага с търговете - големите блокове с ливади и пасища, са най-подходящи за животновъдство. Да не забравяме, че българите, а с тях и България, са оцелели от жестокия поробител в планините, занимавайки се предимно с животновъдство. Отделен въпрос е как тази земя ще се използва за развитие на животновъдството днес - едрите земевладелци ще започнат ли да развиват и животновъдство, или животновъдите ще трябва да отидат да си купят земя от тях на много по-висока цена от тази, на която тези са я добили чрез търга. Ние смятаме, че осъществяваната чрез тези търгове концентрация на собствеността на земята в ръцете на малък брой лица днес не е правилният път за развитие на българското земеделие. При господстващата сега неолиберална доктрина - господство на пазара и по-малко или никаква намеса на държавата в икономиката, друг път на развитие на животновъдството за съжаление няма.

Трябва да се промени доктрината

УС на ГС СЗЗ смята, че не това е правилният път, за да отиде земята при животновъдите. Но този дебат трябва да се води на друго място и в друг форум. Тук искаме да заявим още веднъж: настояваме управляващите да проведат търг, с който да възстановят отнетата земя на собствениците, а не търг, с който да продават държавната земя на едрия капитал. Това би било по-справедливото решение.

Призоваваме нашите членове и съмишленици да издигат тези искания пред бъдещите кандидати в предстоящите избори и да гласуват за онези, които поемат обещания да работят за тази кауза.

Мисия Брюксел

Бойкотирайте Дънди!

Георги ГОТЕВ

Напоследък гледам по телевизията реклами за културни събития у нас, спонсорирани от "Дънди прешъс метълс". Призовавам да ги бойкотирате - не заради участниците, а заради спонсора.

Неотдавна Европарламентът гласува законодателство, което има за цел да спре ограбването на природните богатства на развиващите се страни от европейски фирми http://bit.ly/S4LdlA. Подобно антикорупционно законодателство приеха преди това и САЩ. Според новите правила фирмите в областта на минната индустрия, петрола и газа, както и дърводобива, са задължени да публикуват "плащанията" си, разбирай подкупите, на корумпирани правителства.

Един пример: цялата печалба за Демократична република Конго през 2006 г. от изнесените от страната минерали възлиза на 86 хиляди долара. Фирмите, занимаващи се тази дейност, обаче печелят от нея годишно по един милиард долара. За цяла Африка изнесените петрол, газ и минерали през 2008 г. се оценяват на 393 милиарда долара, но нищожна част от тази сума е влязла в националния бюджет. Държавите, които печелят от ограбването на Африка, лицемерно изпращат хуманитарна помощ, представляваща съвсем малка част от ограбеното.

Но защо да търсим примери в Африка? В България канадските златотърсачи "Дънди прешъс метълс" получиха през февруари 2011 г. тридесетгодишна концесия, за да добиват злато в находището "Хан Крум" край Крумовград.

Според напълно официалните договори Дънди ще плаща на българското правителство концесионна такса от 2,3% от добива, или всичко 22,7 милиона долара. Община Крумовград ще получава 30 на сто от концесионните плащания. Тоест за 30 години 6,8 милиона долара, или 226 хиляди долара годишно. Жълти стотинки. За сравнение, количеството злато е оценено на 25 тона, или един милиард и деветдесет и два милиона долара ($1 092 000 000.00).

Според сайта на Дънди http://bit.ly/UEYmye годишното производство на злато от тази мина е 74 000 унции (2098 кг), плюс 35 000 унции сребро (992 кг). Тези два тона злато годишно струват по днешни цени 131 501 626 долара. Среброто струва 1 217 299 долара. Само годишната печалба на Дънди е в пъти по-голяма от цялата сума, която България ще получи за 30-годишната концесия. А по договор Дънди се задължава да инвестира за 30 години 114 милиона лева, много по-малко от годишната си печалба.

Предоставям на по-компетентни от мен да коментират за екологичните вреди, защото канадците ще си вземат златото, но ще ни оставят унищожена природа, "обогатена" с хиляди тонове отровни вещества от флотацията на рудата.

Европарламентът хубаво се грижи за Африка, но не стават ли абсолютно същите безобразия на европейска територия? Би било интересно да се види какви суми плаща Дънди под масата на представители на българското правителство, да да върви далаверата. Само че Дънди е канадска фирма, тоест срещу нея не се прилага нито европейското, нито американското законодателство (законът Дод-Франк, приет при президента Обама).

Известно ми е, че в Крумовград мнозина подкрепят Дънди, защото проектът все пак дава работа на част от хората. Не ги обвинявам, мизерията е прекалено нетърпима.

Има още един аспект. В бедна и примитивна държава като България е много евтино да купиш мълчанието на медиите, отпускайки някакви сумички за реклама. Който получава тази реклама, мълчи. Мълчат и много от тези, който не я получават, имам предвид тези, които таят надежда и те да бъдат включени в списъка на рекламополучателите. Ако някой си задава въпроса защо няма медиен натиск за безобразията около Дънди, току-що отговорих.

Навремето България имаше огромен потенциал в областта на проучването на залежи на редки метали. Нашата страна наистина е богата на злато, а цялата информация за залежите, плюс правото да ги извличат, бе буквално харизана на канадските дъндита. И никой не пита кой взе подкупа. На Народното събрание не му се занимава с такива работи. Прокуратурата пък изобщо не иска и да знае. Ама то било хубаво да си Дънди в България! Само че тяхната наглост надмина всякакви граници с опита да перат имидж чрез спонсорство на културни или спортни събития. Щом Дънди иска да им се споменава името, аз съм за. Готов съм да го правя най-редовно, припомняйки за тяхната основна дейност - да присвояват златото на България. И задавайки им въпроса: на кого платихте подкупа и колко? Впрочем такива като Дънди в Унгария много лесно ги национализираха. Няма да ги оставим да ни ограбват 30 години, все пак!

Подарявам идеята за фейсбук кампания "Бойкотирайте Дънди" на този, който пожелае да я лансира. Ще се включа като симпатизант.

Ще оцелее ли България без българското

Едно предсказание се сбъдна: американците са тук заедно с техния модел на демокрация

Иван Ст. ИВАНОВ

Преди години в наш седмичник един автор разказа за българин от родното му място, който още в края на Втората световна война "предсказва", че България щяла да стане демократична страна и това щяло да се случи "като дойдат американците". Фактически те са в България повече от 20 години, но очевидно са присъствали в живота на страната и по-отдавна. Но като че ли през последните 20 години, след като в България се настани т.нар. демокрация, пишман демократите превърнаха страната ни като че ли в протекторат на САЩ. Тази велика държава от няколко години вече има нова сграда на посолството, а и над много от представителните сгради в столицата се вее американският флаг.

Няма държавна структура, ведомство или учреждение, в което да няма американски "специалисти", които да оказват своята

„безценна помощ" в капиталистическото преустройство

на България. И което е по-страшно, тези специалисти са приемани с предимство, независимо от техния ранг, научна специализация, пол или възраст. В държавата се настаниха изключително много американски религиозни секти, които не само оказват отрицателно влияние върху религиозните чувства на българските граждани, но и бият върху авторитета и влиянието на основните религии у нас - православното християнство и мохамеданството.

Помня няколко случая, когато сержанти от американската армия влизаха с предимство в сградата на МО-2, докато такива като мен, служилият в дузина гарнизони на БНА, бе проверяван детайлно не само за редовност на лични документи, но едва ли не дали са му изрязани ноктите. И няма какво да се учудваме. При президентстването на Ж. Желев на американските специални служби бяха предадени десетки хиляди страници архивни материали, в това число и такива, свързани с атентата срещу Папа Йоан-Павел II. Специални комисии начело с американски генерали години наред изучаваха и проверяваха не само структурата, щатовете и задачите на армията ни, но диктуваха планове, щатове и срокове за нейното "реформиране"!? Не е случайно, че под реформа в страната се разбира вече или съкращаване, или закриване на войскова или друга формация, предприятия, учебни заведения и т.н. Нещо повече, чрез доброто поведение пред САЩ републиката ни от 2002 г. е членка на НАТО, а от няколко години и на Европейския съвет. Ако влезем в голямата (концертната) зала на Централния военен клуб, да не се изненадваме, че датата на влизането ни в НАТО е поставена над сцената, там, където някога е била годината на създаването на българската държава. И още нещо. В средата на залата върху паркета е изобразен символът на тази военна организация. Т.е. с помощта на политиците "отвъд голямата вода" у нас се пръкнаха "водачи на нацията", които не само да им слугуват, но и да подменят изконни национални ценности, надживели векове на робство, национален гнет и страдания.

Пак с тяхна помощ и под тяхно влияние у нас се насади

манията за печелене на пари

по всякакъв начин и средства. Отвсякъде и от всичко, независимо от начина. За 20 г. богатството и богатият са като че ли най-уважаваните неща в живота. "Златният телец" се превърна в "светая светих" в националния живот. Той не подминава дейци на просветата и културата, на науката, образованието, здравеопазването и други сфери на политическия и обществения ни живот. Политически партии и формации печелят избори, настаняват се в Народното събрание или в управлението на държавата под лозунга за борба с корупцията и незаконното забогатяване. И като че ли никой не обръща внимание, че голяма част от родителите и децата на корупцията седят на банките в Народното събрание и фабрикуват законите на настоящето и бъдещето, в повечето случаи в тяхна лична или на фирмите им изгода.

Огромни за мащабите на страната и икономиката ни средства и капитали се наливат в западни, предимно американски консултантски фирми, асоциации, банки и институти от наши фирми, заводи и предприятия, подлежащи на приватизация или "реформиране". У нас не може да се проектира нещо без консултация от реномирана западна, разбирай американска най-често, фирма. За съжаление в повечето случаи приватизираните обекти се продаваха евтино за един долар или за "жълти стотинки", както казва народът, но в угода на борбата за "пазарна икономика". За каквито пари бяха продадени комбинат "Кремиковци", авиокомпания "Балкан", БТК, Хладилният завод в столицата, азототоровите ни заводи, предприятията на електрониката или корабостроенето и др. В същото време страната ни тъне все повече в мизерия, неграмотност и беднотия. Цели отрасли в индустрията и селското стопанство останаха

само в спомените

на възрастното поколение. Младите не се и досещат, че в България може да е имало водещо машиностроене, електроника, производство на кари, телфери и други модерни сфери. Да не говорим за военните технологии, в които родните конструктори и производства имаха водещо място сред подобните в света. Те носеха и прилични приходи във валута на нашата икономика. Сега те са "реформирани", а износът на въоръжения е под прекия и непрекъснат контрол на новите ни "братя по оръжие" "отвъд голямата вода".

Банковата ни система също е "реформирана". Повечето от банките ни са собственост на чужди банки. Погледнете наименованията им и ще разберете къде отиват капиталите ни. Те са с гръцко или турско име, собственост на френски, австрийски, немски, холандски и какви ли не банки на страни-членки на Европейския съюз или с основен капитал в такива на САЩ. Някои от тях са приватизирани от държавни банки на други страни. Подобно е положението и с електроразпределителните дружества. А иначе Република България се води за независима страна!

Пенсионната система беше реформирана от правителството на Иван Костов, представян от "демократичните среди" като най-успешен министър-председател. Негово дело е и стартът на реформата в здравеопазването. Двете реформи доведоха до стагнация главно поради липса на приходи и пари не за тяхното функциониране, а за жизнеността им. Да му мисли целокупният български народ и пенсионерството, особено ако министър на финансите е американски възпитаник като сегашния, а министър-председател като големия "АЗ" на българската политика. В страната се шири от началото на т.нар. преход необезпокоявана от никого престъпност. Българите не вярват нито на Б.Б., нито на дясната му ръка Ц.Ц., че някога ще се справят с нея. Те не направиха опит да свършат това, когато бяха фактор в Министерството на вътрешните работи, та сега ли, когато всекидневно трябва да се появяват на екран или пред микрофона на радиата, за да мамят хората, че правят нещо.

И какво излиза? Нали всичко правихме по американски модел. "Великата демокрация", по думите на Соломон Паси, ни беше пътеводна звезда. Нали там стажуват, обучават се, обменят опит, ползват американската наука министри, замове, бъдещи такива, специалисти във всички сфери на политическия, стопанския, обществения живот, средства за масово осведомяване?

Обаче нещо не се получава

Единствено в престъпността следваме американците в непосредствена близост. И как няма? Нали всеки ден почти всички телевизии излъчват американска кинопродукция. По екрана на националната ни телевизия се появи и заглавието "Стреляй, за да убиеш!" и други от подобен род. Музикалният фон на България е отровен от песни на английски. Спортните новини превъзнасят американския спорт. Ако се доверим на показваното и звуковия фон у нас, ще разберем, че в света няма друго изкуство освен това на англосаксонските народи, няма други постижения в науката, културата, изкуството и спорта освен при тях, че по-достойни, културни и възпитани хора няма от англосаксонците. В света не се произвеждат нито славянски, нито азиатски, нито каквито и да било други филми, музика, художествена литература и изкуство. Даже родното ни Национално радио поне веднъж седмично, показвайки постиженията на американската естрадна музика, ни говори на английски чрез своите водещи. Затъпелият ни народ (с извинение) е обръгнал и като че ли не обръща внимание на тези дребни (като камилчета) неща. А те носят и ще носят още деформации.

Традиционните български хуманно изкуство и култура вече много години са подложени на скрит или открит остракизъм. Споменавал ли е някой в средствата за масова информация, печатни или електронни издания за гостуванията например на Българската народна опера в миналото във Франция, Испания, Германия и други страни, за ролята на българската дипломация в тяхното осъществяване. Защо е забравено името на генерал Александър Гетман? Да не говорим за многото български гласове, утвърдили се на сцените в САЩ и големите европейски страни. Да, споменават се някои и сега пеещи, но за миналото се говори предимно с отрицателни оценки. Знае ли младото поколение, че е имало детски хор "Бодра смяна", авторитетна формация, посрещана по цял свят с аплодисменти и акламации. Печалното е, че повечето от хористите й днес, заслужили дейци на оперното и хоровото изкуство, дори и не протестират, че този хор го няма "поради липса на пари"?! Добре поне че Детският радиохор съществува, и то главно заради упоритостта и святостта на неговия създател и ръководител академик Христо Недялков, и слави родината не само у нас, но и по света. Какво е състоянието и живи ли са десетките ансамбли за народно изкуство в градовете и селата на България? Вярно, в страната изобилстват прегледи, фестивали и други прояви на изворното творчество, но в тях предимно участват възрастни хора,

верни на това, което са правили на младини

Сега "тече" "реформа" в музикалното, оперното и театралното изкуство. Тук имаше трайни традиции. Какво ще оцелее, един Рашидов едва ли знае. Дянков и Борисов са твърде далеч от родолюбието, за да имат грижа. Може би отново има намеса отвън. Не може малка страна като България да има толкова много театри, опери и оперно-симфонични оркестри. Откъде пари? Това да не социализъм? А е по-добре младите хора да купонясват по стадиони и зали под стотици децибели музика, но да е от "цивилизования свят". Което и става и е прието от ръководителите на страната ни. А какво ще стане с културното развитие на децата ни, кой ли трябва да се интересува? Съдбата на давещия се е в неговите ръце, бе казал навремето един известен комбинатор. Кому е необходима грижа за всичко?

Да, предсказанието на описания богат селянин се сбъдна! Американците са тук заедно с техния модел на демокрация. Е, България е още тук! Но ще оцелее ли без българското?

Култура

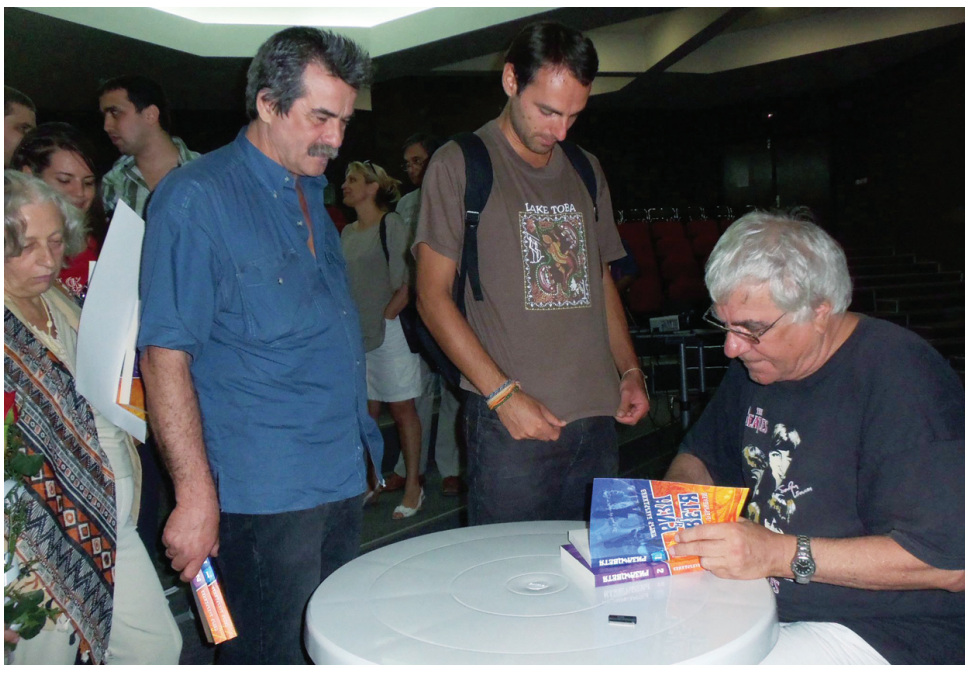
очаквайте

Аржентинското танго дуо Фуертес-Варнерин ще гостува в „Студио 5”

www.duma.bg

Окачиха на читателския простор „РИЗА НА ЦВЕТЯ”

Щом нося риза на цветя,
значи съм 2-3 обиколки напред.
Това е разликата ни в сезоните.
Вие сте още в пъпки неразцъфнали.

Христо ХРИСТОВ

Стихчето е от песента “Les elucubrationd d Antoine”, един от символите на 60-те години на миналия век, времето на бъдещата легенда “Бийтълс” и сексуалната разкрепостеност на Запад от Берлинската стена и... милиционерско-отрядническите чети, бдящи за ширината на мъжките панталони и дължината на момчешките коси на изток от нея. Точно него е избрал за мото на 7-ата и 8-ата си книга старозагорецът арх. Петър Бакърджиев. Която неслучайно е кръстил “Риза на цветя”, като седмата е с подзаглавие “Брумбари”, а осмата е с уточняващото “Брашното”. В 678 страници един от умеещите да разказват по възможно най-любопитен начин мъже в Града на липите разлиства епизоди от живота си, като ни кара многократно да си мислим: “Ама това се е случвало и с мен...”

Без излишни напъни за маниерничене, без досадно струпване на епитети, но пък достатъчно цветно и в почти кинематографичен порядък авторът върти в почти бесен каданс картини, които те карат сам да върнеш лентата и така да омесиш разказаното от Бакърджиев с преживяното от теб, че на финала, когато Сервитьорът с нетърпяща категоричност пита на кого да връчи Сметката, да посегнеш към джоба си, за да извадиш последните левчета.

Десетки пъти, докато четях “Риза на цветя”, се изкушавах да извадя цитати, за да илюстрирам радостта си от тази среща с писаното слово, но в крайна сметка се отказах. Може би, за да не убия, без да искам усещанията, които всеки от бъдещите читатели ще изпита от досега с двете томчета. Самият автор признава, че писането му е доставило истинско удоволствие. Нищо, че издаването на книгата си е било по нашенски “ходене по мъките”.

Какво пък - струвало си е!

Убеден съм - няма да съжалявате, ако решите че имате няколко часа, за да се усамотите! И за да не решите, че съм субективен, ще цитирам белетриста Христо Карастоянов. Който при цялата си ревнивост към суперлативите (все пак става дума и за конкурент на книжния пазар!) е написал на гърба на второто томче: “Странно, много странно!... Уж Бакърджиев просто разказва за младежките си години, а се е получило роман. Истински роман. И главен герой на този роман е Младостта - нашата младост, младостта от времето, когато бъдещето беше светло, а нощите - къси. Нахакана, разпищолена, стеснителна, възторжена, напъдена, разтреперена, нахално изучена и влюбена - винаги влюбена, няма как хора сме, ще се обичаме. И все пак роман?! Не носталгични спомени, а роман?”

Един умен човек ми каза някога: “Ако от човешкия живот има по-добър роман - аз не знам какъв може да е този сюжет!”

Ще добавя и няколко реда от поетесата Мария Донева: “Искам този човек за приятел! Искам тази младост да е моя. Да я имам между страниците като хербарий. Като тайно съкровище. Като дюля на прозореца. Сочна и ароматна, вкусна и изобилна в безгрижното си великолепие...”

Когато горните редове бъдат отпечатани, авторът на “Риза на цветя” ще бъде далеч, много далеч от България. Ще бъде на място, където и интернет почти не стига - край брегове на Антарктика в търсене на нещо различно. За което може би ще разкаже в следващо томче. Обещавам си да потърся и него.

Старозагорецът Петър Бакърджиев описва в роман младежките си години

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Зофия Биезчинска и Малгожата Колоджейчик, които са сред участниците в първия Международен фестивал на детската книга в София, представиха полски издания за малките читатели по време на откриването на събитието в Националния музей “Земята и хората”, водено от известната българска актриса Цветана Платиканова, председателка на сдружението “Приятел на детето”

Графа пее за празника на Банско

Николая ИВАНОВА

Изпълнителят на песните “Крадена любов”, “Най-щастливият човек на света”, “Чуваш ли ме” и, разбира се, хита на това лято “Дим да ме няма” - Владимир Ампов-Графа, ще пее днес от 19 ч. за празника на Банско. Концертът е на централния площад, специално за жителите и гостите на курортния град, съобщиха от пресцентъра на общинската администрация. За участието си в Банско Графа сподели: “Дори не си спомням кога за последен път пях на открито в Банско - беше отдавна. Нямам търпение да се срещна с публиката там, подготвили сме силна програма за вечерта, с която всички да се забавляват.”

Графа повече от 20 години е на българската музикална сцена. Зад гърба си има десет издадени албума, носител е на над 20 награди за изпълнител, композитор, текстописец. Неговият дебют е през 1988 г. с песента “Вече десет години съм на този свят...”, последвана от хита “Мандарини” - с него Графа се задържа повече от половин година в класацията на БНТ “Музикална чуднотека”. На наградите на БГ радио (3.03.2001 г.) е номиниран в три категории: за изпълнител, албум (“Давам всичко за теб”) и за текст на едноименната песен и награда за текст. Поредно признание е и номинирането му за изпълнител на годишните награди на музикалната телевизия “ММ” за 2001-а. През следващата година излиза сингълът “Секс за пари”, който носи на Графа номинация за изпълнител. Седем седмици едноименният сингъл държи върха в Българския топ 100. Песента печели награда за текст на годишните награди на БГ радио за 2003 г. А телевизия ММ обявява Графа за най-добър изпълнител на 2005-а. Същата година БГ радио го удостоява с приза Най-добър изпълнител и композитор на годината. Това са само част от престижните отличия на обичания изпълнител, който тази вечер ще радва жителите на китния пиринski град.

кратки

Творческа вечер с Калин Донков и Светлин Русев

“Ето я нощта” е насловът на вечерта, в която ще бъдат представени стихове на Калин Донков и рисунки на Светлин Русев - днес от 18 ч. в зала 6 на НДК. Техните творби са включени в книгата със същото заглавие, която излиза в ограничен тираж и с личните им автографи върху част от него.

Софийската филхармония свири Малер

Софийската филхармония представя първия концерт от абонаментния цикъл “Класично и романтично” през своя 84-и сезон - 2012/2013. Той е посветен на 75 години от откриването на зала “България” и започва в 19 ч. днес в залата. Главен диригент е Мартин Пантелеев, солистка е Елена Чавдарова-Иса, мецосопран. Ще участва и Националният филхармоничен хор “Светослав Обретенов”, диригент - Илия Михайлов. Ще звучи Трета симфония на Густав Малер.

Спектакъл на Хироаки Умеда в зала 1 на НДК

Мултидисциплинарният японски артист Хироаки Умеда, един от най-авангардните японски творци, който работи в областта на визуалните изкуства и дигиталната хореография, ще изнесе своя спектакъл в рамките на “София денс уийк” на 5 октомври от 20 ч. в зала 1 на НДК. Работата му миксира елементи от съвременен танц, хип-хоп стилистика, електронна музика, светлинен дизайн, като изгражда изключително внушителна аудио-визуална среда, резултат на екстравантно ползване на високите технологии. Умеда, който живее в Токио, първо учи фотография, след което се насочва към музиката и видеото. На 20-годишна възраст започва да танцува, като развива свой уникален стил на движение, повлиян от високите технологии и визуалните изкуства.

Конкурс по художествено слово

Силистренският куклен театър и Регионалната библиотека “Партений Павлович” домакинстват предварителен кръг на организирания от сдружение “ПРО АРТ” в Русе, съвместно с “Нетуоркс - България” и Регионалния исторически музей и с подкрепата на Русенската община, конкурс по художествено слово за изпълнение на произведения от възрожденски автори, съобщи БТА. В конкурса могат да участват млади хора от 13- до 18-годишна възраст. На предварителния кръг ще бъдат отличени осем изпълнители, които на 3 ноември ще се представят на финалния кръг в Русе. Конкурсът се организира за втора година по повод Деня на народните будители. Председател на журито е проф. Атанас Атанасов.

Култура

Варненският театър започна сезона с утвърдени заглавия

Премиерата на "Вуйчо Ваньо" от Чехов под режисурата на проф. Пламен Марков е на 16 октомври

Драматичният театър "Стоян Бъчваров" представи през първата октомврийска седмица на 92-ия си творчески сезон три постановки, заели трайно място в неговия репертоар, научи ДУМА от Виолета Тончева. Докато "Дамски шивач" от Жорж Фейдо и "Големанов" от Ст. Л. Костов принадлежат към комедийния жанр, "Страсти под брястовете" от Юджийн О'Нийл, която се играе на 6 октомври от 18 ч., е класическа драма.

"Страсти под брястовете" е заглавие, което стои стабилно в театралния афиш както заради драматургичния текст на Нобеловия лауреат за литература Юджийн О'Нийл, така и заради класическия театрален прочит на режисьора Димитър Стоянов, подчертава Тончева. Неведомите пътища на любовта, които водят до драматични сблъсъци в едно фермерско семейство, изваждат на показ спотаени помисли и надежди. Неусетно превърнали се в страсти, те предначертават фаталния край. Емоционално плътния спектакъл изнасят Михаил Мутафов (Кейбът), Веселина Михалкова (Абби) и Стоян Радев (Ибън), в останалите роли са Пламен Димитров, Владислав Виолинов, Николай Божков, който поема ролята на Питър от Васил Читанов, Теодора Михайлова, Нели Вълканова, Юлияна Чернева.

Снимка ДТ "СТОЯН БЪЧВАРОВ"

"Страсти под брястовете" ще зарадва за първи път през новия сезон театроманите в събота

В последна фаза е репетиционният процес за предстоящата премиера на друго класическо заглавие - "Вуйчо Ваньо" от Чехов. Премиерата предстои на 16 октомври. За разлика от "Ричард III", предишната постановка на проф. Пламен Марков, която изобилства с персонажи, тук героите не са много. В ролите са разпределени отличеният с "Икар 2012" за своя "Ричард III" Стоян Радев (Иван Войницки, Вуйчо Ваньо), Пенко Господинов (д-р Астров), Михаил Мутафов (проф. Серебряков). "Познавам тези актьори, на първите двама съм преподавал. Пенко Господинов допреди две години бе актьор във Варна, така че това е интересна компания. Още повече в момента те са на подходяща възраст за ролите си. Според мен - и в подходяща кондиция. От жените единственият персонаж, на който Чехов определя възрастта, е съпругата на професора. Тя е на 27 години. Реших да смъкна възрастта и съм поканил съвсем млада актриса - Луиза Григорова. Искам още повече да увелича възрастта между нея и пенсионирания професор. Луиза е все още моя студентка - четвърти курс. И Гергана Плетньова участва, но тя не е учила при мен. Нещо повече - скъсах я на кандидатстудентския изпит. Тя завърши при проф. Здравко Митков, но много я харесвам. В "Ричард III" тя играеше лейди Ана, сега ще играе Соня", разказва проф. Марков.

Участват още Веселина Михалкова (Войницка), Пламен Димитров (Телегин), Свилен Стоянов (Вафля), Нели Вълканова (Марина), Юлияна Чернева (Марин). Сценографията и костюмите са дело на Мира Каланова (номинация "Икар 2012" за сценографията и костюмите на "Ричард III"), авторската музика е написал Калин Николов ("Икар 2012" за авторската музика на "Ричард III"), с фотографията и дизайна на плаката и програмата се занимава Симеон Лютаков.

Снимки "АРТ ФЕСТ"

Гледаме „Огнярят" на Алексей Балабанов от 5 октомври

Алексей Балабанов

Най-новият филм на Алексей Балабанов "Огнярят" (Русия, 2010), който бе представен в програмата на XVI международен "София филм фест", ще може да бъде видян в програмата на Дома на киното и Евросинема от 5 октомври, научи ДУМА от "Арт фест". В ролите са Михаил Скрябин, Юри Мавеев, Айда Тумутова, Александър Мосин, Анна Коротаева. Филмът има номинации "Ника 2011" за най-добър филм, Asia Pacific Screen Award 2011 - най-добър сценарий.

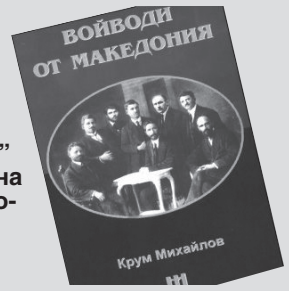
В по-добри времена якутският огняр Иван Скрябин се е радвал на звездна кариера - бил е сапьор по време на войната в Афганистан, герой на СССР, майор с множество медали на гърдите. Пенсиониран заради жестока контузия, напуснат от съпругата си и преживяващ с мизерната си заплата, той вече обитава своето работно място - огромното подземно мазе на фабриката, където поддържа пещите денонощно. В свободното си време записва своята история, в която разкрива разбиранията си за доброто и злото. Скрябин има дъщеря на име Саша. Заедно с дъщерята на друг бивш военен, но настоящ гангстер - Маша, тя държи магазин за кожени изделия. Това е кървава криминална драма в духа на киното пост Тарантино, концентрирана върху най-зловещите аспекти на човешката жестокост, които се разкриват с болезнени подробности от същия режисьор, поднесъл ни "Карго 200", "Жмичка", "Брат" и "Брат 2". В същото време филмът е най-лиричната творба на Балабанов до момента, отбелязват специалистите.

Кадър от "Огнярят"

КРУМ МИХАЙЛОВ НАПИСА КНИГА ЗА ВОЙВОДИ ОТ МАКЕДОНИЯ

Николая ИВАНОВА

Книгата на Крум Михайлов "Войводи от Македония" бе представена вчера в Благоевград. Тя е издание на Македонския научен институт и съдържа очерци на околийските войводи в Серски революционен окръг, който отчасти съвпада с територията на днешната област Благоевград. Четивото излезе от печат преди дни и се издава със съдействието на община Благоевград по повод 100-годишнината от Балканската война и Освобождението на Горна Джумая и Пиринска Македония.

ФИЛМЪТ „АВЕ" С ОЩЕ ДВЕ ПРЕСТИЖНИ НАГРАДИ

Филмът "Аве" на Константин Божанов спечели още две престижни награди, съобщават от Съюза на българските филмови дейци. Отличията са за най-добър пълнометражен филм на 22-ия Фестивал на европейското кино "Mamers en Mars", Франция, и наградата на журито "Golden Goddess" ("Златната богиня") на 4-ия Международен кинофестивал "PriFest" в Прищина, Косово, съобщи БТА.

КАМЕН ДОНЕВ ПРАВИ КЛИПОВЕ ЗА „КИНОМАНИЯ 2012"

Камен Донев е автор и актьор в рекламните клипове за "Киномания" тази година. Култовият образ на "учителя" от моноспектакъла "Възгледите на един учител за народното творчество" на един от най-популярните и обичани актьори у нас, е герой в рекламните видеа. Режисьор на клиповете е Стоян Радев, научи ДУМА от Вера Банчева. В общо 5 кратки филмчета е обобщена програмата на кинофестивала в отделните му категории - екранизации, детско кино, американска класика, френско кино и обща програма. Буквално за дни, след като бяха първоначално представени в интернет, клиповете заляха социалните мрежи.
Общо 65 филма ще видят зрителите през ноември в "Киномания", като фестивалът се удължава с 10 дни и ще се състои от 8 ноември до 2 декември. Тази година в селекцията са включени както класически заглавия от 60-те, 70-те и 80-те години, така и хитови ленти от последните кинофестивали във Венеция и Кан, непоказвани у нас. Програмата допълват български филми, както и няколко интересни заглавия в категорията "Кулинарно кино и музика".
Продуцент на кинофестивала е Националният дворец на културата, а всички заглавия в него ще бъдат обявени в края на октомври.

Губиврeме

СКАНДИ

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ МАТЕРИАЛ ФИГУРА, ИЗВАЯНА ОТ СКУЛПТОР

ДЕНЯТ СЛЕД ДНЕС
КОПРИНЕН ПЛАТ

ВИД ЦВЯТ

НАЕМНИ СЕЛСКОСТОПАНСКИ РАБОТНИЦИ
ПРЕИЗПОДНЯ,ПЪКЪЛ
ФУТБОЛИСТ ОТ „СЛАВИЯ“

НОТА

ФРЕНСКО-ИТАЛИАНСКИ САМОЛЕТИ
СПОРТИСТ

СЕЗОН
КЪСЧЕ ОТ ХЛЯБ

РЕКА В ТОГО
ЯК КОН

РЕКА В БЪЛГАРИЯ

ЕЗИК В КАМБОДЖА
ЛЕСОПАРК В СТ.ЗАГОРА

АЛКОХОЛНО ПИТИЕ
СЪОРЪЖЕНИЕ НАД РЕКА

РОМАН ОТ АЛ.ТОЛСТОЙ

ЧОВЕК, ТЪРСЕЩ НЕЩО

Г-Й В ПИЕСАТА „ВЯРНОСТ“ ОТ ДЖ.ГОЛЗУЪРДИ

ПЕСЕН НА МИЛЕНА СЛАВОВА
ЧАСТ ОТ ЕЛ.МОТОР

ЕДИНИЦА ЗА МОЩНОСТ
ЧЕП

ГРАФСТВО В ШОТЛАНДИЯ
БОГАТСТВО

АВСТРИЙСКИ ПИСАТЕЛ
ЛАТВИЙСКИ ЖЕНСКИ БАСКЕТБОЛЕН ТИМ

КЪЩА ЗА ПОЧИВКА
БЕЗПРАВЕН ЧОВЕК

ЦИГАНИ
РЕКА ВЪВ ВИЕТНАМ

ДРЕВЕН ГРАД В МАЛА АЗИЯ

ПЛАВАТЕЛЕН СЪД

ВЪРТЕНЕ НА МАШИНА ЧАСТ /МН.Ч./

СЪД ЗА ГРЕБАНЕ НА ВОДА В БАНЯ

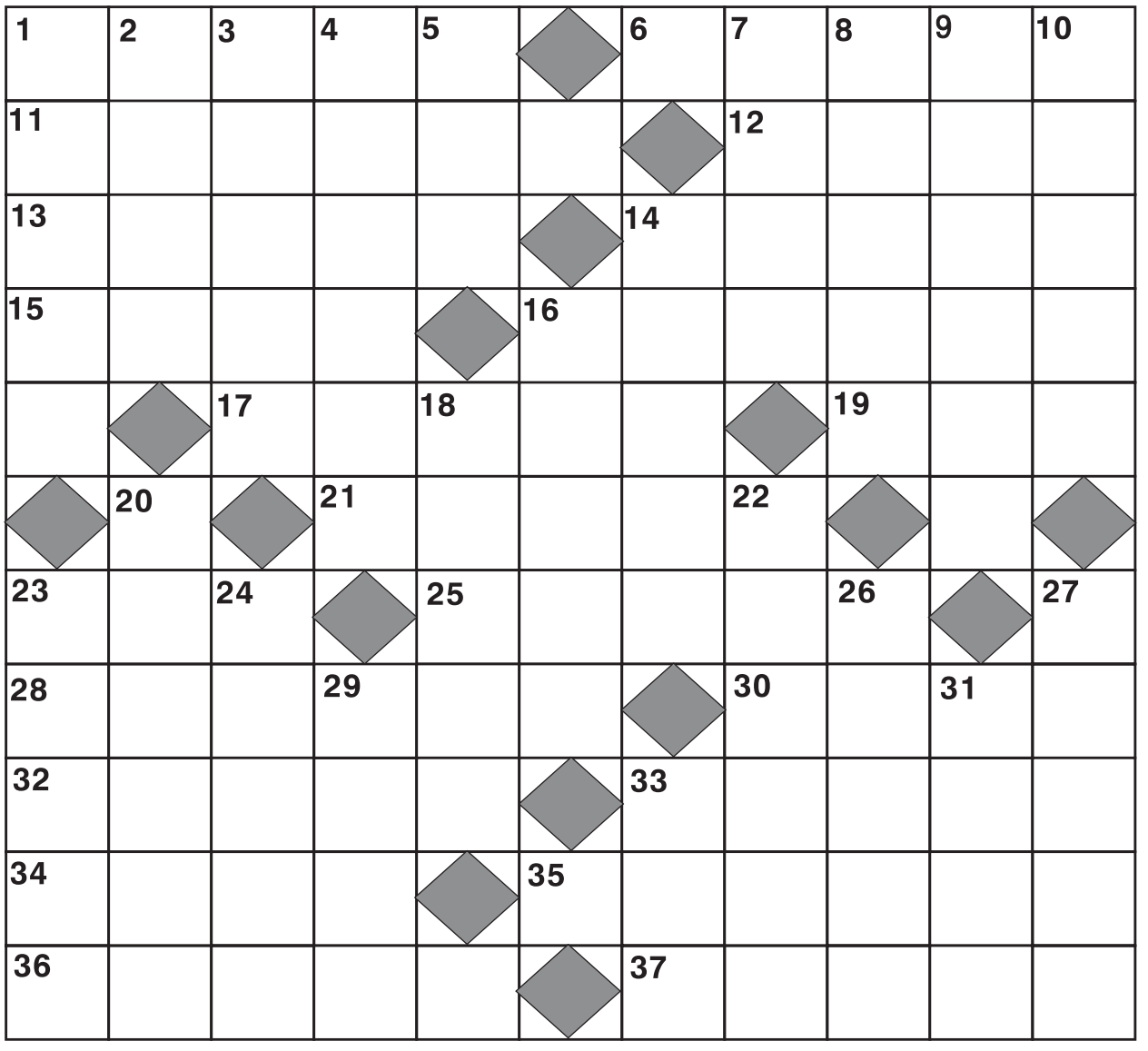
СЪГЛАСНО СКАНДИ

Към дадените съгласни прибавете гласни букви, така че да се получат исканите думи в кръстословицата:

КНСТНТНВ КСМНВТ		МПВ СЛ	А	НЛ	И	ВЛ КСКВ	А	РД
				О				
НПЛКВ СЛ				А				
О				СЛ Л				
ТР		В РГНТ		Е	Р Р		А	
			ЛК		У		ВВР	И
НМРВ Т								ДН
Ю			НД	ДН	ВД Т			
ГНТВ НД								
						Н З		
НД ВТНЗ					Р	А		

РЕЧНИК: „Аелита“, Атлаз, Ърт.

КЛАСИЧЕСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Американска кинонаграда. 6. Спомагателно помещение. 11. Мнение, схващане. 12. Хотел в Банско. 13. Архиепископ от 15 в. на английския град Йорк. 14. Пойни птици. 15. Число. 16. Разрушен зъб. 17. Плодът на царевицата. 19. Орляци. 21.Бавен танц. 23. Световна организация. 25. Римска богиня на лова. 28. Мухъл. 30. Героиня в романа „Добрата стара Англия“ от С.Моъм. 32. Жестоко управление. 33. Мост в Габрово. 34. Български литературовед. 35. Алкохолат на етиловия алкохол. 36. Изкуствено напоително съоръжение. 37. Героиня в популярната опера “Травиата“ от Джузепе Верди .

ОТВЕСНО: 1.Бивш премиер на Исландия 2.Еротика. 3. Стомашна празнина.4. Ухание. 5. Град в Исландия. 7. Духовенство. 8. Понятие в геометрията. 9. Допитване. 10. Румънско-американски изкуствовед. 14. Попфолк. 16. Български икономист /1900-1978/. 18. Австрийска скиорка - алпийка. 20. Съдружник в работата. 22.Герой в едноименен роман от Ал.Пушкин. 23.Специалист по оптика. 24. Древноримски император. 26. Коралови острови. 27. Полска парична единица. 29. Нощна птица. 31.Наситен метанов въглеводород. 33.Малка новооткрита планета.

РЕЧНИК: Даиса, ИТА, Отсон, Рип.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ВЕНЕРА - ОДА - РААВ - КОРАБ - ТРАМПИ - ТИП - БЕЛОК - ОВЕРН - КОП - ЛОКУМ - ОБИЧ - ТАЛАР - РОМУЛ - АКЕ - ТОМАШ - ПИРИН - АН - МАГЕЛАН - РЕМИЗ - ТИРАН - КАЗИНО - ТИЛ - КАЛЕМ - НАМИБ - ЛУМ - НИМИЦ - МИЛЕ - АСКЕТ - МЕКИК - НИЛ - КАСИС - ЯСТИЕ - СИ - КАСТРОН - ТАЛСА - АОМИН - ТЕНЕСИ - СУЕ - ЛАКОТ - РАТИ - СКИ - ТОБОЛ - ФОНД - СТОКА - НЕРЕЗ - СУИ - ИТАКА - ЛАБОК - ЗЕ - УНИКАТИ - КРИОЛИТ - ЯПОНСКИ СИЛУЕТИ.

ОТВЕСНО: ВЕЛИКАТА РИЛСКА ПУСТИНЯ - ПОЛОГ - ЛУКАС - ЕКОТИП - ВЕК - ПАМЕТ - МЕСТА - ИКАКО - РОБ - РАЛИК - ТИРОЛ - АКАН - ВАРЕЛ - ШАРАН - СОМАТ - АТС - АЛОР - НАЛИМ - НИКОН - ИК - РОБОКОП - НЕМЕЯ - НОБЕЛ - КУМИР - МИКСТ - ТОРАКС - КАТ - МУРЕК - ЦИТАТ - ЛЕ БРИ - РО - ЛИМАН - КИЛЕР - ЗОИЛ - ПРАВО - НИЗАМ - ЕСНАФ - КОУ - АМЕБА - ЗИМИН - АЕТОС - ЛЕ - КАПРИКА - НИЛИС - СИНУЗИТ - ВИНЧЕНЦО БЕЛИНИ - ДИЕТИ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Учено магаре влиза в цирка

Напълно обновената програма ще бъде премиерно представена в читалище „Цар Борис III” на 6 октомври

Магарето Пепи, научено да разпознава цветове, ще е сред атракциите на Софийския постоянен цирк на сцена, който открива новия си сезон със супершоуто “Вчера, днес, утре и завинаги!”. Премиерата е тази събота, 6 октомври, от 16 ч.

На манежа, изграден в читалище “Цар Борис III” (бивше “Валентин Андреев”) в градинката до жп гарата, публиката ще види наследниците на едни от най-знаменитите български циркови фамилии. Номерата с дресирани животни са повече от всякога до сега. Малките зрители ще могат да се порадват още на двугърба камила, коне, кучета, котки, гълъби, питони и, разбира се, гранд дамата на цирка - 3-метровата алигаторка Али.

Своя дебют пред зрителите ще направят и млади надежди на българското цирково изкуство, завърнали се от успешни гастроли в чужбина. Сред атракциите в напълно обновената програма е и въздушната феерия на ултравиолетова светлина, представена от Леонсия Докузова. Световният шампион по акробатика Слав Данев, който преди години пристана на цирка, се завръща от турне във Великобритания, за да демонстрира таланта си за първи път пред българска публика.

Снимка САН ПРАДАКШЪН

Клоунадата е поверена на ветерана Христо Казанджиев-Кики и младия Борко Първанов, който е внук на един от основателите на родното цирково изкуство Петър Първанов-Пепо. Основно място в спектакъла заемат номерата на артистичното семейство Мадлен Романова и Свилен Кехайов, които през последните 5 години успешно гастролираха в Турция.

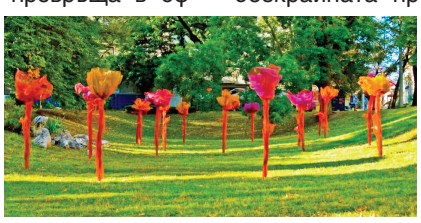
Спектаклите на Софийския постоянен цирк на сцена са всяка събота и неделя от 11 и от 16 ч., а цените на билетите са 6, 8 и 10 лв.

БЪЛГАРСКА И РУМЪНСКА ГРУПА С ОБЩ КОНЦЕРТ

Две от водещите indie банди в Източна Европа - българската “Остава” и румънската “The Moood”, ще направят общ концерт днес, 4 октомври, в клуб “Строежа”. Музикалното оформление преди и след проявата е поверено на BritSpotting DJ Team (ShakerMaker & dizzy miss lizzy), а вратите ще се отворят точно в 20 ч. Билетите струват 8 лв. Събитието е част от кампанията от 12 поредни концерта в четвъртъците на следващите 3 месеца.

„Цветята на безкрайността” се превръщат в анимация

Арт инсталация в развитие, наречена “Цветята на безкрайността”, не само украсява центъра на столицата, но и се превръща в офлайн анимация, като се променя всеки ден. Това е подаръкът от М-Тел за софиянци и гости на града, а автор на концепцията е Магдалена Митева-Лумаги.

Авангардната творба представлява 17 арт обекта, разположени в градинката на “Кристал”. В продължение на седмица те се трансформираха от цветни пъпки, през разтворени за слънцето цветя, до цялостна картина с фигури и сюжет. Идеята на куклення режисьор и дизайнер Лумаги е да пресъздаде безкрайната промяна в нас и в света около нас. Погледнати отгоре, фигурите наподобяват знака за безкрайността, който е заложен и в новото лого на компанията.

Повече от месец авторката е създавала 17-те фигури от килограми арматура и тел. Арт инсталацията е изработена от 250 м метална мрежа, а за оцветяването ѝ са изразходвани 340 спрея с боя.

СИН, БРАТ И БАЩА НА ХУДОЖНИЦИ С ЮБИЛЕЙНА ИЗЛОЖБА

Една от творбите на Венелин Вълканов

По повод 70-годишнината на художника Венелин Вълканов (и не само затова, а защото рисува хубаво) публиката може да се порадва на негови живописни платна, изложени в галерия “Анима” в х-л “Хилтън”. Завършил стенопис, Вълканов трайно изневерява на образованието си и прави илюстрациите на десетки книги (главно за деца), някои от които (издадени в Япония) и сам е съчинил. В живописта (другата му любов) той също често е приказен, но освен това е колоритен, майстор на детайла, национален и още какъв ли не.

Венелин Вълканов е син, брат и баща на художници и по този повод Панчо Панчев е написал следната “кадрова справка”:

Венелин е от фамилия такава,
във която всеки мъж художник става -
неговият татко, брат и даже син
четката размахват всички до един.
Книжки най-различни илюстрира той
и картини също правил е безброй...
Че ще е художник, съмнение няма,
някой и от внуците му двама...

Откриването на изложбата ще е на 5 октомври от 19.30 ч.

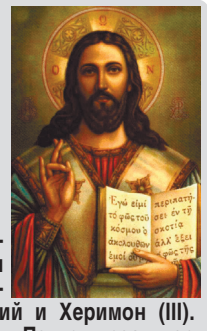
Вицът

Село пропищяло от триглава ламя и Бойко Борисов отишъл да спасява хората. Влиза в пещерата, след половинчасова битка излиза с една отсечена глава и казва:
- Едно на нула за мен.
Влиза втори път и след едночасов бой пак излиза с отсечена глава.
- Две на нула за мен!
Влиза трети път, бой, викове и съскане от пещерата. Но пред хората излиза ламята...
На другия ден пресата съобщава: “Две на едно за Бойко Борисов”

ИРД

АТАНАС БОРНОСУЗОВ, футболист
БОРИСЛАВ ХАЗУРОВ, футболист
ГЕОРГИ БЛИЗНАШКИ, юрист и политик
ДИМИТЪР КИРКОВ, писател
ЗЛАТКО ЗЛАТЕВ, инженер и политик
ИВАЙЛО ЗАХАРИЕВ, актьор
ИВАН ЛАЛОВ, физик и политик
КРАСИМИР СТОЙЧЕВ, бизнесмен
МИХАЕЛА МАЕВСКА, гимнастичка
ПЕТКАНА МАКАВЕЕВА, баскетболистка
РУМЕН ГЕЧЕВ, икономист и политик
СВЕТЛИН ИВЕЛИНОВ, хореограф
СТАНИМИР ЛЕВТЕРОВ, футболист
ТАСКО ЕРМЕНКОВ, бивш изпълнителен директор на Агенцията по енергийна ефективност
ХРИСТО КУРТЕВ, лидер на Федерация “Царство България”

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

4

Св. свещеномъченик Иеротей, епископ Атински (I). Св. мъченици Гай, Фавст, Евсевий и Херимон (III). Св. преподобномъченик Петър, презвитер Капитолийски (III-IV)

Св. Йеротей бил приятел на св. Дионисий Ареопагит. И той като него, макар малко по-късно, бил обърнат към Христа от св. апостол Павел. Йеротей също ходил в Йерусалим с другите апостоли за Успението на пресвета Богородица. Той бил един от тия, които ангелогласно пеели духовни песни, когато апостолите с благоговение носели пречистото тяло на светата Божия Майка от дома на св. Йоан Богослов до нейния гроб в Гетсимания. След Дионисий той бил епископ на Атина и като него св. Йеротей умрял мъченически.

„ЗАМБЕЗИЯ” ЗА ДЕЦА НА ПОЛОВИН ЦЕНА

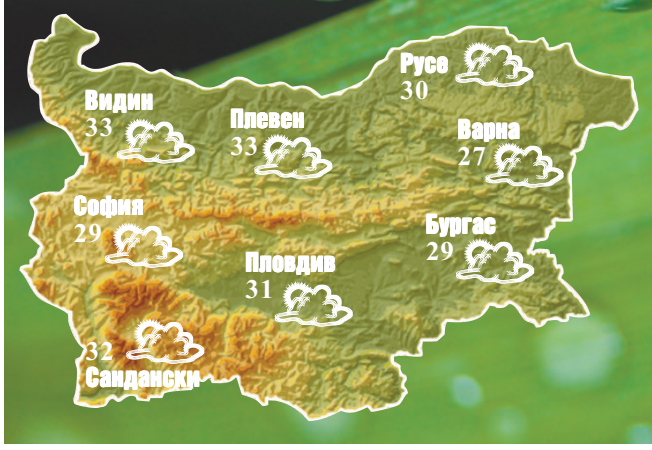
Всички деца от столичните детски градини и учебни паралелки до четвърти клас ще могат да гледат новото анимационно 3D приключение “Замбезия” на половин цена. Този специален подарък е по повод началото на новата учебна година и Международния ден на учителя, който се отбелязва на премиерната дата на филма - 5 октомври. Зад инициативата стоят “А Плюс Синема”, Дирекция “Образование” към Столична община, Арена и Cinema City. Промоционалните прожекции ще са всеки ден от 22 до 25 октомври в часовете 10.00, 11.00 и 13.00. Домакини на анимационното приключения ще са столичните кина Арена The Mall, Арена Запад, Арена Младост и Cinema City. Отговорникът на всяка група или ученически клас трябва да заяви посещението на подопечните си деца, като попълни електронния формуляр от интернет адрес www.sofia-obrazovanie.bg. След това той трябва да се изпрати на pr@a-plusfilms.com до 16 октомври.

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес над Централна и Източна България облачността ще се задържи значителна, а над Западна - постепенно ще намалее до предимно слънчево време. Краткотраен дъжд ще превали на места в Източна България и планинските райони. Ще духа слаб, в източните райони до умерен вятър от северозапад. Температурите ще се понижат с още 1-2 градуса и максималните ще бъдат между 22 и 27 градуса, в София - около 22 градуса. Над Черноморието ще има значителна облачност и на много места ще превали дъжд, в отделни райони придружен от гръмотевици. Ще духа слаб до умерен вятър от северозапад. Максималните температури ще бъдат между 24 и 26 градуса. Температурата на морската вода е 21-22 градуса. Вълнението на морето ще бъде 1-2 бала. Над планините ще има значителна облачност и на много места ще превали краткотраен дъжд, в отделни райони с гръмотевици. По-късно през деня над масивите в Западна България облачността ще започне да намалява. Ще духа слаб вятър от северозапад. Температурите слабо ще се понижат и максималната на височина 1200 метра ще бъде около 16 градуса, на 2000 метра - около 10 градуса.

Изгледи за

5 максимални **23°/28°**

6 максимални **23°/28°**

В петък и събота ще бъде предимно слънчево, с временни увеличения на облачността. Минималните температури ще са между 10 и 15 градуса, а максималните - между 23 и 28 градуса.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД **Николай Малинов**

Русия и България – Монд дипломатик – СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 251

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марията Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.25 В час ли си: Моето училище
06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо с Мария- магазинно предаване
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории- коментарно предаване
12.55 Открито с Валя Ахчиева/ п/
13.25 В кадър/п/
14.10 Сен Тропе - /177 епизод/
15.20 Вирусите атакуват - анимационен филм
15.50 Частен случай
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Апартаментът с Марта Вачкова
17.05 Дързост и красота - тв филм /3059 епизод/
17.30 Бързо, лесно, вкусно
18.00 По света и у нас
18.25 Зелена светлина- еко рубрика
18.30 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.45 Къщата ми е пълна с огледала - /2 епизод/
19.50 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.40 Спортни новини
20.45 Фантоми - /3 епизод/
21.45 Студио „Футбол“
22.05 Футбол: „Ливърпул“ - „Одинезе“, среща от предварителния кръг на лига „Европа“ - пряко предаване от Ливърпул

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Женско царство“ - сериал, с.1, еп. 2
15.00 „Някой те наблюдава“- сериал, еп. 43
16.00 „Горките родители на богатите деца“ - сериал, еп. 81
17.00 bTV Новините
17.30 „Любов извън закона“ - сериал, еп. 13
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Къде е Маги?“ - сериал, еп. 15
21.00 „Пепел от рози“ - сериал, еп. 123
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Модерно семейство“ - сериал, с. 2, еп. 9
00.00 „Досиетата Х“ - сериал, с. 1, еп. 12, 13
01.50 „Преди обед“ /п./
03.40 „Някой те наблюдава“ /п./ - сериал, еп. 43
04.30 „Кухнята на Звездев“ /п./

NOVA TELEVISION

06.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване /п/
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 2 сезон
13.00 Новините на Нова
13.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата - Ти си звездата!“ - тв шоу, 3 сезон
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
21.00 „Етажна собственост - Новодомци“ - сериен филм, 3 сезон
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Военни престъпления“ - сериен филм, 6 сезон
23.30 Новините на Нова
23.45 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
00.30 „Магнитико“ - тв игра

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Контролна покупка“
11.05 „Живей здравословно“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 Сериал: „На края на света“
14.10 Сериал: „Годежен пръстен“
15.00 Още новини
15.20 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.15 „Евтино и хубаво“ с Дария Донцова
17.10 Сериал: „Фурцева“
18.10 „В името на любовта“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Чкалов“
00.30 „Вечерният Ургант“
01.00 Нощни новини
01.10 „Градски каубои“
01.40 „Нека говорят“
02.35 „Хайде да се оженим!“
03.25 „В името на любовта“
04.15 Сериал: „Фурцева“
05.10 Сериал: „На края на света“
06.00 Новини
06.05 „Модна присъда“

ОВЕН

Да мълчите и слушате е златното правило днес, към което трябва всички да се придържате.

21 март - 20 април

РАК

Щадете нервите и здравето си, мерете приказките си и говорете само мили и нежни думи.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

С прагматичен подход ще насочите вниманието си към хората, към които имате конкретни очаквания.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

За разлика от много други, за вас денят ще премине в забързано темпо. Активно ще се включите в изпълнение на проекти.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Бъдете премерени в думите си и внимателни във взаимоотношенията си, възможни са кавги и конфликти, без видими причини.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Въздържанието ще ви помогне да се очистите от натрупаните мазнини и токсини. Приемайте повече течности.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Предвиждате повече задачи, но е добре да се съобразите и с даденостите покрай вас. Укротете темпото.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Към всеки ангажимент, задача или друго ваше участие ще подхождате прагматично, разпределяйки правилно силите си.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Добре преценете възможностите си, преди да пристъпите към съгласуване на нови задачи и проекти.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Работни ангажименти ще върнат темпото ви от предишните дни, но не работете върху задачи с дългосрочно изпълнение.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Наясно сте с възможностите си и със задачите, които ви предстоят, затова използвайте времето си рационално.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Имате силна мотивация и това е достатъчно, за да успеете. Възможни са главоболия и повишена чувствителност.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1.50425	2.43656	1.61706

Шахмат

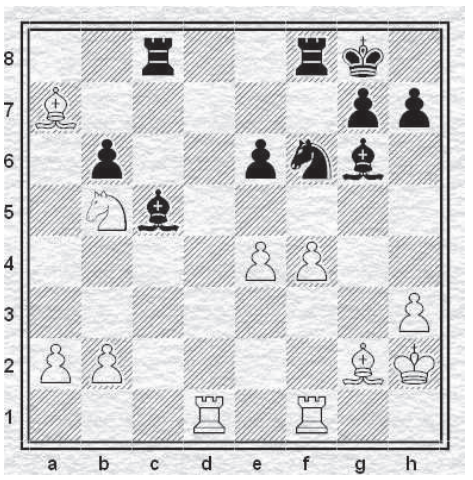
Конеру победи в Анкара, Топалов е в челото в Лондон

Веселин Топалов разглежда с интерес изложбата на нестандартни шахматни комплекти, която участниците посетиха в единия си почивен ден

Индийката Хъмпи Конеру спечели шестия последен етап от женската Гран при серия на ФИДЕ, който се проведе в Анкара. С 8,5 т. от 11 партии тя изпревари с половин точка най-голямата си съперничка Анна Музичук от Словения. В последния кръг европейката направи реми с Жуан Луфей, въпреки че победата й носеше първото място в турнира и второто в генералното класиране на веригата. Побеждавайки Конеру в деветия кръг, Музичук почти повярва в крайния успех, но двете съперници ги очакваше различен финал. Докато на индийката й предстояха две срещи с аутсайдерки, които тя успя да победи, словенката не успя да вземе така необходимите й 1,5 т. от Чмилите и Луфей. В крайна сметка първото място зае Конеру, а третото остана за Жао Ксю, която събра 7,5 т. Настоящата Гран при надпревара протече по същия сценарий, както и предишната - световната шампионка Хоу Ифан си осигури победата предсрочно и борбата се водеше главно за второто място. Сега, ако през декември китайката успее да запази световната си титла, догодина тя ще играе мач за короната именно с Конеру.

По традиция дамите играха докрай дори и в последния ден, когато, въпреки че крайното класиране беше почти предрешено, само една среща завърши наравно. Сред изненадващите резултати във финалния кръг бе и победата на монголката Мунгунтуул с черните фигури над една от най-силните китайски шахматистки Цзю Венцзюн. Двубоят им се превърна в истинска сензация, след като черните първо успяха ловко да изолират от играта единия бял офицер, а след това неочаквано да хване на свръзка и да спечели другия.

МУНГУНТУУЛ - ВЕНЦЗЮН
24.Kd4 Tf7 25.e5 Ta7 26.ef6 Od4 27.Td4 Tc2 28.Tb4 Ta2 29.Tb6 Oe4 30.Tg1 Ta1 31.Te6 Tg1 32.Цg1 Og2 33.Te3 g6 34.Te7 Oh3 35.Tg7 Цf8 36.Th7 Of5 37.Tb7 Oe4 38.Te7 Of5 39.Tb7 Tc4 40.b4 Tf4 41.Цh2 Ob1 42.b5 Tf6 43.b6 Oe4 44.Tb8 Цf7 45.Цg3 Tf3 46.Цg4 Tb3 47.Цf4 Og2 48.Цg4 Tb4 49.Цg5 Oc6 50.Tc8 Tb5 51.Цf4 g5 0:1.

Иванчук усилено издирва нестандартен Рубик куб по време на турнира

След като успя да вземе само две победи срещу непретенциозните представителки на домакините, Антоанета Стефанова завърши на неподхождащото й девето място. Крайно класиране: Конеру 8,5, Музичук 8, Жао Ксю 7,5, Чмилите, Луфей - по 6,5, Монгонтуул 6, Косинцева 5,5, Цзю Венцзюн 5, Стефанова 4,5, Йълдъз 3,5, Сочко 2,5, Озтюрк 2.

По същото време Веселин Топалов е в челото на класирането на първия турнир от Гран при веригата в Лондон. Кръг преди края българският гросмайстор дели 2-4-о място на половин точка от лидера Шахрияр Мамедяров, който оглавява класирането с 6,5 т. от 10 партии. Топалов е с две победи (над Домингес и Иванчук) и 8 ремита, като изходът от днешната му последна партия с Аниш Гири ще определи мястото му в крайното класиране.

Въпреки нестабилната си игра ден преди края на състезанието Василий Иванчук имаше истински повод за радост - организаторите му подариха Рубик кубче с размери 5x5x5. От момента на пристигането си в Лондон украинският гросмайстор безуспешно издирвал въпросния магичен куб, но попадал само на такива с размери 3x3x3, които не го устройвали. Оказа се, че домакините също са положили не малко усилия, за да намерят заветната играчка и успяха да я връчат на Иванчук едва след края на партията му с Домингес в предпоследния кръг.

Класиране преди последния кръг: Мамедяров 6,5, Гелфанд, Гришчук, Топалов - по 6, Леко 5,5, Ван Хао 5, Адамс, Иванчук, Касимджанов - по 4,5, Гири, Домингес - по 4, Накамура 3,5.

Късно снощи завърши последният единадесети кръг, в който се срещнаха следните двойки: Мамедяров - Леко, Иванчук - Ван Хао, Адамс - Домингес, Гири - Топалов, Гришчук - Накамура и Гелфанд - Касимджанов.

ВЕСЕЛИН ТОПАЛОВ Е 13-И В ОКТОМВРИЙСКАТА РАНГЛИСТА НА ФИДЕ С ЕЛО 2751 Т., А ИВАН ЧЕПАРИНОВ Е 35-И С 2710 Т. *Третият ни представител в топ 100 Кирил Георгиев заема 82-ра позиция с 2668 т. Начело на класацията продължава да е Магнус Карлсен, който увеличи преднината си пред Левон Аронян с още 5 точки - от 22 на 27. 22-годишният норвежец достигна 2843 т., докато олимпийският шампион от Армения е с 2821 т. След тях в топ 10 се нареждат В. Крамник (Русия) 2795, Т. Раджабов (Азербайджан) 2792, Х.Накамура (САЩ) 2786, С. Карякин (Русия), В. Ананд (Индия) - по 2780, Ф. Каруана (Италия) 2772, В. Иванчук (Украйна) 2771, А. Морозевич (Русия) 2758. Най-голям прогрес отбелязва чешкият гросмайстор Давид Навара, който със спечелените 31 т. се изкачи от 57-мо на 26-о място.*

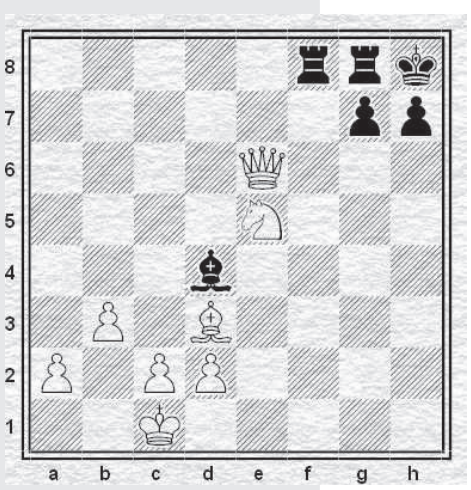
В женското подреждане Антоанета Стефанова (2493 т.) изпадна с още едно място по-надолу и вече е 19-а, което е най-слабото й класиране от януари 2008 г. насам. Неизменната лидерка в последните 15 години Юдит Полгар отново е на върха с 2705 т., които й отреждат престижното 40-о място в мъжката световна ранглиста. Индийката Хъмпи Конеру запази второто си място с 2607, а световната шампионка Хоу Ифан отново е трета с 2605.

МАГНУС КАРЛСЕН Е НАЙ-ПЕРСПЕКТИВНИЯТ СЪВРЕМЕНЕН ШАХМАТИСТ И ПО ТОЗИ ВЪПРОС НЯМА ДВЕ МНЕНИЯ, НАПРАВИ РЯДЪК КОМПЛИМЕНТ БИВШИЯТ СВЕТОВЕН ШАМПИОН ГАРИ КАСПАРОВ В ИНТЕРВЮ ЗА ВЕСТНИК "СЪБЕСЕДНИК". *Вероятно бих могъл да се боря успешно с него на блиц, но в сериозен мач едва ли, необичайно за себе си призна великият руски гросмайстор. Според него резултатите от последните олимпиади недвусмислено показват, че Армения е шахматна държава щ1 към днешна дата. Там шахматът е нещо като футбола в Латинска Америка и даже е включен в задължителната учебна програма, обясни успехите на арменските шахматисти Каспаров.*

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Задача

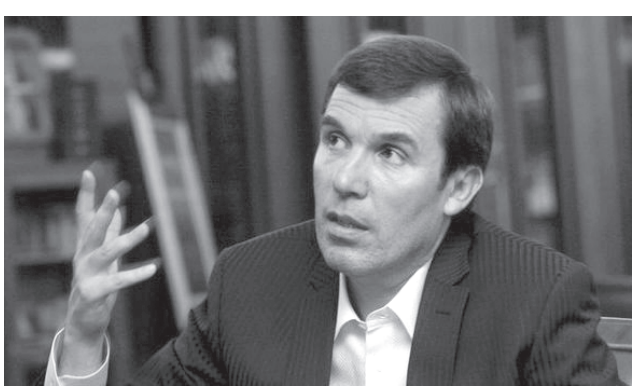
БЕЛИТЕ ДАВАТ МАТ В ДВА ХОДА

Отговор:
1.Кgе6+ hgе6 2.Дh3х

Съдим се с ФИДЕ в Лозана

Българската федерация по шахмат подаде иск в Спортния арбитражен съд в Лозана с искане да се анулира контрактът между ФИДЕ и компанията Агон, а също и да се отменят приетите на конгреса на Международната шахматна федерация в Истанбул точки 13.5 и 13.6 от устава. Според тези точки всяка национална федерация, която поиска да съди ФИДЕ, е длъжна да внесе залог в сметката на централата не повече от 200 000 евро, а в случай, че решението на съда бъде в полза на Международната федерация, то федерацията-ищец ще трябва да заплати всички разходи на ФИДЕ (не само съдебните), които тя е понесла, за да се защити.

Що се касае за договора с Агон, компанията на която ФИДЕ делегира правата за провеждането на следващия цикъл на световното първенство, то БФШ напомня, че е бил подписан в нарушение на законните процедури. Според тях заявки за провеждане на турнира на претендентите са били получени само от федерациите на България и Азербайджан. Така БФШ иска да се отмени турнирът на претендентите, който е планиран за март 2013 г. в Лондон.

Стари сметки за уреждане с ФИДЕ карат президента на родната федерация Силвио Данаилов непрекъснато да търси конфронтация с Международната федерация

Спорт

Националите скочиха до 55-о място

Българският национален отбор по футбол скочи с 34 места в световната ранглиста на ФИФА и вече заема 55-о място с 565 т. Нашите бяха 89-и преди месец, но победата над Армения с 1:0 и равенството 2:2 с Италия в световните квалификации ги изпрати много нагоре. Към момента се оказва, че 2012-а е най-успешната за "лъвовете" от последните 4 години според резултатите в контролите и официалните мачове.

Португалия и Аржентина се изкачиха във високите етажи на ранглистата след последните си победи в кампанията за Мондиал 2014, а Колумбия се върна в топ 10 за първи път от 10 години.

На върха остава европейският и световен шампион Испания с 1611 т. Германия запазва второто място с 1459, а Португалия се изкачи от 4-а на 3-а позиция с 1259. Аржентина пък е 4-а с 3 места нагоре. Англия е 5-а с 1196. Извън топ 10 в ранглистата са световни сили като Франция - 13-а с 1011 т., а петкратният световен шампион Бразилия е 14-а с 1001 т.

Следващият съперник на България - Дания, се смъкна от 10-о на 18-о място с 994 т. Чехия, където нашите гостуват на 16 октомври, слиза надолу с 3 позиции и вече е 22-а с 837 т. Колумбия регистрира най-сериозното изкачване на върха - с 13 места, най-вече заради впечатляващите си победи над Чили и Уругвай. Еврошампионът за 2004 г. Гърция пък избута Русия и Хърватия и заема 10-о място.

КЛАСАЦИЯТА НА ФИФА ЗА ОКТОМВРИ:

1.Испания (1) 1611
2.Германия (2) I459
3.Португалия (4) 1259
4.Аржентина (7) 1208
5.Англия (3) 1196
6.Холандия (8) 1141
7.Уругвай (5) 1140
8.Италия (6) 1106
9.Колумбия (22) 1102
10. Гърция (11) 1029

18. Дания (10) 994
22. Чехия (19) 837
55. България (89) 565
64. Армения (53) 503
153. Малта (139) 156

„А" група остава „на тъмно"

Клубовете отказват нов договор, ако не си получат парите за миналия сезон

Първенството в "А" група продължава "на тъмно". Шефовете на клубовете и БФС отново не успяха да се разберат за тв правата за излъчването на мачовете. Така двубоите от VIII кръг утре и в събота със сигурност няма да се предават. Преговорите продължават, но от клубовете са поставили ултиматум да си получат старите задължения от БНТ1. Докато не си вземат парите от стария договор, те няма да се съгласят на нов и няма да пуснат камерите. Всъщност това са парите, който премиерът Бойко Борисов обеща да преведе на държавната телевизия, но това още не се е случило. В момента даже "вечното дерби" ЦСКА - Левски от IX кръг може да остане без телевизионно излъчване.

"Не сме, но ще се разберем вероятно. Не искам да ме питат за телевизията, а за жени. Футбол ще се гледа, когато започне да се дават пари. Всичко зависи от това как ще се плащат тези канали. Ябълката на раздора засега са неплатените пари от националната телевизия. Мисля, че това ще бъде разрешено. Има работна група, която се занимава с договарянето. Съжаляваме феновете на Славия в страната, които не могат да дойдат да гледат мачове на отбора. Те биха давали 2-3 лв. на месец да гледат нашите мачове", каза босът на Славия Венцислав Стефанов.

Венцислав Стефанов

"Константин Баждеков (Левски), Йордан Димитров (Миньор) и представител на БФС са работната група, която ще се срещне с БНТ за неизплатените суми. Ще се обсъжда какви траншове и на кои дати да се изплащат от БНТ1 към клубовете. Докато телевизията не изчисти това задължение, от клубовете са категорични, че няма да се допускат камери на стадионите. С всеки изигран кръг обаче цената на този продукт пада. Беше оторизиран Вальо Михов да даде нова оферта до края на седмицата. Идеята е в прекъсването на първенството за мачове на националния отбор да има нови срещи дали да се приеме нова оферта. На срещата бяха обсъждани и задължения на бТВ за тв правата отпреди 2 години", обясни пресаташето на БФС Павел Колев.

ЦСКА ЗАМЕСТИ СРЪБСКИ ГРАНДОВЕ СЪС СЛАБАЦИ

Очакваните проверки на ЦСКА със сръбските грандове Партизан и Червена звезда няма да се състоят. "Червените" ще пътуват до Сърбия, но ще срещнат далеч по-скромните Рад Белград и Раднички Ниш. Контролите ще се състоят по време на паузата за мачовете на националните отбори. Първият мач е в Белград на 11 октомври, а на връщане в Ниш е вторият двубой 3 дни по-късно, преди "армейците" да се приберат, за да се готвят за "вечното дерби" на 20 октомври. Приятелските мачове се уреждат от същите мениджъри, които обещаваха и сблъсъци с Партизан и Звезда. Те обещават до дни да има официално потвърждение за мачовете.
Георги Илиев-Майкъла пък официално ще бъде назначен като спортен директор на "армейците" до няколко дни. Той заменя италианеца Родолфо Ваноли, който вече напусна България.

Ивет Лалова получи 29-ия шампионски чек от изпълнителния директор на КТБ Илиян Зафиров

Владимир НИКОЛОВ

179 атлети са потвърдили участие в 20-ото световно първенство по полумаратон, което ще се проведе в Каварна в събота. При мъжете ще вземат участие 111 състезатели от 46 държави. Записаните при дамите са 68 от 40 страни. България ще бъде представена от 5 мъже и 3 жени. От големите звезди на полумаратона в Каварна ще дойде 4-кратният световен шампион Версенай Тедесе (Еритрея).

С голямо закъснение Ивет Лалова получи 29-ия шампионски чек от Корпоративна търговска банка. Най-бързата българска спринтьорка бе наградена от изпълнителния директор на трезора Илиян Зафиров за европейската си титла на 100 м. При награждаването той изтъкна, че от март 2007 г. насам КТБ е раздала премии на обща стойност 440 000 лв.

Ивет призна, че готви сватба с италианския си приятел Симоне Колио догодина, но датата още не е уточнена. Тя ще бяга демонстративно на 100 м преди Световното по полумаратон в Каварна в чест на 100-годишнината на ИААФ.

Кубрат Пулев е горд, че е успял да защити поясите си

Кобрата прави боксова академия

Марин МИЛАШКИ

Кубрат Пулев ще отвори боксова академия с треньора си Михаил Таков. Кобрата, който е все още непобеден на професионалния ринг, смята по този начин да възражда бокса в България, а и да помага на подрастващите деца. Така ще се откриват и развиват млади таланти, които след време да го заместят на ринга. Пулев още обмисля идеята и засега не знае кога ще я реализира. Той иска и у нас да се организира негов мач, но призна, че финансово това почти е неизпълнимо. Пулев се зарече да вземе пояса на световния шампион Виталий Кличко (Укр) и е уверен, че ще стигне до мач с него.

"Мога да го чакам още 4-5 години. Имам време, той не. Все още обаче не искам да говоря за сблъсък с него, защото докато нямаме подписан договор, нищо не е сигурно", заяви Кобрата, който в събота нокаутира в 11-ия рунд гиганта Александър Устинов (Блр) и по този начин защити европейската си и интерконтиненталната титла.

"Имах голямо желание и воля за победа. Исках да върна обратно в България тези 2 пояса и съм радостен, че успях. Определено отстрани изглежда по-лесно, но трябва да кажа, че на ринга въобще не е така. Когато ме удари, си казах, че ми няма нищо, но бях много замаян, всичко ми бе замътено. В крайна сметка обаче взривните удари, които тренирах, се оказаха решаващи. Много е трудно за един боксьор да демонстрира на 100% възможностите си на ринга. Срещу Устинов разкрих около 60% от моите. Боксът е труден спорт. Бягам по 10 км на ден и след това играя по 10-12 рунда", каза Кобрата.

гледайте

ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
10.00 Турнир в Пекин (жени)
Покер
23.00 Световни серии Европа
ПО ЕВРОСПОРТ 2
КРИКЕТ
16.30 СК Туенти 20

кратки

Георги Йорданов свири Левски - Литекс

Георги Йорданов ще ръководи дербито на VIII кръг на "А" група Левски - Литекс утре, реши Съдийската комисия на БФС. Ще му помагат Георги Славов и Николай Петров. Останалите наряди: Черно море - Берое (Таско Тасков); Черноморец - Ботев Вр (Николай Йорданов); Лудогорец - Миньор (Мартин Богдев); Етър - Локо Пд (Димитър Андреев); Славия - ЦСКА (Калин Людмилов); Ботев Пд - Локо Сф (Ахмед Ахмед); Монтана - Пирин ГД (Ангел Ангелов).

Лудогорец уреди контрола с Рапид

Лудогорец уреди класен съперник за контролен мач, който ще се проведе по време на паузата в "А" група заради квалификациите на националния отбор с Дания и Чехия. На 13 октомври шампионът на България ще приеме румънския гранд Рапид Букурещ на стадион "Лудогорец Арена" от 17.00 ч. Рапид е 7-и в румънската първа дивизия с 15 т. и мач по-малко. Лидерът е Стяуа с 25.

Мартин с голов пас

Мартин Петров записа асистенция при равенството 2:2 на Болтън с гостуващия Лийдс в мач от IX кръг на Чемпиъншип. Врачанецът влезе като резерва в 61-ата минута вместо Джей Спиъринг. В 79-ата мин. Марто центрира перфектно от ъглов удар и Кевин Дейвис вкара втория си гол и изравни за 2:2. Дейвис (13) откри, но Самюъл Брайъм (44) и Лусиано Векио (50-д) обърнаха резултата. Болтън, който изпадна от елита през май, е 17-и в класирането с 11 точки. Лидер е Кардиф Сити с 19 т.

Италианец с условна присъда за автогол

Андреа Масиело, бивш футболист на Бари, получи условна присъда от 22 месеца, след като постигна споразумение с италианския съд, признал го за виновен за манипулиране на изход от мач. Делото беше образувано за автогол на защитника, с който той помогна на Лече да остане в Серия А. Освен Масиело, условни присъди получиха и 2-ма негови приятели, които са залагали в букмейкърски къщи чрез информацията, получена от футболиста на Бари. Отборът започна сезона във 2-ра дивизия със 7 отнети точки, а Лече беше изпратен в 3-та. През май миналата година Масиело си отбеляза автогол при победата на Лече с 2:0 над Бари, след като неговият отбор беше вече изпаднал от елитната дивизия. Според самия футболист, той е получил 180 000 евро в замяна на своите услуги. За последно Масиело се подвизаваше в Атланта, преди да бъде арестуван.

Спорт
32 ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 4 ОКТОМВРИ 2012

Клубовете пак не се споразумяха за тв правата

Стр. 31

АПФГ

Снимка БГНЕС

Варатарят на Брага Бето е изпреварил за топката Бурак Йълмаз от Галатасарай в мача от Група Н. Португалците биха с 2:0 в Истанбул

БАТЕ лъже Байерн с 3:1

„Трактористите" определиха победата над Левски като по-сензационна от тази над баварците

В Група G Барселона би Бенфика с 2:0 като гост и продължава без грешка. Головете вкараха Алексис Санчес (7) и Сеск Фабрегас (57). Победата обаче е пирова, защото капитанът на каталунците Карлес Пуйол си счупи левия лакет и ще бъде извън терените 2 месеца.

В другия мач от групата Селтик изненада Спартак с 3:2 в Москва. 3-те точки донесе гръкът Георгиос Самарас (90). Преди това Гари Хупър (12) бе извел "детелините" напред, а Дмитрий Комбаров (71) си вкара автогол. Точен за Спартак бе нигериецът Еманюел Еменике (40 и 48).

В Група Е Ювентус завърши 1:1 у дома с Шахтьор Донецк. Мачът бе първи в Европа за "Старата госпожа" на новия "Ювентус Стейдиъм". Алекс Тейшейра (23) изведе гостите, а Леонардо Бончи (25) оформи резултата. Украинците можеха и да разплачат италианските фенове, но в добавеното време Вилиям удари горната греда на Джанлуиджи Буфон. Юве счупи рекорд, след като записа равенство в 8-и пореден мач в евротурнирите. "Бианконерите" подобриха постижението на Глазгоу Рейнджърс от 7 хикса. В другата среща носителят на трофея Челси разби норвежкия първенец Нордселанд с 4:0.

В група Н Манчестър Юнайтед обърна Клуж с 2:1 с голове на Робин ван Перси (29 и 48) и записа победа №100 в Шампионската лига. Пантелис Капетанос (14) откри за румънците, водени от бившия наставник на българския ЦСКА Йоан Андоне. В другия мач Галатасарай падна от Брага с 0:2 у дома.

БАТЕ Борисов поднесе сензацията във II кръг на Шампионската лига, след като отнесе у дома финалиста Байерн Мюнхен с 3:1 в мач от Група F. Така шампионът на Беларус сложи край на серията от 9 победи на баварската машина през този сезон във всички турнири. Головете за успеха на "трактористите" бяха дело на Александър Павлов (23), Витали Радионов (78) и Ренан Бресан (90+4), а почетното за баварците реализира Франк Рибери (90). С успеха срещу баварския колос белоруският тим е с пълен актив от 6 точки и излезе еднолично начело в класирането. Радионов обаче не определя победата за толкова сензационна. Той смята, че триумфът срещу Левски преди 4 сезона е с по-голяма стойност спрямо победата над Байерн.

"Мачът срещу Левски е най-важен в историята на БАТЕ, защото за първи път влязохме в групите на Шампионската лига", каза Радионов, който игра и в 2-та мача срещу "сините".

В другата среща от групата Валенсия надви Лил с 2:0 с попадения на Жонас Гонсалвеш (38 и 74).

След мачовете

ВИКТОР ГОНЧАРЕНКО, треньор на БАТЕ:

"Отбор сме, който се стреми постоянно да се развива и да става по-добър. В съблекалнята ни цари отлична атмосфера. Освен това имахме и известна доза късмет, но срещу грандовете в Европа, този елемент е изключително важен. Благодаря на нашите привърженици за подкрепата. За такива моменти си струва да се живее. Дали имаме за цел да се класираме за 1/8-финалите? Просто няма да поглеждаме таблицата, а ще играем мач за мач."

ЮП ХАЙНКЕС, треньор на Байерн:

"Знаех, че БАТЕ е организиран и дисциплиниран отбор, който заслужава уважение. И се видя, че съперникът ни умее да играе добър футбол. Поздравявам ги за победата и им желая още успехи. Мисля, че могат да продължат напред. Пак нищо не е загубено. Ще се стремим към победата във всеки следващ мач."

СЪР АЛЕКС ФЪРГЮСЪН, мениджър на Юнайтед:

"Пасовете и завършващите удари за 2-та гола на Ван Перси бяха добри. Направихме отлични комбинации и много от нашите играчи се справиха великолепно в атака. Именно в това се крие силата на Юнайтед в момента. Започнахме мача лошо, но в крайна сметка стигнахме до добър резултат. Обратите са сложно нещо, особено навън. Клуж играха амбицирано и направиха мача много труден за нас".

ЙОАН АНДОНЕ, треньор на Клуж:

"Надявах се да постигнем положителен резултат. Доминирахме в играта в началото на мача, но започнахме да допускаме грешки, когато Юнайтед ни постави под преса. Бяхме затворени в нашата половина и направихме грешки, от които гостите се възползваха и вкараха."

Тито Виланова, треньор на Барселона:

"Винаги имаме проблеми с централните защитници и това ни принуждава да пускаме някои футболисти на необичайни за тях позиции. Пуйол претърпя поредица от контузии този сезон. Отсъствието му е тежка загуба. Хубаво е, че спечелихме 3-те точки в Лисабон. Победата не дойде никак лесно и сме щастливи от резултата. Санчес още веднъж доказа, че постоянно израства. Сега трябва да се възстановим за дербито с Реал Мадрид. Всеки знае колко труден ще е този мач."

МИРЧА ЛУЧЕСКУ, треньор на Шахтьор:

"Ювентус игра добре, но ги затруднихме максимално. В края на мача създадохме няколко чисти положения, а съдията не ни даде дузпа за нарушение срещу Вилиан. Бяхме внимателни и не позволихме на Ювентус да стига до стрелкови позиции. Защитата ни се справи перфектно. Много съм доволен от представянето на Вилиан, както и на всички останали."

Представиха екипажите за „Дакар 2013"

Мони ГЕОРГИЕВ

Българският off-road тим представи своите състезатели и машини, с които ще участва на най-престижното състезание в света - "Дакар 2013", а преди това и на "Рали Мароко". На специална пресконференция с последвала демонстрация в столицата, журналисти и почитатели на високите скорости видяха машините, с една от които за първи път нашата страна ще се включи в най-високия клас - "кралския" Т1. България за първи път ще участва с отбор на "Дакар", чийто лидер е доайенът Тодор Христов. Екипът му е от 9 души, като в него няма чуждестранно присъствие. В най-оспорвания и тежък клас ще се пуснат пилотът Орлин Алексиев и навигаторът Александър Стоянов. Първоначалната идея е била да се състезават в по-ниския клас Т2, но след промяна на концепцията автомобилът, който вече е стартирал в ралито, е почти изцяло обновен за участито в "кралския" клас. Мощната машина е BMW X1 A2 Concept, има шестцилиндров двигател с обем 3000 куб. см. Купето е от карбонови сплави върху тръбна конструкция. "Желанието ни е за нещо повече от участие", заявиха двамата, макар и дебютанти. Надежда, че този път ще финишира, и то с по-добро представяне от минали състезания, афишира и Христов, който ще се състазава с ATV. Той допълни, че ще търси реванш за отпадането си преди 2 години при дебютното си участие, защото вече е натрупал опит и рутина. Като човек, който има изяви по трасетата от над 10 години, той е много доволен от факта, че за първи път в този период тимът е добре обезпечен финансово, проблем, който се появи миналата година.

Екипажът заминава за Мароко, където от вторник до неделя ще участва в оф-роуд рали. 35-ото издание на "Дакар" пък ще стартира на 5 януари от Перу и ще финишира в Чили 15 дни по-късно след 8000 състезателни километри.

Снимка АВТОРА

Тодор Христов (крайният вдясно) представи екипажите и машините, с които "Bulgaria off-road team" ще участва на "Дакар 2013"

гледайте

ФУТБОЛ
ПО БНТ 1
Лига Европа
22.05 Ливърпул - Удинезе
ПО БТВ ЕКШЪН
20.00 Панатинайкос - Тотнъм
22.05 ПСВ - Наполи
ПО РИНГ
20.00 Хелзингборг - Твенте
22.00 Нюкасъл - Бордо

резултати

Шампионска лига, II кръг

ГРУПА Е

Ювентус - Шахтьор 1:1 0:1 Тейшейра (23), 1:1 Бончи (25); **Нордселанд - Челси 0:4** 0:1 Мата (33), 0:2 Луис (78), 0:3 Мата (82), 0:4 Рамирес (89)

ГРУПА F

БАТЕ Борисов - Байерн 3:1 1:0 Павлов (24), 2:0 Родионов (78), 2:1 Рибери (90), 3:1 Бресан (90+4); **Валенсия - Лил 2:0** Гонсалвеш (38 и 74)

ГРУПА G

Спартак Москва - Селтик 2:3 0:1 Хупър (12), 2:1 Еменике (40 и 48), 2:2 Комбаров (71), 2:3 Самарас (90); **Бенфика - Барселона 0:2** 0:1 Санчес (7), 0:2 Фабрегас (57)

ГРУПА H

Галатасарай - Брага 0:2 0:1 Микаел (27), 0:2 Алан (90); **Клуж - Манчестър Юнайтед 1:2** 1:0 Капетанос (14), 1:2 Ван Перси (29 и 48)

кратки

6 ранени в меле между фенове на ПСЖ и Порто

Шест души са ранени при сбиване между запалянковци на ПСЖ, дошли да наблюдават снощи мача от Шампионската лига с Порто. Според парижки сайт запалянковците на френския отбор "са си нанасяли удари с железни пръстове и касапски ножове".

Гришо взе само 3 гейма на Монако

Григор Димитров (№60 в света) взе само 3 гейма на световния №10 Хуан Монако (Арж) на старта на "Мастърс" турнира в Токио ($1 280 000). Първата ракета на България загуби с 2:6, 1:6 точно за 63 минути. Гришо все пак преодоля квалификациите в японската столица и заслужи $8905 от наградния фонд и 20 точки за ранглистата, с които ще се изкачи с 4 места. За първата ни ракета в мъжкия тенис няма време за почивка, защото в събота ще започне участието си на "Мастърс"-а в Шанхай ($5 891 600), където ще стартира от квалификациите. Гришо попада сред поставените, но реално няма почти никакъв шанс да намери директно място в основната схема. За там заявки са подали 19 от топ 20 на света, а единственият голям отсъстващ е Рафаел Надал (Исп, №4), който лекува контузия.